271757

OSZI

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

A KISÉRTETES PALOTA.

REGÉNY A MAI VELENCE TITKAIBÓL.

Irta

WILKIE COLLINS.

Angolból:

HUSZÁR IMRE.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

BUDAPEST.
LÉGRÁDY TESTVÉREK
1879.

LÉGRÁDY TESTVÉREK könyvkiadóhivatalában

Budapest, nádor-utca 7. sz.

megjelentek és **leszállitott áron** kaphatók:

About E. A Fellah. Egyptomi emlékek. Ford. Amica (2 frt 40 kr.) . . . . . 1 frt 60 kr.

Albani M. P. Herrmann és Dorottya levelei. Ford. Amica. (1 frt 60 kr.) . . . . . 80 kr.

Asboth János. Irodalmi és politikai arcképek (3 frt.) . . . . . 1 frt 80 kr.

Asboth Lajos, 1848/9-iki honvéd-tábornok és akadémiai tag. **Az éjszak-amerikai polgárháború története.** Két szinezett térképpel. (4 frt.) 2 frt 80 kr.

Dr. Bock Károly, iipcsei tanár. **Egészségtan** a nép számára, mely megtanitja az embert az egészség fentartására és helyreállitására. A szerző után Dr. Izsó Lajos. . . . . 1 frt.

Bulwer Edvard, Lord Lytton. **A párisiak.** Ford. Fáy J. Béla. 4 kötet (6 frt 40 kr.) 4 frt 80 kr.

Castellar Emilio. Ricardo. Spanyolból ford Beksics Gusztáv. . . . . 1 frt 60 kr.

Currer Bell. Jane Eyre. Önéletirás. Ford. Huszár Imre. 2 kötet (4 frt.) . . . 2 frt 80 kr.

Daudet Alphonse. A nábob. Ford. Fáy J. Béla 2 kötet . . . . . 2 frt

Diderot. Az apáca. Franciából forditotta Szépfaludi. (1 frt.) . . . . . 80 kr.

Eliot Georges. Holt Felix a radicalis. Angolból ford. Dominkovics Mária. 2 kötet (3 frt.) . 2 frt.

Erckmann-Chatrian. Egy segédtanitó története. Ford. Hindy Árpád (1 frt.) . . 80 kr.

Girardin, Mme Emile de. Margit vagy a kettős szerelem. Ford. Rakovszky István. (1 frt 50 kr.) 1 frt.

Goldsmith Oliver. Egy világpolgár levelei. Ford. Csernátony Lajos. (1 frt.) . . . . . 80 kr.

A KISÉRTETES PALOTA.

A KISÉRTETES PALOTA.

REGÉNY A MAI VELENCE TITKAIBÓL.

Irta

WILKIE COLLINS.

Angolból:

HUSZÁR IMRE.

BUDAPEST.
LÉGRÁDY TESTVÉREK.
1879.

A M.N.MUZEUM
KÖNYV-
TÁRA

271757

R
1965

2R

A KISÉRTETES PALOTA.

Első rész.

ELSŐ FEJEZET

Doktor Wybrow, londoni orvos hirneve 1860-ban érte el tetőpontját. Hiteles forrásból keletkezett azon hir, hogy oly nagy jövedelme van évenkint, milyent az orvosi tudomány gyakorlata csak ritka esetekben biztosit.

A londoni évad vége felé egy délután, az orvos, ki éppen akkor végezte el villás reggelijét, dolgozó szobájában ült, előtte roppant hosszu névsorával azon betegeknek, kiket még az nap meg kellett látogatnia, midőn inasa jelenté, hogy egy hölgy óhajt vele beszélni.

— Ki az? kérdé az orvos. Idegen?

— Idegen, uram.

— A rendelési órákon kivül nem fogadok el idegeneket. Mondja meg neki a rendelési órákat és azzal küldje el.

— Már megmondtam, uram.

— Nos?

— Nem akar távozni.

— Nem akar távozni?

Az orvos mosolyogva ismétlé e szókat. Doktor Wybrow humorista volt a maga nemében, és volt e helyzetben valami, a mi őt mulattatá.

— Nem mondta meg a nevét az a makacs hölgy? kérdé.

— Nem uram. Nem akart nevet mondani — azt állitja, hogy csak öt percre akarja önt feltartóztatni és az ügy sokkal fontosabb, hogysem holnapig lehetne vele várni. Az elfogadó teremben van és valóban nem tudom, hogyan távolitsam el őt onnét.

Wybrow orvos egy pillanatig gondolkozott. Nőismerete (orvosi szempontból beszélve) harminc évet meghaladó érett tapasztaláson alapult; találkozott minden válfajhoz tartozó nővel — főleg olyanokkal, kik nem ismerik az idő értékét és soha se haboznak nemük kiváltságaival takarózni. Az órára pillantván, látta hogy nem sokára meg kell kezdenie látogatásait betegeinél, kik saját házukban vagy ágyukban vártak reá. Rögtön elhatározta tehát magát az egyetlen bölcs menekülési módra, mely ilyetén körülmények közt lehető volt. Más szókkal elhatározta, hogy megszökik.

— A kapu előtt áll a kocsi?

— Ott, uram.

— Nagyon jól van. Nyissa ki a főajtót zaj nélkül és hagyja a hölgyet szép csön-

desen az elfogadó teremben. Ha megunta a várakozást, akkor megmondhatja neki, hogy már régóta elmentem hazulról. Ha azt kérdezné, hogy mikor várnak haza, mondja, hogy a klubban ebédelek és az estét a szinházban töltöm. Most hát előre Tamás, és csöndesen. Ha a csizmái véletlenül nyikorognak, akkor veszve vagyok.

Ezzel halkan kiment az előcsarnokba, az inas pedig lábujjhegyen követte.

Vajon gyanakodott-e reá az elfogadóte teremben várakozó hölgy? vagy Tamás csizmái nyikorogtak-e? avagy a hölgy birt rendkivül éles hallérzékkel? Bármikép volt is, tény az, hogy azon percben, midőn az orvos az elfogadó terem mellett elhaladt, az ajtó kinyilt, a hölgy megjelent és Dr. Wybrow karjára tette a kezét.

— Kérem uram, ne távozzék, mielőtt velem beszélt volna.

Kiejtése idegenszerü, hangja halk és szilárd volt, ujjai gyöngéden, de elszántan tapadtak az orvos karjára,

Se szavainak, se mozdulatának nem volt azon hatása, hogy az orvost hajlandóvá tegyék kérésének teljesitésére. Azon hatást, mely őt utjában megállitotta, az ismeretlen nő arczának kifejezése idézte elő. Ama meglepő ellentét, mely e nő arcának halálsá-

padtsága és nagy fekete szemeinek életteljes ragyogása és érces fénye közt létezett, a szó szoros értelmében megigézte az orvost.

A hölgy feketébe volt öltözve, kifogástalan izléssel; termete valamivel meghaladta a közepest, ép ugy kora is, mely harmincegy harminckét éves lehetett, orra, szája, álla azon finom metszetet árulá el, mely gyakrabban található a külföldi nőknél, mint az angol hölgyeknél. Kérdésen kivül csinos nő volt, — ide nem számitva kisérteties halványságát és a gyöngédség teljes hiányát szemeinek kifejezésében, mely azonban kevésbbé volt szembeszökő.

A meglepetés első felindulásán kivül, a hivatásszerü kiváncsiság eredményének tulajdonithatjuk azon érzést, melyet az orvosban ébresztett. Nem tartotta lehetlennek, hogy ezen eset valami egészen nj dolog lesz gyakorlati pályájának tapasztalataiban.

— Legalább ilyennek látszik — gondolá magában, — érdemes kissé közelebbről megvizsgálni.

A nő észrevette, hogy mindenesetre benyomást tőn reá és elbocsátá karját.

— Ön már sok szerencsétlen nőt nyugtatott meg, mondá. Nyugtasson meg ma is egyet.

S ezzel a nélkül, hogy a feleletre várt volna, visszament a szobába.

Az orvos utána ment és becsukta az ajtót. Leültette őt egy karszékre az ablakkal szemközt.

E nyári délután még a londoni nap is verőfényes volt. A világosság ragyogó sugarakban ömlött reá. Szemei bátran néztek bele, mint a sas acélmerevségü pillantása. Arcának halálhalványsága még ijesztőbben fehér volt, mint valaha. Az orvos évek hosszu sora után, most éreze először sebesseben verni ütereit, egy beteg oldalán.

Miután a nő lekötötte az orvos figyelmét, ugy látszott — a mi nagyon sajátszerü volt — mintha semmi mondani valója se volna. Látszólag teljes érzéketlenség vett erőt ezen elszánt nőn. Az orvos kénytelen levén először szólni, azon szokott közönyös kérdésen kezdé, hogy miben lehet szolgálatára?

E hang mintegy felébreszteni látszott a nőt. Folyvást a világosságba nézvén, gyorsan felelé:

— Egy kinos kérdést kell önhöz intéznem.

— Halljuk.

Az idegen nő szemei az ablakról gyorsan az orvos arcára irányultak. Az izgatott-

ság minden külső látszata nélkül e rendkivüli szókba foglalta a „kinos kérdést:“

— Szeretném tudni, nem kell-e attól félnem, hogy megőrülök?

Némely embert mulattatott, másokat megijesztett volna e kérdés. Wybrow ur csak némi csalódást érzett. Hát ez volt-e azon ritka eset, melyet várt, elhamarkodva itélvén a külszin után? Vajon uj betege csak egy hypochondriában szenvedő nő volt-e, kinek egyedüli betegsége elrontott gyomor és egyedüli szerencsétlensége, elmebeli gyöngeség?

— Miért jön hozzám? — kérdé éles hangon. Miért nem megy oly orvoshoz, kinek különlegéssége az elmebetegek gyógyitása?

Az idegen nő azonnal készen volt a felelettel.

— Épen azért nem megyek ilyen orvoshoz, ugymond, mert ez a különlegessége. Ezen orvosoknak azon szerencsétlen szokásuk van, hogy mindenkit az önmaguk által alkotott törvények és szabályok szerint itélnek meg. Azért jövök önhöz, mert az én esetem kivül áll mindenféle törvényen és szabályon, és mert ön arról hires, hogy fel tudja fedezni a betegségek titkait. Meg van elégedve e válaszszal?

Wybrow orvos teljesen meg volt elégedve, első gondolata csakugyan helyes volt. Ezenkivül ugy látszott, hogy az idegen nő teljesen ismerte állását és körülményeit Azon képessége emelte őt fel a vagyonosságnak és hirnévnek [többi pályatársai által meg sem közelitett] tetőpontjára, hogy fel tudta fedezni a legmélyebben elrejtett betegségeket is.

— Szolgálatára állok — viszonzá, kisértsük meg kitalálni, az ön bajának kutforrását.

Ezzel a szokásos orvosi kérdéseket intézte a beteghez, melyekre gyors és világos választ nyert. Csakhogy e feleletekből nem tudhatott ki egyebet, mint hogy az ismeretlen hölgy testileg és szellemileg teljesen egészséges. Wybrow ur nem érte be a kérdésekkel, hanem gondosan megvizsgálta az élet főszerveit. Se keze, se hallérzéke nem birt felfedezni semmifele hibát. Azon bámulatos türelemmel és lelkiismeretességgel, mely őt tanuló korától fogva kitüntette, próbát próbára halmozott. Az eredmény mindig ugyanaz maradt. Nemcsak hogy semmi nyoma nem volt az elmebetegségnek, de még az idegrendszer legesekélyebb megzavarását sem észlelte.

— Nem találok semmiféle bajt se, — mondá végre. Még arcának rendkivüli hal-

ványságát se tudom magamnak megfejteni. Ön teljesen meglepett engem.

— Halványságom nem tartozik ide, viszonzá a nő kissé türelmetlenül. Fiatal koromban csak nagy nehezen menekültem a mérgezés általi haláltól. Azóta mindig ily sápadt vagyok és arcbőröm oly finom, hogy a festék rut szemölcsöket idéz elő rajta. De ennek semmi köze előbbi kérdésemhez. Határozott véleményt vártam öntől. Biztam önben, és ön csalódást készitett számomra.

E szók után feje lehanyatlott mellére.

— És igy vége ennek is! Suttogá aztán keserü hangon.

Az orvos rokonszenve meg volt hatva. Vagy talán helyesebben mondhatjuk, hogy kissé sértve érzé tudományos büszkeségét.

— Még minden jól végződhetik, viszonzá; ha ön segitségemre lesz.

A nő ismét szikrázó szemekkel tekintett reá.

— Szóljon nyiltan, mondá. Hogyan segithetek önnek?

— Őszintén szólva asszonyom, ön ugy jön ide hozzám, mint egy élő rejtély, és azt akarja, hogy tudományom találja ki a megoldást minden segitség nélkül. Az orvosi tudomány sokat tehet, de nem mindent. Annyi bizonyos, hogy történni kellett valaminek,

a mi semmi összefüggésben sincs az ön testi egészségével, de mégis rendkivüli aggodalomba ejti önt, saját személyét illetőleg, különben bizonyára nem jött volna ide, tőlem tanácsot kérni.

A nő összekulcsolta kezeit.

— Igaz! kiáltá mohón. Ismét bizni kezdek önben.

— Nagyon jól van. Azt nem várhatja tőlem, hogy kitaláljam az erkölcsi okot, mely önt megijesztette. Annyit határozottan mondhatok, hogy nincs physikai ok az aggodalomra; de ennél többet nem tehetek, hacsak ön meg nem tisztel teljes bizalmával.

A nő felkelt s végig ment a szobán.

— Jól van, beszélni fogok, mondá végre. De előre is kijelentem, hogy nem fogok neveket említeni.

— Erre semmi szükség nincs. Engem csupán a tények érdekelnek.

— A tények semmit sem magyaráznak meg, viszonzá az idegen hölgy. Csupán saját benyomásaimat kell elmondanom — és könnyen meglehet, hogy ön ezek hallatára engem képzelődő bolondnak fog tartani. De mindegy. Minden lehetőt elkövetek, hogy önt kielégitsem — és a tényeken kezdem,

melyeket hallani akart. De előre is biztosithatom, hogy azokkal nem sokra megy.

Ezzel ujra leült és — lehető legegyszerübb szavakkal mondá el a legsajátszerübb és legborzasztóbb vallomást, melyet az orvos valaha hallott.

MÁSODIK FEJEZET.

— Az egyik tény az, hogy özvegy vagyok, mondá az ismeretlen nő; a másik tény az, hogy ismét férjhez fogok menni.

Itt elhallgatott és elmosolyodott valamely gondolatra, mely éppen eszébe jutott. Wybrow orvost e mosoly kellemetlenül érinté — mert volt abban valami nagyon szomoru és egyszersmind kegyetlen kifejezés. Lassan fakadt, de hirtelen enyészett el. Az orvos tünődni kezdett, vajon bölcs dolog volt-é megengedni, hogy az első benyomás hatása erőt vegyen rajta. Lelke bizonyos gyöngéd és bánatos sóvárgást érzett a reá várakozó közönséges betegek és könnyen felfedezhető betegségek után.

A hölgy tovább folytatá:

— Jövendőbeli házasságom egy némileg kellemetlen körülménynyel van kapcsolatban. Azon férfi, kinek nejévé leszek, más nő jegyese volt, mielőtt külföldön velem megismerkedett. Megjegyzendő, hogy azon

hölgy vérszerinti rokona — unokatestvére volt. Én ártatlanul fosztám meg e nőt kedvesétől és jövőjének reményeit megsemmisitettem. Ártatlanul, mondom — mert leendő férjem semmit se szólt e viszonyról s csak akkor fedezte fel azt, mikor kezemet már odaigértem neki. Midőn ujra találkoztunk Angolországban és kétségkivül attól lehetett tartania, hogy az egész dolog tudomásomra jut — bevallotta az egészet. Én természetesen nagyon fel voltam indulva. De ő készen állt a mentséggel és ama nő sajátkezü levelét mutatta fel, melyben felmenti őt az adott szó alól. Sohasem olvastam nemesebb, nagylelkübb sorokat, — sirtam miattuk, én, kinek szemébe nem jön köny a saját szomoruságom miatt. Ha a levél legcsekélyebb reményt engedett volna arra nézve, hogy elhagyott jegyese megbocsáthat neki, határozottan elutasitottam volna őt. De a harag és szemrehányás nélküli szilárdság, mely benne ki volt fejezve és mely még őszinte szerencsekivánatokat is tartalmazott — végkép kizárt minden reményt. A férfi szánalmamra és szerelmére hivatkozott. Ön ismeri a nőket. Az én szivem is elérzékenyült. Igy szóltam hozzá: Jól van tehát: igen! Egy hét mulva (még most is remegek, ha reá gondolok) egy hét mulva egybekelünk.

Csakugyan reszketett — kénytelen volt szünetelni, hogy lecsillapulhasson, mielőtt elbeszélését folytathatta volna. Az orvos, a ki még több tényt akart hallani, attól félt, hogy egy hosszu történetet lesz kénytelen végig hallgatni.

— Bocsásson meg ha figyelmeztetem önt, hogy betegek várnak reám, mondá. Minél hamarább eljuthat ön a fődologra, annál jobb lesz reám s betegeimre nézve.

A sajátszerü — szomoru és egyszermind kegyetlen mosoly — ujra megjelent az ismeretlen nő ajkai körül.

— Minden szó, melyet eddig mondtam, a fődologra tartozik, viszonzá. Erről ön egy percz mulva meg fog győződni.

Tovább folytatá elbeszélését:

— Tegnap — nem kell önnek attól félnie, hogy a történet hoszu lesz — tegnap egy ismerős családhoz voltam meghiva villás reggelire. Egy hölgy, kit életemben soha se láttam, későn érkezett; már mindnyájan felkeltünk az asztaltól és átmentünk a salonba. Véletlenül mellettem foglalt helyet és bemutattak bennünket egymásnak. Én ismertem őt névről, valamint ő is engem. Ugyanazon nő volt, kitől elraboltam jegyesét és a ki ama nemes levelet irta. Most figyeljen reám. Ön türelmetlen volt azért, mivel nem voltam

képes önben érdekeltséget ébreszteni azzal, a mit az imént mondtam. Azért beszéltem el mindent, hogy önt meggyőzzem arról, hogy én részemről legcsekélyebb ellenséges indulatot sem éreztem e nő ellen; sőt bámultam őt, élénk részvéttel viseltettem iránta — e részben semmiféle szemrehányást se tehettem magamnak. Ez nagyon fontos körülmény, a mint ön azonnal látni fogja. Okom van meggyőződve lenni arról is, hogy ő mindenről teljesen és a valóságnak megfelelőleg volt értesitve és tudta, hogy engem semmi jogos vád sem érhet. És most, miután ön is tudja mindezen szükséges előzményeket, magyarázza meg, ha lehet, mikép történt az, hogy midőn felkeltem és szemeim e nő szemeivel találkoztak, fagyos hidegség futott rajtam végig, tetőtől talpig, remegtem és megborzadtam és életemben legelőször éreztem, mi az a halálos félelem?

Az orvos végre érdeklődni kezdett.

— Volt valami különös e nő külsejében? kérdé.

— Semmi, épen semmi! felelé a nő hevesen. Nehány szóval leirhatom őt: olyan volt, mint a legtöbb angol nő, hideg kifejezésü világoskék szemek, rózsapiros ajk, kimért udvarias modor, kedélyes száj, vastag áll és egyéb semmi.

— Volt talán valami arckifejezésében, a mi önt meglepte, midőn legelőször reá tekintett?

— Egyéb semmi, mint azon természetes kiváncsiság, melyet ama nő látása ébresztheteti benne, ki miatt őt kedvese elhagyta és talán némi meglepetés a miatt, hogy e nő nem birt szebb és vonzóbb külsővel, de mindkét érzelem a legkifogástalanabb udvariasság szük korlátai közt maradt és a mennyire képes voltam megitélni, csak nehány percig tartott. Azért mondom, hogy a „mennyire képes voltam megitélni," mert a borzasztó izgatottság, melyet bennem ébresztett, megzavarta itélőtehetségemet. Annyira megrémitett, hogy ha képes lettem volna elmenni az ajtóig, okvetlenül kifutok a szobából. De még csak lábaimon se voltam képes megállni, hanem visszahanyatlottam a székre; a rémület erőt vett rajtam e nyugodt kék szemek láttára, melyek csupán a meglepetés kifejezésével néztek reám. Koránsem fejezi ki érzelmeimet, ha azt mondom, hogy szemei oly hatást tettek reám, mint egy kigyó tekintete. Lelkét éreztem bennük, mely az én lelkembe tekintett — ugyszólván megfeledkezve saját halandó voltáról. Elmondom önnek a benyomást, melyet reám tett, egész iszonyuságában és őrültségében! E nő (a nélkül, hogy ő

maga tudná) arra van rendeltetve, hogy életem gonosz szelleme legyen. Ártatlan szemei a gonoszság oly csiráit fedezték fel lelkemben, melyekről magamnak se volt sejtelmem mindaddig, mig azokat tekintetének hatása alatt kifakadni érzém. Ha jövő életemben hibákat — sőt bünöket fogok elkövetni — ő fog azokért boszut állni és pedig, mint erősem hiszem, saját öntudatos akaratán kivül. Mindezt éreztem egy leirhatlanul kinos percben és — kétségkivül arcom is visszatükrözte ezen érzést. A jószivü, nyájas teremtésben gyöngéd aggodalom támadt miattam. „Ugy hiszem, hogy e szobában nagyon meleg van, kérem rendelkezzék illatszeres üvegemmel.“ Hallottam, a mint e nyájas szókat mondá: egyébre nem emlékezem, elájultam. Mire ismét magamhoz tértem, az egész társaság elment, csupán a háziasszony maradt mellettem. Az első pillanatban semmit se tudtam neki mondani; a borzasztó benyomás, melyet önnek elmondani megkisérlettem, viszszatért eszméletemmel együtt. Mihelyt képes voltam beszélni, megkértem őt, mondjon el mindent őszintén azon nőről, kit jegyesétől megfosztottam. Ön láthatja ebből, hogy némi halvány reményem volt azt hallani, hogy jelleme mégsem oly nemes mint feltételeztem, hogy nagylelkü levele csak ügyes álszentes-

kedés eredménye volt — szóval hogy titokban gyülölt engem és elég ravasz volt ezt eltitkolni. Nem! háziasszonyom gyermekkora óta ismerte őt és oly szoros barátságban áltak együtt, mintha testvérek lettek volna, — tudta, hogy oly jó, oly ártatlan és annyira képtelen valakit gyülölni, mint a legnagyobb szent, a ki valaha élt. Azon egyetlen reménynem, hogy csupán gyakran tapasztalható közönséges elősejtelmet éreztem egy közönséges ellenséggel szemközt — e reményem végkép elenyészett. Még egy kisérletet tehettem és megtettem azt is. Elmentem a férfihoz, kinek oda igértem kezemet. Könyörögtem neki hogy mentsen fel adott szavam alól. Megtagadta. Kijelentettem, hogy megszakitom viszonyunkat. Megmutatta nővéreinek, fivéreinek, legkedvesebb barátjainak leveleit — melyekben ezek kérik és figyelmeztetik őt, hogy fontolja meg a dolgot, mielőtt engem nőül venne — és melyekben ismétlik azon gyalázatos rágalmazó hireket, melyeket felőlem Párisban, Bécsben és Londonban hallottak. „Ha ön vonakodik nőmmé lenni“ — mondá aztán — „akkor ez által elismeri, hogy e hirek igazak — elismeri, hogy nem mer szembeszállni a társasággal, mint az én feleségem!“ Mit felelhettem erre? Nem lehetett ellentmondanom; tökéletesen igaza

volt: ha vonakodom, okvetlenül tönkre teszem jó hirnevemet. Beleegyeztem, hogy egybekeljünk a kitüzött napon — és eltávoztam. Azóta egy éj mult el. Most itt vagyok, azon erős meggyőződéssel, hogy e nő végzetes befolyást fog gyakorolni életemre. Itt vagyok az egyetlen kérdéssel, az egyetlen ember előtt, ki arra feleletet képes adni. Utólszor kérdem, uram, mi vagyok én, egy démon-e, a ki megpillantotta a boszuló angyalt, vagy csak egy szegény őrült nő, kit beteg elméjének káprázata ejtett rémületbe?

Wybrow orvos felkelt és el volt határozva véget vetni e párbeszédnek.

Mély és kinos benyomást gyakorolt reá amit hallott. Minél tovább hallgatta szavait annál ellenállhatlanabbul erőszakolta fel magát reá azon meggyőződés, hogy e nő gonosz. Hasztalan igyekezett rábeszélni magát, hogy talán inkább szánalomra méltó, betegesen érzékeny képzelme miatt; hogy érzi a gonoszság azon csiráit, melyek mindnyájunkban lappanganak és komolyan igyekszik megnyitni szivét jobb természete üdvös befolyásának. Az orvos hiába fáradott; mindezekből semmit se volt képes elhitetni magával. Bizonyos titkos ösztön azt sugta neki, oly érthetőn, mintha hangosan beszélt volna:

„Ovakodjál hitelt adni szavainak!“

— Már megmondtam önnek véleményemet, mondá dr. Wybrow. Nincs az orvosi tudomány által felfedezhető semmiféle jel, mely arra mutatna, hogy az ön elméje meg volna háborodva, vagy hogy a megháborodástól félni lehetne. A mi a velem közölt benyomásokat illeti, ezekről csak azt mondhatom, hogy nézetem szerint inkább papi mint orvosi tanácsot igényelnek. Egy dologról legyen meggyőződve: arról, hogy a mit e szobában mondott, örökké titok fog maradni. Vallomásai nálam biztos őrizet alatt vannak.

A nő bizonyos dacos elszántsággal hallgatta őt végig.

— Ennyi az egész? kérdé.

— Ennyi, — felelé Wybrow.

A nő egy kis csomag bankjegyet tett le az asztalra.

— Köszönöm, uram, ime itt van a tiszteletdija.

E szókkal felkelt. Fényes fekete szemei a kétségbeesés oly irtóztató kifejezésével tekintettek az ég felé, hogy az orvos félre fordítá fejét, mert képtelen volt e látványt elviselni. Vére fellázadt már csak azon gondolattól is, hogy valamit elfogadjon tőle, — nem csupán pénzt, de bármit, a mit e nő megérintett. A nélkül hogy reá tekintett volna, igy szólt:

— Vegye vissza; lemondok a tiszteletdijról.

A nő nem figyelt e szókra, melyeket talán nem is hallott. Folyvást az ég felé tekintve, halk hangon igy szólt magában:

— Hadd jöjjön a minek jönnie kell... nem küzdök tovább. Alávetem magamat.

Fátyolát lebocsátá arcára, meghajtá magát az orvos előtt és távozott.

Wybrow orvos csöngetett és utána ment a tornácra. Midőn az inas becsukta utána az ajtót, az orvos lelkében hirtelen — hozzá teljesen méltatlan, de egyszersmind ellenállhatlan kiváncsiságí ösztön támadt. Elpirult, mint egy iskolás fiu és igy szólt inasához:

— Kisérje őt hazáig és tudja meg a nevét.

Az inas egy percig urára nézett, mintha kétségben lett volna az iránt, vajon jól hallott-e. Wybrow ur némán nézett reá. Az engedelmes inas tudta mit jelent e némaság — kalapját vette és kisietett az utcára.

Az orvos visszament dolgozó szobájába. Lelkét kellemetlen érzelmek ostromolták. Vajon-e nő gonoszsága nem fertőztette-e meg a házat és nem tapadt-e reá is valami e ragályból? Mily gonosz lélek vett erőt rajta, hogy ennyire lealacsonyitotta magát saját inasa szemeiben! Gyalázatos tettet követett

el — egy becsületes embert, ki őt sok éven át hiven szolgálta, kémszerepre használt fel! E gondolat annyira megdöbbentette őt, hogy ismét kiszaladt a tornácra és kinyitotta a főajtót. Az inas már eltünt, nem hivhatta őt vissza. Csak egy menedéke volt az ellen, hogy önmagát ne kelljen megvetnie: — a munka. Kocsijába ült és sorra látogatta betegeit.

Ha a hires orvos képes leendett megingatni saját hirnevét, e délután bizonyára megtette volna. Sohasem volt ily szórakozott és mogorva a betegek ágya mellett. Máskor sohase halasztotta holnapra a rendelvényirást, vagy az orvosi vélemény-mondást, melyet ma kellett volna elvégeznie. A szokottnál korábban ment haza és nagyon elégedetlen volt magával.

Az inas visszatért. Wybrow ur szégyelte kérdést intézni hozzá. Az inas elmondta küldetésének eredményét, anélkül, hogy kérdést várt volna.

— A hölgy neve Narona grófné. Lakása . . .

Az orvos nem várta be, mig inasa az idegen nő lakását megmondta, hanem egy fejbólintással tudomásul vevén a név bejelentését, gyorsan bement dolgozó szobájába. A tiszteletdij, melyet visszautasitott, még most

is ott feküdt az asztalon, az apró fehér boritékban. Betette egy nagyobb boritékba, lepecsélte és a legközelebbi rendőrállomáson levő „szegények perselye“ cimét irva reá, behivta inasát és meghagyta neki, hogy másnap reggel vigye el rendeltése helyére.

Az inas kötelességéhez hiven, nem mula ztá el a szokásos kérdést:

— Itthon fog ebédelni orvos ur?

Wybrow orvos egy percnyi habozás után igy felelt:

— Nem; a klubban fogok ebédelni.

Az ember összes erkölcsi tulajdonságai közül legmegvesztegethetőbb az, melyet „lelkiismeretnek“ szoktak nevezni. Vannak lelki állapotok, melyekben a lelkiismeret a legszigorubb biró. Máskor ismét az ember a lehető legjobb viszonyban él lelkiismeretével, sőt egyik a másik büntársává szegődik. Midőn Wybrow orvos másodszor eltávozott hazulról, mégcsak meg sem kisérlé eltagadni önmaga előtt, hogy a klubban való ebédelésének egyetlen célja meghallani: mit beszél a világ Narona grófnéról.

HARMADIK FEJEZET.

Volt idő, midőn azon férfiak, kik a pletyka élvezetére vágytak, a nők társaságát

keresték fel. Most már okosabb lett a világ, Az, ember ha pletykát akar hallani, a klub dohányzó termébe megy.

Wybrow orvos szivarra gyujtott és körülnézett klubbeli tagtársai diszes koszoruján. A dohányzó terem nagyon népes volt, de a társalgás még nagyon akadozott. Az orvos egészen ártatlan arccal alkalmazta a kellő buzditó szert. Midőn felveté azon kérdést, vajon ismeri-é valaki Narona grófnét? szavait a meglepetés egyhangu felkiáltása követte. Az egész társaság egyetértett abban, hogy eddig még soha se vetett fel senki ily képtelen kérdést. Minden emberi lény, kinek a legcsekélyebb igénye van társadalmi állásra, okvetlenül ismeri Narona grófnét. A lehető legfeketébb szinezetü európai hirnévvel biró kalandornő — ez volt az általános vélemény a halvány arcu és tüzszemü nőről.

A részletekre áttérvén, a klub minden tagja egy-egy botrányos adattal járult a grófné élettörténetéhez. Mindenekelőtt kétségbevonták, ha csakugyan dalmáciai születésü-é mint ő maga mondá. Kétségbevonták, ha csakugyan egybekelt-é valaha azon gróffal, kinek állitólag özvegye volt. Kétségbevonták, ha azon ember, ki őt utazásaiban kisérte (és ki Rivar bárónak és a grófné bátyjának mondta magát) csakugyan testvére volt-é.

A közhir azt beszélte, hogy a bárót az európai szárazföld minden kártyabarlangjában ismerik. A hir azt suttogta, hogy állitólagos nővére csak alig menekült azon kellemetlenségtől, hogy Bécsben egy hires mérgezési perben, mint egyik főrészes szerepeljen; — hogy Milanoban, mint osztrák kém volt ismeretes, hogy párisi lakása, mint játékbarlang volt feljelentve a rendőrségnél — és hogy jelenlegi tartózkodása Angolországban e felfedezés természetes következménye. Csak egyetlen ember volt az egész társaságban, a ki pártját fogta a gyanusitott nőnek, és kijelenté, hogy jellemét kegyetlenül és igazságtalanul rágalmazták. De minthogy ezen ur ügyvéd volt, állitásának legcsekélyebb értéket se tulajdonitottak és védelmét természetesen mindenki a hivatásával járó ellenmondási viszketegnek rótta fel. Gunyosan kérdezték tőle, hogy mit tart azon körülményekről, melyek közt a grófné jegyet váltott, és az ügyvéd erre azon jellemző nyilatkozatot tette, hogy e körülményeket mindkét félre nézve csakis tiszteletreméltóknak — a grófné jegyesét pedig nagyon irigylendő embernek tartja.

Ezeknek megtörténte után az orvos a meglepetés még egy hangos kitörését idézte elő azon kérdésével, hogy ki hát azon orosz gentleman, kihez a grófné nőül fog menni?

A dohányzóteremben egybegyült barátai egyhangulag elhatározták, hogy a hires orvos bizonyára most ébredt fel husz évig tartó természetfeletti álomból. Hiába argumentált azzal, hogy hivatása annyira elfoglalja, hogy valóban nincs ideje és kedve a nagy világi pletykákra figyelni. Egy ember, a ki nem tudta, hogy Narona grófné Hamburgban pénzt vett kölcsön nem csekélyebb egyéniségtől, mint Montbarry lordtól és aztán reá birta őt, hogy kezét megkérje — az ilyen ember nyilván azt se tudta, hogy ki az a Montbarry lord. A klub ifjabb tagjai, kiknek e tréfa nagyon tetszett, egy pincér által elhozatták az „angol peerek genealogiája“ cimü munkát és az orvos kitanitása okáért hangosan felolvasták a nevezett lordra vonatkozó adatokat — megtoldván azokat saját felvilágositó észrevételeikkel.

„Westwick Herbert János; első Montbarry of Montbarry báró. Irlandi peer. Indiában tett kitünő katonai szolgálataiért emeltetett a peeri méltóságra. Születési éve 1812. Most tehát — édes orvos — éppen hetven éves. Nőtlen. A jövő héten fog megnősülni — édes doktor — és nőül veszi azon bájos özvegyet, kiről az imént beszéltünk. Valószinü örököse a lord öcscse, István-Robert, ki a runigatei lelkész, tisztelendő Mar-

den Silas legifjabb leányát. Ellát veíte nőül, mely házasságból három leány származott. Ő lordságának ifjabb fivérei, Ferenc és Henrik, nőtlenek. Növérei a következők: Lady Barville, Sir Barville Tivadar (baronet) neje és Anna néhai Norbury Péter özvegye. Tartsa jól eszében édes orvos, ő lordságának rokonait, a három Westwick testvért. Istvánt, Ferencet és Henriket, s továbbá Lady Annát és özvegy Norburynét. Az öt közül egy se lesz jelen az esküvőn és egy se fogja elmulasztani, mindent mozgásba tenni, hogy az egybekelést megakadályozza, hacsak a grófné erre legcsekélyebb alkalmat nyujt. Ha a család ezen ellenséges indulatu tagjaihoz még hozzáadjuk azon megsértett rokont, a ki e könyvben nincs megemlitve . . .

A terem több oldaláról hangzó tiltakozás véget vetett a felolvasásnak és megmenté az orvost a további üldöztetések elől.

— Ne emlitsék e szegény leány nevét; nem illő tréfát üzni e szomoru dologgal. E szerencsétlen leány nemesen viselte magát egy gyalázatos kihivással szemben és Montbarryra nézve csak azon egyetlen mentség hozható fel, hogy őrült, vagy eszelős.

Ily kifejezésekben nyilvánult a tiltakozás minden oldalról. Az orvos, bizalmas pár-

beszédbe ereszkedvén legközelebbi szomszédjával, felfedezte, hogy a kérdéses hölgyet már ismeri (a grófné vallomásai után) mint Montbarry lord elhagyatott jegyesét. Lockwood Agnes volt a neve. Azt beszélték róla, hogy szépség tekintetében messze felülmulja a grófnét, kinél néhány évvel fiatalabb is. Noha senki se tagadta, hogy a férfiak naponkint szoktak boloudságokat elkövetni bizonyos nők miatt, mégis Montbarry lord elvakultságát menthetetlennek tartotta mindenki. E véleményben mindenki egyetértett, még az ügyvédet sem véve ki. Senkinek se jutott eszébe azon számtalan eset, melyek ben a nemi befolyás ellenállhatlannak bizonyult, még oly nők személyében is, kik a szépségre legcsekélyebb igényt sem tarthattak. Montbarry lord választásán leginkább megbotránkoztak a klub azon tagjai, kiket a grófné legkönnyebben megigézhetett volna, ha őket erre érdemeseknek tartja.

Még javában folyt a társalgás a grófné egybekelésének thémája felett, midőn a dohányzó terembe a klub egyik tagja lépett be, kinek megjelenése egyszerre elhalgattatott mindenkit.

Wybrow legközelebbi szomszédja igy szólt az orvoshoz:

— Ez Montbarry öcscse — Westwick Henrik.

Az ujonnan érkezett keserü mosolylyal tekintett körüskörül.

— Önök bátyámról beszéltek, mondá. Az én jelenlétem ne háborgassa önöket. Senki sem viseltethetik mélyebb megvetéssel bátyám iránt, mint én magam. Csak rajta — uraim! csak rajta!

De egyik a jelenlevők közül szaván fogta a szólót. Az ügyvéd volt, ki már előbb vállalkozott a grófné védelmére.

— Én ugyan egyedül állok véleményemmel, mondá, de nem szégyenlem azt ismételni az egész világ előtt. Az én meggyőződésem szerint Narona grófnéval kegyetlenül és igaztalanul bánnak. Miért ne lenne Montbarry lord nejévé! Ki mondhatja, hogy számitásból megy hozzá nőül?

Montbarry öcscse egyenesen a szóló felé fordult és igy felelt:

— Én mondom.

E válasz megrendithette volna némely ember meggyőződését, de az ügyvéd szilárdul megmaradt nézete mellett.

— Ugy hiszem, nem csalódom, viszonzá, ha azt mondom, hogy ő lordságának csak épen annyi a jövedelme, a mennyi elég arra, hogy rangjához képest élhessen, és hogy ezen

jövedelmet csaknem egészen irlandi földbirtoka után huzza, melynek minden talpalatnyija tul van terhelve jelzáloggal.

Montbarry öcscse igenlőleg intett fejével, annak jeléül, hogy ez ellen nincs észrevétele.

— Ha ő lordsága előbb hal meg, folytatá az ügyvéd — ugy tudom, nem hagyhat örökül egyebet négyszáz fontnyi életjáradéknál, mely szintén az uradalmat fogja terhelni. Katonai nyugdija és egyéb illetményei, halálával megszűnnek, mint mindnyájan tudjuk. Tehát mindössze négyszáz fontnyi évi jövedelmet hagyományozhat a grófnénak, ha özvegyen hagyja hátra.

— Ez a négyszáz font évi jövedelem még nem minden, viszonzá Westwick ur. Bátyám tizezer fontra biztositotta életét és az egész összeget a grófnéra ruházta át halála esetén.

E hir nagy hatást idézett elő. A jelenvoltak egymásra néztek és ismételték e három hangzatos szót:

— Tiz ezer font!

Az ügyvéd a falhoz levén szoritva, még egy kétségbeesett kisérletet tett állásának védelmezésére.

— Szabad-e tudnom, ki tette függővé ezen átruházástól a házasság megtörténtét. Bizonyára nem maga a grófné volt?

— Nem, — felelé Westwick Henrik, hanem a grófné testvérbátyja, a mi egészen egyre megy.

Ezután semmit sem lehetett többé szólni, legalább addig nem mig Montbarry öcscse jelenvolt. A társalgás más mederbe tért át és az orvos hazament.

De beteges kiváncsisága a grófnét illetőleg koránse csilapult le. Üres perceiben azon vette magát észre, hogy tünődik, vajon sikerülni fog-e Montbarry lord családjának megakadályozni a házasságot. Sőt mi több ugy érzé, hogy folyvást növekszik vágya, láthatni a szerelmes lordot. Az egybekelést megelőző rövid időköz alatt naponkint betekintett a klubba, azon reményben, hogy valami ujabbat fog hallani. Semmise történt, legalább a klub látogatói semmiről sem tudtak.

A grófné állása biztos volt. Montbarry azon elhatározása, hogy őt nőül veszi, rendületlenül állt. Mindketten római katholikusok lévén, a Spanish Place-on lévő kápolna volt kijelölve az esketési szertartás szinhelyéül. Mindössze ennyit hallott felőlük az orvos és egyebet nem.

Az esküvő napján, miután néhány percig küzdött volna önmagával, csakugyan feláldozta betegeit és az ezek által fizetendett aranyakat és nagy titokban elsompolygott

megnézni az esküvőt. Halála napjáig haragudott mindenkire, a ki valaha emlékeztette őt arra, a mit e napon tett.

Az esküvő legnagyobb csendben ment véghez. A templom ajtaja előtt egy üveges hintó állt, benn a templomban imitt-amott néhány ember lézengett, többnyire az alsó néposztályból és legtöbbnyire vén asszonyok. Itt ott az orvos, néhány ismerős arcot fedezett fel — klubtagokét, kiket szintén a kiváncsiság hozott ide, mint őt magát. Csupán négy ember állt az oltár előtt: a menyasszony, a vőlegény és két tanu.

Az utóbbiak közül az egyik egy korosabb nő volt, ki a grófné társalgónéja vagy komornája lehetett; a másik kétségkivül fivére Rivar báró volt. Az egész társaság (az arát is ideértve) reggeli öltözéket viselt. Montbarry lord középkoru, katonás magatartásu ember volt, arca és alakja semmiben sem tért el a mindennapiastól. Rivar báró szintén egy ismeretes typust képviselt. Finom bajuszát, átható szemeit, göndör haját és merész fejhordozását száz meg száz példányban lehet látni Páris boulevardjain. Csupán egy negativ tulajdonsága volt figyelemreméltó: az, hogy nem hasonlitott nővéréhez. Még maga a szertartást végző pap is egy igénytelen alázatos arcu öreg ember volt,

ki nagy rezignacióval végezte teendőit és észrevehetőleg csúzos fájdalmak bántották valahányszor meg kellett hajtania a térdét. Az egyetlen feltünő, szereplő, a grófné, csak a szertartás elkezdésekor lebbenté fel fátyolát és egyszerü ruháján valóban semmi se volt a mi megérdemelte volna, hogy az ember másodszor is reá pillantson. Az orvos koronkint az ajtóra vagy a karzatokra tekintett, homályos sejtelemmel várván valamely tiltakozó idegen megjelenését, ki valami borzasztó titok birtokában van és félbe fogja szakitani az egyházi szertartást. Nem történt semmi, a mi legkevésbé is hasonlitott volna váratlan eseményhez — semmi rendkivüli, semmi drámai. A lord és a grófné egybeköttetvén, mint férj és nő távozott a két tanu kiséretében a sekrestyébe, aláirni az anyakönyvet és Wybrow orvos még mindig várt, még mindig remélte, hogy bizonynyal fog történni valami, a mit érdemes meglátni.

De az idő haladt, a házaspár visszatért a sekrestyéből és a templom hajóján végig elindult az ajtó felé. Wybrow orvos visszahuzódott, midőn feléje közeledtek. Nagy meglepetésére és megzavarodására grófné a megpillantá őt. Halotta amint igy szólt férjéhez:

— Várjon egy percig, egy jó barátomat látom itt.

Montbarry lord igenlőleg intett fejével és megállt. Neje oda ment az orvoshoz, megragadta kezét és erősen megszoritá. Wybrow ur érezte átható fekete szemeinek pillantását a fátyolon keresztül is.

— A mint ön látja, mondá a grófné, ismét egy lépés azon uton, mely a véghez vezet.

E sajátszerü szókat suttogva ejté ki, aztán visszatért férjéhez. Mielőtt az orvos magához térhetett és utánuk mehetett volna, Montbarry lord és neje már a kocsiban ült és elhajtatott.

A templomajtó előtt állt azon három vagy négy klubtag, kiket ép ugy, mint az orvost, a kiváncsiság hozott ide. Mellettök állt az ara fivére és várt; nyilván látni akarta azon embert, a kit huga fényes nappal megszóllitott. Merész szemei, melyekben a gyanu kifejezése lobbant fel egy pillanatra, az orvos arcán nyugodtak. De a felhő csakhamar eltünt homlokáról; a báró igéző nyájassággal mosolygott, megemelte kalapját hugának barátja előtt s ezzel távozott.

A klubtagok a templomajtó lépcsőin konklavévá alakultak. Legelső sorban a bárót kezdték szapulni.

— Átkozottul gonosz arcu gazember!

Azután Montbarryre került a sor:

— Vajon Irlandba viszi-e ezt az irtózatos asszonyt?

— Dehogy viszi! hiszen nem merne bérlői előtt megjelenni, kik mindnyájan ismerik Lockwood Agnes esetét?

— De hát hova megy?

— Skótországba.

— Beleegyezett az asszony?

— Csak két hétre utaznak oda, azután visszajönnek Londonba és innét külföldre mennek.

— És soha sem fognak többé visszatérni Angolországba?

— Ki tudná ezt megmondani? Látta ön, mily pillantást vetett Montbarryra, mikor az esketési szertartás kezdetén felemelte fátyolát? Én az ő helyén még akkor is visszaléptem volna. Látta őt ön is orvos ur?

De akkor már Wybrow orvosnak eszébe jutottak betegei, eleget hallott a klubbeli pletykából, Rivar báró példáját követte és eltávozott.

— A mint ön látja, ismét egy lépés azon uton, mely a véghez vezet — ismétlé magában, midőn hazafelé indult. — Vajon milyen véghez?

NEGYEDIK FEJEZET.

Lockwood Agnes az esküvő napján egyedül űlt londoni lakásának kis nappali szobájában és elégette a leveleket, melyeket egykor Montbarry lordtól kapott.

Midőn a grófné oly szándékos felületességgel leirta őt az orvos előtt, elmulasztá még csak futólag is megemliteni azon kellemet, mely Agnest leginkább jellemezte : a jóság és tisztaság kifejezését, mely azonnal meghóditotta mindazokat, kik hozzá közeledtek. Jóval fiatalabbnak látszott, mint valóban volt. Üde arcszine és félénk modora mellett igen természetes volt, hogy mindenki ugy beszélt róla, mint „fiatal leányról“, pedig már közel járt a harminc évhez. Egyedűl élt öreg dajkájával, ki rendkivül ragaszkodott hozzá. Csekély jövedelme épen elég volt ahhoz, hogy mindketten megélhessenek belőle.

Arcán a szomoruság legcsekélyebb jele se látszott, midőn ketté szakitá hűtlen kedvesének leveleit, és bedobta a tüzbe, melyet e célra gyujtott meg. Agnes, szerencsétlenségére azon nők közé tartozott, kik sokkal mélyebben éreznek, hogysem megkönnyebbülést találnának a könyekben. Halvány és nyugodt volt, midőn remegő ujjaival egyen-

kint megsemmisité a leveleket a nélkül, hogy azokat még egyszer átolvasni merte volna. Már az utolsót is eltépte, és még mindig habozott beledobni a többi után a gyorsan pusztitó tüzbe, midőn öreg dajkája belépett és megkérdé őt, nem volna-e hajlandó elfogadni „Henrik urat“ — értvén e név alatt a Westwick-család legifjabb tagját, ugyanazt, ki a klúb dohányzó termében nyiltan kifejezte mély megvetését testvérbátyja iránt.

Agnes habozott. Arcára gyönge pír lopódzott.

Volt idő, régen, nagyon régen, midőn Westwick Henrik megvallotta, hogy szereti őt. Agnes is vallomást tett neki és tudtára adta, hogy szivét bátyja birja. Henrik elviselte a csalódást, és ezentul oly viszony fejlődött közte és Agnes közt, mintha testvérek lettek volna. A nő ezelőtt soha sem érzett zavart, ha reá gondolt. De most, ugyanazon napon, midőn Montbarry lord egy más nővel kelvén egybe, betetőzte irányában elkövetett árulását, most némileg visszataszitó volt reá nézve azon gondolat, hogy Henrikkel találkozzék. Az öreg dajka (ki még a bölcsőben ismerte mindkettőt), észrevette e tétovázást, és kétségkivül rokonszenvezvén az ifjuval, épen az alkalmas pillanatban szólalt fel Henrik érdekében.

— Ő el fog utazni kedvesem, és csupán kezet akar veled szoritani, és Isten hozzádot akar mondani.

E nehány szó nem téveszté el hatását. Agnes reászánta magát, hogy elfogadja unokatestvérét.

Henrik oly gyorsan lépett be, hogy meglátta, midőn Agnes Montbarry utolsó levelének darabjait a tüzbe dobta. A nő élénken megszólitá őt :

— Ön nagyon hirtelen hagyja el Londont, Henrik. Valamely ügy miatt, vagy csupán időtöltésből utazik el?

Az ifju nem felelt, hanem a helyett a lángoló levélre és egy halmaz fekete hamura mutatott, mely a kandalló márványlapján hevert.

— Ön leveleket égetett el?

— Ugy van.

— Az ő leveleit?

— Azokat.

Henrik gyöngéden megfogta Agnes kezét.

— Nem tudtam, hogy épen oly pillanatban jövök, midőn ön kétségkivül egyedül óhajt lenni. Bocsásson meg Agnes, majd felkeresem önt, ha visszatértem utazásomból. Agnes mélabús mosolylyal intett neki, hogy foglaljon helyet.

— Gyermekkorunk óta ismerjük egy-

mást — mondá. Miért éreznék magamban indokolatlan büszkeséget az ön jelenlétében? Miért lennének titkaim ön előtt? Már régebben visszaküldtem mindazon ajándékokat, melyeket az ön bátyjától kaptam. Azt tanácsolták, hogy ne érjem be ezzel, és ne tartsak meg semmit, a mi reá emlékeztethetne, szóval, hogy égessem el leveleit. Megfogadtam a tanácsot, de megvallom, kissé visszariadtam attól, hogy legutolsó levelét is megsemmisitsem. Nem azért, mert a legutolsó volt, hanem azért, mivel ez volt benne.

Ezzel felnyitá kezét és megmutatá neki Montbarry hajfürtjét, mely aranyszállal volt összekötve.

— Rajta, hadd menjen ez is a többi után.

E szókkal leejté a hajfürtöt kezéből, a lángok közzé. Nehány pillanatig, háttal fordulva Henrik felé, a kandalló párkányára támaszkodott és a tüzbe nézett. Az ifju leült a kijelölt székre. Arczán sajátszerü ellenmondás volt kifejezve; szemeiben könnyek csillogtak, mig a szemöldökét a harag ránczolá összesze. E szókat mormogá magában:

— Átkozott ember!

Ágnes összeszedte minden erejét és az ifjura tekintett.

— Hát miért utazik el ön, Henry?

— Kedélyem le van hangolva, Agnes. Szórakozás után vágyom;

Lockwood Agnes csak rövid szünet után szólalt meg ujra, Henrik arczáról leolvasta, hogy reá gondolt, midőn a fennebbi szavakat mondá. Hálát érzett azért iránta, de lelke nem volt az ifjúnál — lelke még mindig azon embernél volt, ki őt hűtlenül elhagyta, Agnes ismét a tüz felé fordult.

— Igaz-e — kérdé hosszas szünet után — igaz-e, hogy ma keltek egybe?

Henrik mogorván felelt ezen egyetlen szóval:

— Igaz.

— Ön is jelenvolt a templomban?

Az ifju e kérdést megbotránkozva és meglepetve fogadta.

— Én, a templomban? ismétlé, inkább mennék a —

Itt félbeszakitá szavait és kis vártatva folytatá:

— Hogyan kérdezhet ön ilyesmit? Én nem beszéltem Montbarryval, sőt nem is láttam őt, mióta ön irányában oly gyáván és gazul viselte magát.

Agnes hirtelen reá nézett, de egy szót sem szólt. Henrik megérté e némaságot is, és bocsánatot kért tőle. De az ifju még mindig boszus volt.

— Némely embert még e földön elér a sors büntetése, mondá. Keserüen meg fogja még siratni azon napot, melyen e nőt az oltár elé vezette.

Agnes leült melléje egy székre, és meglepetve tekintett reá.

— Észszerü dolog-e annyira haragudni reá azért, mert az ön bátyja jobban szerette őt, mint engem?

Henrik hirtelen feléje fordult.

— Épen ön akar az egyetlen lenni az egész világon, a ki a grófnét védelmezi?

— Miért ne? felelé Agnes. Én semmi roszat se tudok felőle. Az egyetlen alkalommal, midőn találkoztunk, nagyon félénk, ideges és borzasztóan beteg kinézésü, sőt valósággal annyira beteg volt, hogy a szobában uralkodó hőségtől elájult. Miért ne lennénk igazságosak iránta? Tudjuk, hogy soha se volt szándékában engem bántani, tudjuk, hogy sejtelemmel se birt az én viszonyomról Montbarry lorddal. —

Henrik türelmetlenül emelte fel kezét és közbeszólt:

— Az igazságosságnak és a bocsánatkészségnek is van határa. Nem hallgathatom, midőn ön ily türelmes hangon beszél, holott oly botrányosan és kegyetlenül bántak ön-

nel, igyekezzék mind a kettőt elfeledni, Agnes. Adja az Isten, hogy képes legyen ezt tenni.

Agnes kezét a karjára tette.

— Ön nagyon jó hozzám, Henrik, de nem ért engem egészen. Én magamról és bánatomról egészen máskép gondolkoztam, mikor ön belépett. Azon tünődtem, vajjon elenyészhetik-e ugy, mintha soha se létezett volna, az ön bátyja iránti érzelmem, mely egészen betölté szivemet, és összeolvadt mindazzal, ami legjobb és leghivebb bennem. Megsemmisitettem a legutolsó látható jelt is, mely reá emlékeztet. E világon soha se fogom őt többé látni. De vajon teljesen szétszakadt-e a kötelék, mely bennünket egykor egybefüzött? Annyira idegenné lettem-e életének jó és bal sorsától, mintha soha se láttuk és soha se szerettük volna egymást. Mit gondol ön e felől Henrik? Én alig birom elhinni.

— Ha ön végrehajthatná rajta a megtorlás művét ugy, a mint megérdemli, viszonzá Westwick Henrik komolyan; akkor hajlandó volnék önnel egyetérteni.

Midőn e válasz ellebbent ajkairól, az öreg dajka ujra megjelent az ajtóban, és egy uj látogatót jelentett be.

— Sajnálom, hogy kénytelen vagyok ismét zavarni, kedvesem, de Ferrariné van

itt és tudni szeretné, mikor beszélhet veled egy pár szót.

Agnes Henrikhez fordult, mielőtt válaszolt volna.

— Emlékszik ön még Bidwell Emiliára, ki évekkel ezelőtt a falusi iskolában kedvencz tanitványom és később szobaleányom volt? Midőn szolgálatomból kilépett, nőül ment egy Ferrari nevü olasz futárhoz, de attól félek, hogy a házasság nem szerencsés. Megengedi ön, hogy pár percre bejöhessen.

Henrik felkelt, hogy bucsut vegyen.

— Örülnék, ha Emiliát láthatnám — mondá, de más alkalommal. Most jobb lesz távoznom. Lelkem meg van zavarva, Agnes; és ha tovább maradnék, talán oly dolgokat mondanék önnek, melyeket jobb el nem mondani most. A mai éjjeli postahajóval átmegyek Franciaországba; majd meglátjuk, mily hatással lesz reám pár heti szórakozás?

Aztán megragadta az ifju nő kezét, és komoly hangon kérdé:

— Tehetek önért valamit, Agnes?

Agnes megköszönte gondoskodását és igyekezett kihuzni kezét az övéből, Henrik azonban reszkető ujakkal visszatartotta.

— Az isten áldja meg önt, Agnes! — mondá végre remegő hangon és a földre tekintve.

Ágnes arca még egyszer elpirult, de a jövő perczben ismét halaványabbá lett mint valaha; épugy ismerte az ifju szivét, mint ő maga; — sokkal szomorubb volt, hogysem szólni birt volna.

Henrik ajkaihoz emelte kezeit, forrón megcsókolta és eltávozott a szobából, a nélkül, hogy még egy pillantást vetett volna Agnes arcára. A dajka utána ment a tornácig: a jó öreg asszony nem feledte el azon időt, midőn az ifjabb fivér bátyjának szerencsétlen versenytársa volt Agnes kezéért.

— Ne csüggedjen Henrik ur — suttogá a jó öreg, az alsóbb osztályok egyéneinek megfontolatlan józan észjárásával. Kérje meg a kezét ujra, ha visszatér utazásából!

Agnes egy pillanatra egyedűl maradván, fel s alá járt a szobában, és iparkodott visszanyerni önuralmát. Aztán megállt egy vizfestmény előtt, mely a falon függött, és egykor édesanyjáé volt. A kép őt magát ábrázolá, gyermekkorában.

— Mennyivel boldogabbak volnánk — gondolá magában szomoruan — ha örökké gyermekek maradhatnánk!

E közben belépett a futár neje, egy alacsony termetü, gyönge és szomoru nő, lenszinű szemöldökkel és savószinü szemekkel. Nagy alázatossággal meghajtá magát és ko-

ronkint nagyon szárazon köhécselt. Agnes nyájasan kezet szoritott vele.

— Nos, Emilia, mit tehetek önért?

A futár neje nagyon furcsán válaszolt e kérdésre.

— Nem merem megmondani, kisasszony.

— Hát olyan nehezen teljesithető kivánság volna? Üljön le és mondja el, hogyan érzi magát. Talán kérése majd véletlenül kicsuszik a száján, beszélgetésközben. Hogyan bánik önnel a férje?

Emilia világos szürke szemei még savószinübbeknek látszottak. Fejét csóválta és nagy rezignációval sóhajtott.

— Határozott panaszt nem emelhetek ellene, kisasszony. De meg kell vallanom, hogy nem sokat gondol velem, és ugy látszik, nem nagyon szeret otthon lenni, sőt csaknem azt merném mondani, hogy megunta otthonát. Jobb lenne mindkettőnkre nézve kisasszony, ha bizonyos időre elmehetne utazni, nem is emliive a pénzt, melyet nagyon érezhetően kezdünk nélkülözni.

Ezzel szemeihez emelte zsebkendőjét és még nagyobb rezignációval sóhajtott, mint előbb.

— Nem egészen értem a dolgot, viszonzá Agnes. Azt hittem, hogy férje szerző-

dött nehány hölgy mellé, kiket Svajcba és Olaszországba iog elkisérni.

— Épen ez volt a szerencsétlensége, kisasszony. Az asszonyságok közül egyik megbetegedett és a többi nem akar nélküle utazni. Kárpótlásul kifizették férjemnek egy havi díját. De az egész őszi és téli évadra szerződtették, és a veszteség nagyon érzékeny.

— Sajnálom, hogy ezt kell hallanom, Emilia. De remélni akarom, hogy akadni fog más alkalmazás.

— Nincs rajta a sor, kisasszony, ha a futárszerző hivatalban valakit szerződtetni akarnának. Annyi ember van most foglalkozás nélkül, ha magán uton lehetne őt ajánlani —

Itt elhallgatott, mintha azt akarta volna, hogy a bevégzetlen mondat önmagát egészítse ki.

Ágnes azonnal megértette.

— Ön tőlem kiván ajánlatot, viszonzá, miért nem mondta meg ezt mindjárt? Emilia elpirult.

— Oh! mily nagy szerencse volna ez férjemre nézve. Ma reggel a szerződtető hivatalba egy levél érkezett, melyben egy jó futárt keresnek, félévi szerződéssel, kisasszony. A sor más emberen van, és a titkár

ezt akarja ajánlani. Ha férjem ugyanazon postával elküldhetné bizonyitványait, és ezekhez egy sort mellékelhetne az ön aláirásával, kisasszony, a dolog azonnal más fordulatot venne, mint mondani szokták. A magánajánlat az uraságok közt nagyon sokat használ.

Itt megint elhallgatott, megint sóhajtott és lenézett a padlóra, mintha különös okai volnának kissé szégyenleni magát.

Ágnes unni kezdte azt a folytonos titkolódzó modort, melyben látogatója beszélt.

— Ha ön azt akarja, hogy valamelyik jó barátomhoz forduljak férje érdekében, miért nem mondja meg a nevét?

A futár neje sirva fakadt.

— Szégyenlem, kisasszony.

Agnes most legelőször szólt hozzá kissé boszusan.

— Ostobaság, Emilia. Mondja meg e nevet azonnal, vagy ejtsük el e dolgot — egyik a kettő közül.

Emilia elszánta magát egy utolsó, kétségbeesett erőfeszitésre. Zsebkendőjét morzsolgatta ölében, s aztán kimondta e nevet épugy, mintha egy ágyút sütött volna el:

— Montbarry lord.

Ágnes fölkelt és rá nézett.

— Ön nagyon kellemetlen meglepetést készitett számomra, — mondá nyugodtan, de

oly kifejezéssel arcán, milyent a futár neje még sohasem látott rajta. Tudván azt, amit ön tud, éreznie kellett volna, hogy rám nézve lehetetlenség Montbarry lorddal érintkezni. Mindig azt hittem, hogy van önben némi gyöngédebb érzelem. Szomoruan tapasztalom, hogy csalódtam.

Bármily együgyü volt is Emilia, mégis érezte a szemrehányás sulyát. Halk, ingatag léptekkel elindult az ajtó felé.

— Bocsásson meg, kisasszony. Nem vagyok egészen oly rosz, mint ön gondolja. De mindegy, azért mégis bocsánatot kérek.

Ezzel kinyitotta az ajtót. Ágnes visszahivta őt. Volt e nő bocsánatkérésében valami, a mi ellenállhatlanul érinté igazságos és nemes lelkét.

— Jöjjön, mondá, ne váljunk el igy, nem szeretném önt félreismerni. Mi az, a mit ön voltaképen tőlem kivánt?

Emilia elég eszélyes volt, ezuttal minden tétovázás nélkül felelni:

— Férjem el akarja küldeni bizonyitványait Skótországba, Montbarry lordnak, kisasszony. Csupán annyit óhajtottam volna, hogy levelében megirhassa, hogy ön már gyermekkora óta ismerte nejét, s ennélfogva az ő jóléte iránt is érdeklődik némileg. De

most már azt se kérem, kisasszony. Ön megértette velem, hogy hibáztam.

Vajjon csakugyan hibázott e? A mult emlékei és a jelen szomorusága erős szószólók voltak Ágnes szivében a futár neje mellett.

— A kérés nagyon csekélynek látszik, mondá a szivjóság benyomása alatt, melynek mindig legnagyobb uralma volt felette. De mégsem tudom megengedhetem-e, hogy az én nevem megemlittessék férje levelében. Hadd halljuk még egyszer szabatosan, mit akar felőlem irni.

Emilia ismétlé a szókat és aztán oly eszmét penditett meg, mely mindig különös értékkel bir a tollforgatáshoz szokott egyének előtt.

— Ha talán megkisérlené a kisasszony, hogyan hangzik ez leirva?

Bármily gyermekes volt is az eszme, Agnes megkisérlé.

— Ha megengedem, hogy nevemet emlitsék, mondá, legalább el kell határoznunk, hogy mily módon történjék.

Ezzel leirta a szókat a lehető legrövidebb és legegyszerűbb alakban.

„Bátorkodom fölemliteni, hogy nőmet gyermekkorától fogva ismerte Lockwood Ágnes kisasszony, ki épen ennélfogva némileg érdeklődik jólétem iránt.“

Ily szövegezésben bizonyára semmi se volt, a mi sejteni engedte volna, hogy Ágnes megengedte a nevére való hivatkozást, vagy hogy csak tudomással is bírt volna arról.

Még egyszer küzködött magával egy pillanatig, aztán átadta az iratot Emiliának e szókkal:

— Férjének ezt szóról-szóra le kell másolnia, a nélkül, hogy legcsekélyebb változtatást tenne rajta E feltételek alatt kész vagyok teljesiteni kérését.

Emilia nemcsak hálát érzett, de valóban meg is volt hatva. Agnes kituszkolta a szegény asszonyt a szobából s igy szólt:

— Ne engedjen időt, hogy megbánjam a mit tettem és visszavegyem az iratot.

Emilia eltünt.

„Vajjon teljesen szétszakadt-e a kötelék, mely bennünket egykor egybefüzött? Annyira idegen lettem-e életének jó és balsorsától, mintha sohasem láttuk és sohasem szerettük volna egymást?“

Agnes a kandallón levő órára tekintett. Még alig mult tiz perce, hogy e komoly kérdések lebbentek el ajkairól. Csaknem megdöbbentette őt azon gondolat, hogy a válasz oly köznapi módon következett be. A mai éjjeli posta még egyszer Montbarry emlékébe

fogja őt idézni — egy szolga felfogadása ügyével kapcsolatban.

Két nap mulva a postán hálálkodó levél érkezett Emiliától. Férje elnyerte az állomást és futár-minőségben szegődött félévre Montbarry lordhoz.

OSZK

Második rész.

OSZK

ÖTÖDIK FEJEZET.

Montbarry lord és neje csak egy hétig utaztak Skótországban s azután váratlanul visszatértek Londonba. A lady alighogy megpillantotta a „Highland“ hegyeit és tavait határozottan kijelenté, hogy nem akar velök bővebben megismerkedni. Midőn e vonakodás okát kérdezték, valódi római lakonizmussal igy felelt:

— Svájcot már láttam.

Az ifju házaspár egy hetet Londonban töltött a legteljesebb elvonultságban. E hét egyik napján az öreg dajka a legszokatlanabb izgatottság állapotában tért vissza egy megbizatásából, melyet Ágnes számára kellett elvégeznie.

Midőn egy nagyon keresett fogorvos ajtaja előtt elhaladt, Montbarry lorddal találkozott, ki épen akkor lépett ki a házból.

Az öreg asszony gonosz kedvteléssel beszélte el, hogy a lord bizony nagyon rosz szinben van.

— Arca beesett, kedvesem és szakála

őszülni kezd. Remélem, hogy a fogorvos jól megkinozta.

Agnes tudván, mennyire gyülöli a hű öreg cseléd, hűtlenné lett jegyesét, hajlandó volt meglehetősen túlzottnak tartani a dajka leirását, mely nem is idézett elő reá egyéb hatást, bizonyos kellemetlen idegességnél. Ha kimegy nappal az útcára azon idő alatt, mig Montbarry lord Londonban tartózkodik, ki állhat jót róla, hogy a legközelebbi alkalommal nem épen ő lesz az, a ki vele találkozik. A következő két napon nem hagyta el lakását. Negyednap a londoni lapok személyi hirei közt azt olvasta, hogy Montbarry lord és neje elutazott Párison keresztül Olaszországba.

Ugyanezen este Ferrariné is meglátogatta Agnest és elmondta, hogy férje a hitvesi gyöngédség minden látható józan jeleivel bucsuzott el tőle, s kedélye általában derültebbé lett, mióta biztosan tudta, hogy külföldre fog utazhatni. Az utazókat csak egy cseléd kisérte, — Montbarry lady komornája, egy hallgatag és mogorva nő — legalább ilyennek irták le Emilia előtt. A lady bátyja, Rivar báró már előbb elutazott a kontinensre. Abban állapodott meg, hogy nővérével és sógorával Rómában fog találkozni.

A szomoru, egyhangu hetek egymást

követték Agnes életében. Csodálandó bátorsággal találta bele magát helyzetébe, érintkezett barátaival, üres óráiban olvasással és rajzolással foglalkozott, s általában minden eszközt megragadott lelkét szórakoztatni és a mult szomoru emlékeit elfeledni. De sokkal hivebben szeretett és a seb sokkal mélyebb volt, hogysem megfelelő módon érezte volna az alkalmazott erkölcsi gyógyszerek hatását. Azon emberek, kik az élet mindennapi viszonyai közt találkoztak vele, modorának látszólagos derültsége által tévutra vezetve, azt mondták, hogy „Lockwood kisasszony ugy látszik meglehetősen kibékült már csalódásával.“ De egy régi barátnéja és iskola társnéja, ki Londonban tett rövid látogatása alatt találkozott vele, rendkivül elszomorodott azon változás felett, melyet Agnes egész lényén tapasztalt. E nő Westwickné asszonyság volt, Montbarry lord azon öcscsének neje, ki a peerek genealogiai almanachjában mint a lord cimeinek praesumptiv örököse volt felemlitve. Férje ezen időtájban Amerikában utazott magánügyei végett. Westwickné asszonyság mindenáron magával akarta vinni Agnest Irlandba.

— Jer velem és maradj nálam, mig férjem távol van. Három kis leányom játszótársad lesz és nem fogsz találkozni semmiféle

idegennel a nevelőnőn kivül, kiről előre is jótállok, hogy meg fogod kedvelni Csomagold össze málhádat, holnap reggel, midőn az indóházhoz kocsizom, eljövök érted.

A meghivás ily szivélyes modorban történt és Agnes köszönettel elfogadta. Három boldog hónapot töltött barátnéja házánál. A kis leányok keservesen sirtak midőn ismét elvált tőlük, sőt a legkisebb erőnek erejével el akart menni vele Londonba. Agnes félig tréfásan, félig komolyan igy szólt barátnéjához a bucsuzás órájában.

— Ha nevelőnőd el akarná hagyni házadat, tartsd fenn számomra állomását.

Westwickné asszonyság nevetett. A nagyobb leánykák komolyan vették a dolgot és megigérték Agnesnek, hogy értesiteni fogják őt ha ezen eset bekövetkeznék.

Lockwood kisasszony, ugyanazon nap, midőn haza érkezett Londonba, kénytelen volt rögtön foglalkozni a mult azon emlékeivel, melyeket leginkább ohajtott elfeledni. Mihelyt a legelső üdvözléseken és öleléseken túl estek, az öreg dajka (ki Agnes távolléte alatt a házra felügyelt) nagyon váratlan és meglepő hirt közölt vele, melyet a futár nejétől hallott.

— A kis Ferrariné volt itt, kedvesem,

és borzasztó izgatottan kérdezősködött, mikor térsz vissza. Férje minden előleges felmondás nélkül hirtelen otthagyta Montbarry lordot és azóta nem tudják mi történt vele.

Agnes meglepetve tekintett reá.

— Biztos tudomásod van erről? kérdé.

A dajka egészen bizonyos volt felőle.

— Hát hiszen én istenem! a hir a „golden squarei“ szerződtető hivatalból a titkártól — magától a titkártól származik!

Agnes ezt hallván, komolyan aggódni kezdett. Még nem volt nagyon késő este. Azonnal elküldött Ferrarinéhoz és megizente neki, hogy haza érkezett.

A futár neje egy óra mulva megérkezett oly izgatott lelkiállapotban, melyet alig lehet leirni. Mihelyt végre képes volt magát érthetőleg kifejezni, elbeszélése teljesen megerősitette a dajka hireit.

Emilia kezdetben meglehetősen rendesen kapott tudósitásokat férjétől, Párisból, Rómából és Velencéből, — aztán kétszer irt neki, de levelére nem érkezett válasz. Aggódni kezdett emiatt és elment a „golden squarei“ intézetbe megtudakolni, nem kaptak-e ott valamely hirt. Nehány órával előbb érkezett levél a titkárhoz egy futártól, ki akkoriban Velenczében tartózkodott. E levél meglepő dolgokat tartalmazott Ferrari felől. Nejének megenged-

ték hogy lemásolja s most — a másolatot átadta Agnesnek.

A levél irója elbeszélte, hogy pár nap előtt érkeztek meg Velencében. Már előbb hallotta, hogy Ferrari ott van Montbarry lord és neje szolgálatában, kik a régi velencei paloták egyikében laknak, melyet az egész évadra kibéreltek. Jó barátja levén Ferrarinak, meg akarta őt látogatni. A főajtón csengetett, mely a nagy csatornára nyilik, de minthogy senki se jött kinyitni az ajtót, szerencsét próbált egy kis oldalbejárásnál, mely egy nagyon szük utcára nyilt. Itt az ajtóban egy halvány nőt talált, kinek gyönyörü fekete szemei voltak és ki, mint később kiderült, maga lady Montbarry volt.

A lady olasz nyelven kérdé tőle, hogy mit akar. A levéliró azt felelte, hogy Ferrari futárt akarja meglátogatni, ha szabad. A grófné azt felelte, hogy Ferrari elhagyta a palotát minden ok nélkül, sőt lakcimét sem hagyta hátra, hova havi dijának (akkoriban esedékes) hátralevő részét el lehetne küldeni. A futár, kit e hir nagyon meglepett, azt kérdezte, hogy nem sértette-e meg valaki Ferrarit avagy nem volt-e valakivel szóváltása? A lady igy felelt:

— Tudtommal nem. Én lady Montbarry vagyok és biztosithatom önt, hogy e házban

a lehető legnyájasabban bántak Ferrarival. Minket ép ugy meglepett megmagyarázhatlan eltünése, mint önt. Ha netalán hallana valamit felőle, kérem legyen szives bennünket értesiteni, hogy legalább megfizethessük a mivel neki tartozunk.

A futár még nehány kérdést tett azon idő és a nap azon órája iránt, melyben Ferrari elhagyta a palotát és miután kérdéseire egész készséggel nyert választ, meghajtá magát és eltávozott.

Azonnal hozzá látott a szükséges nyomozáshoz, de legcsekélyebb eredmény nélkül Ferrari személyét illetőleg. Senki se látta őt. Ugy látszott, hogy terveit és dolgait senkivel se közölte. Senki se tudott semmit (vagyis semmi különöset), még Montbarry lordról és nejéről se. Azt beszélték hogy a lady angol komornája is elhagyta szolgálatát még Ferrari eltávozása előtt és visszament hazájába rokonaihoz, a nélkül hogy Montbarryné más komornát fogadott volna helyette. A lordról azon hir járt, hogy nagyon sokat gyengélkedik. A legszigorubb elvonultságban élt, nem fogadott el senkit, még saját földiei közül se. Felfedeztek valahol egy együgyű vén asszonyt, a ki elvégezte a ház körüli dolgokat, reggel odament és este ismét eltávozott. Ez soha se látta az eltünt futárt, de még magát Mont-

barry lordot se, a ki nem hagyta el szobáját. A lady „egy nagyon kegyes és szeretetreméltó urnő“ folyvást személyesen ápolta férjét. Az öreg asszony tudtával kivüle egyetlen cseléd se volt e palotában. A házaspár a vendéglőből étkezett. A lord állitólag nem szereti az idegeneket. A lord sógora, a báró, rendszerint a palota egy félreeső részében tartózkodott és (mint a lady mondá) vegyészeti kisérletekkel foglalkozott. E kisérletek néha nagyon kellemetlen szaggal árasztották el az egész palotát. Rövid idő előtt a lordhoz egy olasz orvost hivtak, ki már régóta lakik Velencében. Ezen orvosnál, (kinek tehetsége és jelleme minden kétségen felül áll) szintén történtek tudakozódások és kiderült, hogy soha se látta Ferrarit, de nem is láthatta, mert (a mint naplója mutatá) a futár eltünése utáni napok egyikén hivták a palotába. Az orvos bronchitisnak mondá Montbarry lord betegségét. Szerinte most még nincs ok komoly aggodalomra, noha a baj hevesen lépett fel. Abban állapodtak meg a ladyval, hogy más orvost is fognak hivatni, ha netalán aggasztó kórtünetek jelentkeznének. Különben lehetlen volt eléggé magasztalni a ladyt, ki éjjel nappal férje ágya mellett ült.

E részletekkel kezdődtek és végződtek Ferrari futárbarátjának felfedezései. A rendőr-

ség nyomozta az eltünt embert — s ebből állt az egyetlen remény, melybe Ferrari neje — legalább a jelen pillanatban kapaszkodhatott.

— Mit tart ön a dolog felől kisasszony? kérdé élénken a szegény asszony. Mit tanácsol? Mit tegyek?

Agnes nem tudta mit feleljen neki, sőt még az is erőfeszitésébe került, hogy Emilia szavaira figyeljen. Minden a mit a futár levele Montbarryről mondott — betegségének és elzárkozott életének szomoru leirása — felszakitá a régi sebet. Az elveszett Ferrarira még csak nem is gondolt; lelke Velencében volt, a beteg ember ágya mellett.

— Valóban alig tudom mit mondjak önnek, felelé. Ily természetü komoly dolgokban legcsekélyebb jártassággal se birok.

— Nem gondolja ön kisasszony, hogy talán célszerü volna, ha elolvasná azon leveleket, melyeket férjem irt nekem. Csak három levelem van tőle — elolvasásuk nem igényelne sok időt.

Agnes részvétteljesen elolvasta a leveleket.

Nem nagyon gyöngéd hang uralkodott bennök. „Kedves Emiliám“ és „szerető férjed“ — ezek voltak az egyedüli gyöngédebb kifejezések, melyeket magukban foglaltak. A leg-

első levélben nem nagyon kedvezőleg nyilatkozott Montbarry lord felől.

„Holnap elhagyjuk Párist. — A lordot nem nagyon szeretem. Büszke és hideg és köztünk maradjon a szó, pénzdolgokban fukar. Még egy pár centime miatt is veszekednem kellett vele, mikor a szálloda számlájának kifizetésére került a sor; már két izben éles szóváltás volt az uj házaspár közt, azért hogy milady mindenféle szép apró csecsebecsét vásárolt a párisi boltokban. „Nem győzöm a sok kiadást; tartsa magát kiszabott évi zsebpénzéhez“ — e szavakat milady már kénytelen volt hallani. Én részemről, szeretem a ladyt, kinek nyájas müvelt modora van és ugy beszél velem, mintha hozzá hasonló rangu ember volnék.“

A második levél Rómában kelt.

„Milord szeszélyei (igy irt Ferrari) örökös mozgásban tartanak bennünket. Gyógyithatlanul nyugtalanná lett. Ugy sejtem, hogy valamely lelki baja lehet. Alkalmasint kinos visszaemlékezések bántják, mert mindig régi leveleket olvas, mikor a neje nincs jelen. Rómában időznünk kellett volna, de nem volt nyugta, el kellett utaznunk. Ugyanez történt Florencben. Itt Rómában milady kijelentette, hogy maradni akar. Bátyja itt várta őket. Mint a komorna mondja, milord máris heve-

sen összeszóllalkozott a báróval. Az utóbbi pénzt kért kölcsön az előbbitől. A lord ezt oly kifejezésekkel tagadta meg, melyek által a báró sértve érezte magát. Milady kibékitette őket és reá birta, hogy kezet szoritsanak egymással.

A harmadik és utolsó levél Velencében iratott.

„Ismét egy példája milord fukarságának! A helyett, hogy szállodában laknánk, egy nedves, penészes, roskatag ócska palotát bérelt ki. Milady bárhova megyünk, mindenütt a legjobb és legszebb szobákat választja ki — és a palotát két hónapra olcsóbb áron lehetett kibérelni. Milord hosszabb tartamu bérszerződést akart kötni, azt mondja, hogy Velence csöndessége és nyugalma jó hatást gyakorol idegeire. De egy külföldi vállalkozó megvette a palotát és szállodává akarja átalakitani. A báró még mindig velünk van és ujabb kellemetlenségek fordultak elő pénzdolgok miatt. Én nem szeretem a bárót — sőt milady iránti rokonszenvem se növekedett. Sokkal nyájasabb volt, mielőtt a báró hozzánk csatlakozott. Milord nagyon pontos fizető, becsületbeli dolognak tartja a pontosságot; nehezen válik meg pénzétől de megteszi, mert lekötötte nevét. Rendesen megkapom fizetésemet minden hó

végén, de ezen kivül egyetlen frankot se noha sok oly munkát végeztem, melyek szorosan véve nem tartoznak teendőim közé. Képzeld csak a báró már *tőlem* is kért pénzt kölcsön. Ő megrögzött kártyás. Nem akartam elhinni, midőn milady komornája legelőször mondta, de azóta eleget láttam, a mi meggyőzött róla, hogy csakugyan igaza volt. Ezenkivül egyéb dolgokat is láttam, — melyek nem nagyon növelték tiszteletemet a báró és milady iránt. A komorna azt mondja, hogy ki akar lépni a szolgálatból. Ez a becsületes angol leány nem tekinti a dolgokat oly könnyedén, mint én. Az élet itt nagyon unalmas. Az uraságok sehova se járnak, senki se jár hozzájuk, milordot senki se látja, még a konzul, sőt bankárja se. Mindig csak egyedül jár ki és rendszerint este. Otthon elzárkozik szobájába könyvei közé és lehetőleg ritkán látja nejét és a bárót. Én azt hiszem, hogy itt Velencében fog kitörni a válság. Ha milord gyanuja egyszer felébred, akkor a következmények borzasztóak lesznek. Montbarry lord oly ember, ki bizonyos körülmények közt, kiméletlenül keresztülmenne mindenen. De minthogy jó fizetésem van — nem beszélhetek oly könnyedén a szolgálat elhagyásáról, mint milady komornája.“

Agnes visszaadta a leveleket — melyek

oly érthető nyelven hirdették, hogy azon ember, ki őt elhagyta, máris keservesen bünhődik elvakultságáért. A szégyen és szomoruság érzete vett erőt rajta, ezek pedig nem voltak alkalmasak arra, hogy a segélyt kérő gyámoltalan asszony megbizható tanácsadójává tegyék őt.

— Csupán annyit mondhatok — szólt végre, néhány megnyugtató és buzditó vigasztalás után, csupán annyit mondhatok, hogy czélszerü lesz tanácsot kérnünk oly embertől, ki több tapasztalattal bir nálam. Azt hiszem legjobb lenne, ha irnék ügyvédemnek (ki egyuttal barátom és megbizottam is), hogy holnap, az irodai órák után, keressen fel bennünket és adjon tanácsot.

Emilia hálásan fogadta az igéretet. A legközelebbi napra megállapitották a találkozás óráját, a levelek Agnes őrizete alatt maradtak és a futár neje eltávozott.

Agnes fáradtan és fájós szivvel dőlt le a pamlagra pihenni, hogy kedélye lecsillapuljon. A gondos dajka egy csésze theát hozott üditésül. Aztán elkezdett beszélni mindazokról, a miket Agnes távolléte alatt tett, és ezen egyszerü csevegés megkönnyitőleg hatott urnője lehangolt lelkére. Még csendesen beszélgettek, midőn a ház ajtaján hangos kopogás hallatszott. A lépcsőkön valaki gyors

léptekkel sietett felfelé. A nappali szoba ajtaja hirtelen kinyilt, a futár neje berohant, mint egy őrült.

— Meghalt! megölték őt!

E borzasztó szavaknál egyebet nem birt mondani. Térdre esett a pamlag mellett, magasra emelte kezét, melyben valamit tartott és ájultan leesett a padlóra.

A dajka intett Agnesnek, hogy nyissa ki az ablakot, most pedig hozzá látott, hogy eszméletre téritse az elalélt nőt.

— Mi ez! kiáltá. Egy levél van a kezében! Nézd meg csak, kedvesem.

A felszakitott levélboriték „Ferrariné asszonynak“ volt cimezve, nyilván elváltoztatott kézirással. A postabélyegre „Velence“ volt nyomtatva. A boriték egy külföldi gyártmányu papirra irt levelet és egy másik összehajtott papirt tartalmazott.

A levélen csak egyetlen sor irás volt, megint elváltoztatott kézirattal. Az egész e néhány szóból állt:

„*Vigasztalásul férjének elvesztéséért.*“

Agnes szétbontá az összehajtott papirt. Egy ezer fontról szóló angol bankjegy volt.

HATODIK FEJEZET.

Másnap Troy ur, Lockwood Agnes barátja és jogtanácsosa a kitüzött órában pontosan megjelent.

Ferrariné — ki még mindig meg volt győződve férje haláláról — mégis képes volt annyira erőt venni magán, hogy jelen lehetett a tanácskozáson. Agnes segitségével elmondá az ügyvédnek azt a keveset, a mit Ferrari eltünéséről tudott s aztán előmutatta az eseménynyel egybefüggő leveleket. Troy ur elolvasta előbb Ferrarinak nejéhez irt három levelét; aztán, másodsorban azon levelet, melyet Ferrari barátja irt, és melyben elbeszélte látogatását a palotában és találkozását lady Montbarryval; végre azon egyetlen sornyi nevtelen irást, mely az ezer fontnyi ajándék kiséretében érkezett.

Troy ur nem csupán ügyes és szakképzett ügyvéd volt, de sokat forgott a nagyvilágban is, otthon ugy, mint külföldön. Éles itélőtehetséggel, nyugodt kedélylyel és nyájas módorral birt, melyet még az emberek körében tett ügyvédi tapasztalatai se birtak elkeseríteni. Mindezen egyéni előnyei dacára mégis nagy kérdés, vajon csakugyan ő volt-e a legalkalmasabb egyén, kihez Agnes a jelen körülmények közt fordulhatott. A kis

Ferrariné minden női érdemei és erényei mellett nagyon köznapi asszony volt; Troy ur pedig bizonyára a legutolsó ember volt, a ki rokonszenvét meghódithatá — lévén egyenes ellentéte egy köznapi embernek.

— Nagyon betegnek látszik a szegény asszony!

Ezek voltak a legelső szók, melyekkel az ügyvéd a ma esti tanácskozást megnyitá, ép oly fesztelenül beszélvén Ferrariné asszonyról, mintha ez nem is lett volna a szobában.

— Roppant megrázkódtatáson ment keresztül, viszonzá Agnes.

Troy ur Ferrariné felé fordult és ismét reá nézett, oly érdeklődéssel, milyennel az ember egy megrázkódtatás áldozatának tartozik.

— Remélem jó asszony, ön nem hiszi, hogy a férje csakugyan meghalt?

Ferrariné szemeihez emelte kendőjét. A „meghalt“ szó nem volt képes kifejezni érzelmeit.

— Meggyilkolták! mondá komoran, zsebkendője mögül.

— Miért és kicsoda! kérdé Troy ur.

Ugy látszott, mintha Ferrariné nem tudná hamarjában, hogy mit feleljen.

— Ön olvasta férjem leveleit, uram,

mondá végre. Ugy hiszem, hogy ő felfedezte —

Idáig eljutott szerencsésen aztán elhallgatott.

— Mit fedezett fel?

Vannak határai az emberi türelemnek — sőt még egy kesergő nő türelmének is. E hideg kérdés annyira felingerelte Ferrarinét, hogy végre reászánta magát nyiltan kimondani véleményét.

— Felfedezte Montbarry ladyt és a bárót, felelé hyszterikus hevességgel. A báró ép oly kevéssé testvérbátyja annak a gyalázatos asszonynak mint én. E két nyomorult ember gonoszsága tudomására jutott szegény férjemnek. A lady komornája is e miatt lépett ki a szolgálatból. Ha Ferrari is ugyanazt tette volna, maig is élne. Megölték őt. Ismétlem, hogy megölték őt, nehogy a dolog Montbarry lord tudomására jusson.

Ekkép konstatálta Ferrariné asszonyság, nézetét e dologról, rövid mondatokban és folyvást hangosabban.

Troy ur saját véleményének kimondásától még mindig tartózkodva, gúnyos helyességgel hallgatá szavait.

— Az ön következtetése nagyon erős, Ferrariné asszonyság, mondá az ügyvéd. Mondatait jól helyezi egymás fölé, és az ered-

ményt egészen gépiesen vonja le belőle. Ha ön férfinak születik, jó ügyvéddé lehetett volna — következtetéseivel torkon ragadná az esküdtszéket. Egészitse ki az esetet, tisztelt asszonyság, egészitse ki az esetet. Mondja meg nekünk mindenekelőtt, ki küldte önnek e levelet a mellékelt bankjegygyel együtt? A „két nyomorult“, kik Ferrari urat megölték, aligha dugnák kezeiket zsebökbe azért, hogy ezer fontot küldjenek önnek. Tehát, ki lehetett? Látom, hogy a postabélyegre „Velence“ van nyomtatva. Van önnek talán ezen érdekes városban valami jó barátja, ki rendkivül nemes szivvel és megfelelően teli erszénynyel rendelkezik, ki a titkot tudja és önt névtelenül akarná vigasztalni?

Erre a kérdésre nem volt könnyü felelni, Ferrariné asszonyság olyasmit érzett, mintha a gyülölet kezdene gyökeret venni szivében Troy ur iránt.

— Nem értem önt uram, viszonzá. Azt hiszem ez a tárgy nem alkalmas tréfára.

Agnes közbe veté magát. Székét kissé közelebb huzta jogi tanácsosa és barátja székéhez.

— Melyik a legtermészetesebb magyarázat az ön véleménye szerint? kérdé tőle.

— Meg fognám sérteni Ferrariné asszonyságot, ha nyiltán megmondanám, felelé Troy ur.

— Nem uram, nem fog megsérteni, kiáltá Ferrariné asszonyság, ki ezuttal már leplezetlenül gyülölte Troy urat.

Az ügyvéd hátradült székében.

— Nagyon jól van, mondá a lehető legkedélyesebb hangon. Megmondom tehát. Sziveskedjék megjegyezni asszonyom, hogy nem kifogásolom az ön nézeteit a dolgok állását illetőlg a velencei palotában. Férjének levelei igazolják önt, és kétségtelen azon sokat jelentő tény is, hogy lady Montbarry komornája csakugyan kilépett szolgálatából. Tegyük fel tehát, hegy Montbarry lord csakugyan egy utálatos gouoszság áldozatául esett, hogy Ferrari ur volt az első, aki ennek nyomára jött, és hogy a vétkeseknek okuk volt nem csupán attól félni, hogy felfedezését Montbarry lord tudomására juttatja, hanem egyszersmind attól is, hogy ő lesz a főtanu azon esetben, ha a botrány a bünfenyitő törvényszék elé kerülne. Most figyelmet kérek. Mindezt feltéve, én egészen más következtetésre jutok, mint ön. Az ön férje ott van azon nyomoruságos hármas háztartás. ban, még pedig oly körülmények közt, melyek reá nézve nagyon kellemetlenek. Vajon mit fog tenni? Ha a bankjegy és a névtelen levél nem érkezett volna, azt mondanám, hogy bölcsen kivonta magát a veszé-

lyes felfedezés által reá rótt kötelesség alól, és titokban megszökött. A pénz e nézetemet módositja, és pedig Ferrari urra nézve kedvezőtlen irányban. Még mindig azt hiszem, hogy valahol rejtőzik. De most már azt mondom, hogy meg van fizetve rejtőzéséért — és hogy e bankjegy, mely itt fekszik előttünk az asztalon, távollétének bére, melyet a vétkes egyének küldtek nejének.

Ferrariné asszonyság savószinű szemei szikráztak; Ferrariné asszonyság sárgás halvány arczát egyszerre lángoló pir boritá el.

— Nem igaz! kiáltá. Szégyen, gyalázat igy beszélni az én férjemről!

— Előre mondtam, hogy ön sértve fogja magát érezni! mondá Troy ur!

Agnes ujra közbelépett a béke érdekében. Megfogta a megsértett nő kezét; kérte az ügyvédet, fontolná meg ujra elméletének azon részét, mely nem a legjobb szinben tüntette fel Ferrari urat. Még nem fejezte be szavait, midőn a dajka belépett, kezében egy látogató-jegygyel, melyen Westwick Henrik neve állt, s e baljóslatu kérés irónnal irva:

„Rosz hirekkel jövök. Kérem, jőjjön ki egy percre a tornácra.“

Ágnes azonnal kiment a szobából.

Troy ur egyedül maradván Ferrarinéval,

veleszületett jószivüsége végre a felszinre került. Iparkodott békét kötni a futár nejével.

— Önnek teljes oka van, tisztelt asszonyság, haragudni minden oly véleményért, mely férjére nézve nem kedvező. Sőt nem vonakodom kimondani, hogy nagyrabecsülöm önt, a miért őt ily melegen védelmezi. De ne feledje, hogy ily komoly ügyben tartozó kötelességem nyiltan kimondani, a mi a szivemen fekszik. Teljesen idegen lévén önre és Ferrari urra nézve, nem lehet szándékom önt megsérteni. Ezer font sterling nagyon sok pénz, és egy szegény embert nagyon lehet mentegetni, ha ily összegért nem cselekszik roszabbat, mint hogy bizonyos időre félrevonul. Engem nem vezet egyéb érdek ez ügyben, mint az igazság felderitése. Ha ön időt enged, nincs okom kétségbeesni a felől, hogy férjét fel fogjuk találni.

Ferrari neje végig hallgatta e szókat, melyek nem voltak képesek őt meggyőzni; szük látkörü lelkét csordultig betölté a Troy ur iránti kedvezőtlen vélemény, s ennélfogva nem maradt benne elég hely az első benyomás kijavitására. Csak ennyit felelt:

— Nagyon le vagyok önnek kötelezve, uram.

De szemei közlékenyebbek voltak — szemei e szókat fejezték ki sokat mondó néma-

ságukban: „Mondhat ön a mit àkar; halálom órájáig sem fogok önnek megbocsátani.“

Troy ur abbanhagyta a dolgot. Nagy nyugalommal megfordult székestől együtt, kezeit zsebébe dugta és kitekintett egy ablakon.

Nehány percz mulva kinyilt a nappali szoba ajtaja.

Troy ur ismét gyorsan az asztal felé fordult, azon reményben, hogy Ágnes visszatért. Nagy meglepetésére Ágnes helyett egy előtte egészen idegen ember jelent meg — egy élete virágában levő gentleman, csinos arczán a fájdalom és zavar szembeszökő kifejezésével. Troy urra nézett és meghajtá magát.

— Oly szerencsétlen vagyok, — mondá, hogy rosz hireket hoztam Lockwood Ágnes kisasszonynak, melyek őt nagyon megszomoritották. Visszavonult hálószobájába és felkért, hogy e miatt kimentsem őt, és helyette önökkel tanácskozzam.

Miután e szókkal bemutatta magát, megpillantá Ferrariné asszonyságot és nyájasan kezet nyujtott neki.

— Már nehány éve mult, mióta utolszor találkoztunk, Emilia, mondá. Félek, hogy ön már el is feledte „Master Henryt,“ mint a régi jó időkben nevezett.

Emilia nagy zavarában hebegett valamit, aztán azt kérdezte, nem lehetne-e valamiben Lockwood kisasszony segitségére?

— Az öreg dajka nála van, viszonzá Henrik; jobb lesz őket egyedül hagynunk.

Aztán ismét Troy urhoz fordult e szókkal:

— Az én nevem Westwick Henrik. A néhai Montbarry lord öcscse vagyok.

— A néhai Montbarry lord öcscse! kiáltá Troy ur.

— Bátyám tegnap este halt meg Velencében. Ime itt a távirat.

E megdöbbentő szókkal átnyujtá a távsürgönyt Troy urnak.

A sürgöny igy hangzott:

„Montbarry lady, Velence. Westwick István Robertnek, Newbury hôtel, London. Szükségtelen elutaznia. Montbarry lord ma este 8 óra 40 perckor bronchitis következtében meghalt. Egyéb részletekről levélben.“

— Várták önök e hirt, uram? kérdé az ügyvéd.

— Nem mondhatom határozottan, hogy váratlanul lepett meg bennünket, felelé Henrik. István bátyám (ki most a család feje) három nap előtt távsürgönyt kapott, melyben értesitették, hogy aggasztó kórtünetek mutatkoznak és hogy második orvost is hivtak. Visszasürgönyözött, hogy elutazott Irlandból

és utban van Londonon keresztül Velence felé, és hogy minden netaláni izenetet Londonba küldjenek Newbury szállodájába, hol rendesen lakni szokott. A válasz megérkezett egy második távirat alakjában, mely azon hirt hozta, hogy Montbarry lord eszméletlen állapotban van és ha némelykor percekre magához tér, nem ismer senkit. Ezenkivül arra kérték bátyámat, hogy Londonban várja be a további tudnivalókat. A harmadik sürgöny az volt, melyet ön kezében tart. Ennyiből áll az egész, a mit e percig tudok.

Troy ur véletlenül a futár nejére tekintett és meglepte őt a rémület azon kifejezése, mely e nő arcán tükrözé magát.

— Ferrariné asszonyság, mondá az ügyvéd, hallotta ön, a mit Westwick ur az imént mondott?

— Minden szót hallottam, uram.

— Nincs önnek semmi kérdezni valója?

— Nincs.

— Ugy látszik, mintha meg volna rémülve, mondá az orvos. Még mindig férjének sorsa aggasztja önt?

— Soha se fogom többé látni a férjemet, uram. Már előbb is az volt a meggyőződésem, mint ön legjobban tudja. Most már teljesen bizonyos vagyok felőle.

— Bizonyos felőle, azok után, a miket az imént hallott?

— Ugy van, uram.

— Nem mondhatná meg, miért?

— Nem, uram. Csak ugy érzem, de nem tudom megmondani miért.

— Oh! csak ugy érzi? mondá Troy ur a szánakozó megvetés hangján. Ha az érzések tág mezejére akarunk lépni, tisztelt asszonyság —

Nem fejezte be a mondatot, felkelt, hogy elbucsuzzék Westwick urtól. Voltaképen ő maga is kissé meg volt lepetve s ezt nem akarta mutatni Ferrariné előtt.

— Fogadja részvétem kifejezését, uram, mondá udvariasan, Westwickhez fordulva. Jó estét.

Miután az orvos becsukta maga után az ajtót, Henrik Ferrarinéhoz fordult.

— Lockwood kisasszony értesitett az ön bajáról, Emilia. Tehetek önért valamit?

— Semmit uram, köszönöm. Talán jobb volna, ha a történtek után haza mennék. Majd holnap eljövök és megtudakolom, veheti-e hasznomat Ágnes kisasszony. Nagyon sajnálom szegényt.

E szók után elsompolygott, félénk modorral, halk léptekkel és azon makacs elhatározás-

sal, hogy a legkomorabb sejtelmekhez ragaszkodjék férje sorsát illetőleg:

Westwick Henrik körülnézett a kis nappali szoba magányában. Semmi se tartóztatta őt vissza e házban és mégis tétovázott. Gyönyörrel töltötte el őt már az is, hogy Ágnes közelében lehetett és láthatta azon tárgyakat, melyek az övéi voltak és szétszórva hevertek itt-ott á szobában. Amott az egyik szögletben állt karszéke, mellette a kis asztalon himzése feküdt. Az ablak melletti kis állványon legutolsó befejezetlen rajzát pillantá meg. A könyv, melyet olvasott, a pamlagon hevert, mellette a kis irón, melylyel megjegyezte a sort, hol az olvasást félbeszakitá. Egymásután végig nézett e tárgyakon, melyek eszébe juttatták a szeretett nőt; felvette ezen apróságokat gyöngéden — és sohajtva tette vissza helyökre. Ah! mily messze, mily elérhetlenül messze volt még tőle Agnes!

— Soha se fogja elfeledni Montbarryt, gondolá magában, midőn kalapját vette és távozni készült. Egyik sem érzi közülünk halálát oly mélyen, mint ő. Mennyire szerette azt a nyomorult embert!

Midőn Henrik az utcára ért és a ház ajtaját becsukta maga után, egy arra menő ismerőse, egy alkalmatlan kiváncsi ember meg-

szóllitá ő, a mi e percben kétszeresen kellemetlen volt reá nézve.

— Nagyon szomoru hirt hallottam Westwick. Ugy-é e haláleset véletlen volt? Mi a klubban legalább soha se hallottuk, hogy Montbarry gyönge tüdejü ember lett volna. Vajon mit fognak tenni az életbiztositási társulatok!?

Henrik összerezzent; bátyjának életbiztositási ügye eddig még nem jutott eszébe. Mit tehetnének az intézetek egyebet, mint hogy fizessenek? A bronchitis következtében beállott haláleset, melyet két orvos bizonyit, kétségtelenül a legelvitázhatlanabb halálesetek közé tartozik.

— Jobban szerettem volna, ha ön e kérdést nem juttatja eszembe! mondá ingerült hangon.

— Ah! viszonzá ismerőse, ön azt hiszi, hogy özvegye kapja meg a pénzt? Én is azt hiszem, én is azt hiszem!

HETEDIK FEJEZET.

Nehány nap mulva az életbiztositási intézetek (számszerint kettő) megkapták a formaszerü bejelentést Montbarry lord haláleséről, a lady londoni ügyvédeitől. Mindegyik intézetnél öt ezer frtra rugott a biztositási összeg — és a biztositási dij csak egy évre fizettetett le. Az igazgatók e rendkivüli esettel szemben alaposan megfontolandónak tar-

tották a helyzetet. Mindkét intézet orvosait, kik Montbarry lord életbiztositását ajánlották, meghivták nyilatkozattételre saját jelentésök felett. Az eredmény nagy érdekeltséget keltett az életbiztositási ügyekkel összeköttetésben álló egyéneknél. Az egyöntetüen eljáró két intézett nem tagadta meg ugyan nyiltan a pénz kifizetését, de azt határozta, hogy vizsgáló bizottságot küld Velencébe, a „bővebb felvilágositások szerzése végett."

Troy kapta a legelső értesitést a történtekről. Azonnal irt Agnesnek, közölte vele a hirt és a következő figyelmeztetést csatolta hozzá, melyre nagy sulyt helyezett.

„Tudom, hogy ön meghitt ismerőse lady Barvillenak, a néhai Montbarry lord legidősb nővérének. Barville baronet ügyvéde az egyik biztositó társaság ügyeit is viszi. Lehetséges, hogy a vizsgáló bizottság jelentésében lesz valamely adat Ferrari eltünéséről is. Idegen embereknek természetesen nem szabad látniok az efféle okmányokat. De a néhai lord nővére oly közel rokon, hogy kétségkivül kivételt képez az általános szabály alól. Ha Barville Tivadar baronet ezen álláspontot foglalja el, akkor, habár az ügyvédek talán nem is fogják megengedni, hogy neje a jelentést átolvassa, legalább felelni fognak minden ildomos kérdésre, mely ezen ügyre nézve netalán

hozzájuk intéztetik. Sziveskedjék a legelső alkalommal tudatni velem nézeteit e tárgyról."

A válasz postafordultával megérkezett, Ágnes nem fogadta el Troy ur inditványát.

„Beavatkozásom" — igy irt ügyvédének, — „bármily ártatlan volt is, oly szomoru következményeket vont maga után, hogy nem akarok és nem merek többé egyetlen lépést se tenni Ferrari ügyében. Ha nem engedtem volna, hogy e szerencsétlen ember nevemre hivatkozzék, néhai Montbarry lord bizonyára nem fogadja őt szolgálatába és neje meg lett volna kimélve azon fájdalomtól és bizonytalanságtól, mely őt most annyira kinozza. Én még csak át sem olvasnám a jelentést, melyet ön emlit, ha mindjárt a kezembe adnák is — hiszen már is az elégnél többet hallottam azon utálatos életről, melyet ama velencei palotában folytattak. Egészen más dolog, ha Ferrariné (az ön segitségével) személyesen akar lady Barvillehez fordulni. De még ezen esetben is, határozottan kell követelnem, hogy az én nevem ne emlittessék. Bocsásson meg, kedves Troy ur! Én nagyon szerencsétlen és nagyon oktalan vagyok — de nő létemre nem lehet tőlem túlságosan sokat követelni."

Az ügyvéd, ez irányban nem érhetvén célt, kisérletet tett kinyomozni Montbarry lady

angol komornájának mostani lakhelyét. E kitünően jó gondolatnak csak azon egy árnyoldala volt, hogy kivitele pénzbe került — e célra pedig nem létezett semminemü pénzalap. Ferrariné iszonyodott még csak azon gondolattól is, hogy az ezer fontos bankjegyhez nyuljon, melyet egy banknál letéteményezett. Mihelyt valaki véletlenül felemlité előtte e pénzt, azonnal összeborzadt és melodrámai pathossal kiáltott fel:

— A férjem vérdija!

Ekkép, a körülmények hatalmánál fogva, a Ferrari eltünése titkának leleplezésére irányzott kisérletek egyelőre függőben maradtak.

Az 1860-dik év utolsó hónapja volt. A vizsgáló bizottság már működött, miután nyomozásait december 6-án kezdte. E hó 10-én járt le azon határidő, melyre az elhunyt Montbarry lord kibérelte a velencei palotát. A biztositási intézetek távirati uton értesültek, hogy lady Montbarrynak ügyvédei azt tanácsolták, hogy minden haladék nélkül siessen Londonba. Általánosan azt hitték, hogy Rivar báró el fogja kisérni a ladyt Angliába, de nem marad ezen országban, hacsak a lady nem igényli feltétlenül szolgálatát. A báró, ki ismeretes volt mint „a vegytan szenvedélyes kedvelője," bizonyos felfedezésekről

hallott a tudományok ezen ágában, melyek állitólag az éjszakamerikai Egyesült-Államokban tétettek és rendkivül ohajtott azokkal személyes tapasztalatok és kisérletek alapján megismerkedni.

E hireket Troy ur szorgalmasan gyüjtögette és kötelességszerüleg közölte Ferrariné asszonysággal is, ki férje miatti aggodalmától indittatva, sürün, nagyon is sürün látogatta az ügyvéd irodáját. Megkisérlé a hallottakat elmondani jó barátnéjának és pártfogónéjának, de Ágnes határozottan kijelentette, hogy semmit sem akar hallani és egyszer-mindenkorra megtiltott minden beszélgetést lady Montbarryra vonatkozólag, miután Montbarry lord megszünt élni.

— Troy ur ellátja önt tanácsokkal, mondá; ha pedig pénz dolgában megszorulna, szivesen adok annyit, a mennyit nélkülözhetek. Viszonzásul csak annyit kérek, hogy ne szomoritson engem. Igyekszem megválni bizonyos visszaemlékezésektől — itt hangja ingadozni kezdett, félbeszakitá szavait, mig kissé lecsillapult; aztán tovább folytatá, — bizonyos visszaemlékezésektől, melyek szomoruabbak, mint valaha voltak, mióta Montbarry lord halálhirét vettem. Segitsen ön is visszanyerni lelki erőmet, ha lehetséges, az által, hogy hallgat e dolgokról. Ne halljak

róluk semmit, mindaddig, mig önnel együtt örülhetni fogok azon hirnek, hogy férje megkerült.

Az idő haladt. December 13-án Troy ur ujabb érdekes hireket hallott. A biztositási intézetek vizsgáló küldöttségei befejezték munkájukat és jelentésük e napon érkezett meg Velencéből.

NYOLCADIK FEJEZET.

Az intézetek igazgatói és jogi tanácsosai december 14-én gyültek egybe a jelentés felolvasására, zárt ajtóknál. A vizsgáló bizottság tagjai a következő szókban terjesztették elő vizsgálataik eredményét:

„Magán és bizalmas jellegü!

„Van szerencsénk értesiteni igazgatóinkat, hogy 1860. december 6-án érkeztünk Velencébe. Még ugyanaz nap megjelentünk azon palotában, melyben Montbarry lord lakott utolsó betegsége alatt és elhunytakor.

„Lady Montbarry fivére, Rivar báró a legnagyobb udvariassággal fogadolt bennünket. „Hugom volt férjének egyetlen ápolója egész betegsége alatt“ mondá a báró. „A szomoruság és a kimerültség teljésen erőt vett rajta, — különben itt volna, személyesen üdvözölni önöket. Mit kivánnak önök uraim? és miben

állhatok szolgálatukra, mint milady helyettese ?“

„Utasitásunkhoz képest azt feleltük, hogy Montbarry lordnak külföldön történt elhunyta és eltemettetése szükségessé teszi betegségére vonatkozólag teljesebb informaciók beszerzését, mint milyeneket irásbeli érintkezés által lehetne nyerni. Megmagyaráztuk, hogy a törvény bizonyos határidő lefolyását engedi, mielőtt a biztositott összeg kifizetését elrendelné és kifejeztük azon óhajtásunkat, hogy a vizsgálat Montbarry lady érzelmeinek és a család itt lakó bármely tagjai kényelmének lehető leggyöngédebb kimélésével történjék.

„Erre a báró igy felelt: „Én vagyok a család egyetlen tagja, a ki itt lakik és a palota teljesen az önök rendelkezésére áll.“ Általában e gentlemant kezdettől végig teljesen nyiltszivünek és a legnagyobb mértékben szolgálatkésznek tapasztaltuk.

„Montbarry lady hálószobájának kivételével, még ugyanaz nap végig mentünk az egész palotán E roppant nagy ház csak részben van bebutorozva. Lord Montbarry és a háztartás egyéb tagjai az első emeletet és a második emelet egy részét lakták. Láttuk a palota végén azon hálótermet, melyben a lord meghalt és a mellette levő kis szobát, melyet dolgozó szobául használt. Ennek szomszédsá-

gában egy nagy terem, vagyis inkább csarnok van, melynek ajtóit rendesen bezárva tartotta, mert (mint értesültünk) háboritlanul és teljes magányban akart élni tanulmányainak. A csarnokon tul következik milady hálóterme és egy öltöző szoba, melyben a komorna hált, mielőtt kilépett a szolgálatból. Ezentul vannak az ebédlő- és elfogadó-termek, melyek egy előszobába nyilnak, honnét a palota főlépcsőjére juttunk.

„A második emeleti szobák lakatlanok voltak Rivar báró nappali és hálótermén és azon, kissé meszszebb eső szobán kivül, mely Ferrári futár hálószobája volt.

„A harmadik emeleti és a földszinti szobák teljesen lakatlanok és nagyon elhanyagolt állapotban voltak. Megkérdeztük, van-é valami látni való a földalatti helyiségekben és azon választ nyertük, hogy ott boltozatok vannak, melyeket megtekinteni teljesen szabadságunkban áll.

„Lementünk, nehogy a palota egyetlen része is vizsgálatlanul maradjon. A boltozatokat állitólag valaha, talán századok előtt, börtönökül használták. E sötét helyekre csak nagyon gyéren hatolt be a lég és a világosság, csatornaszerü tekervényes nyilásokon, melyek a palota hátulsó udvarával közlekedtek és kivül vasrácsokkal voltak elzárva. A

boltozatokba bevezető kőlépcsőt a hátulsó tornácra nyiló nehéz csaptató ajtóval lehet elzárni, melyet azonban nyitva találtunk. Maga a báró vezetett le bennünket. Megjegyeztük, hogy kellemetlen volna, ha a csaptató ajtó lezuhanna és bezárulna mögöttünk. A báró mosolygott e megjegyzés hallatára, „Ne féljenek uraim“ mondá, az ajtó biztos. Magamnak is érdekemben állt erről meggyőződni, midőn beköltöztünk a palotába. Szenvedélyes előszeretettel tanulmányozom a kisérleti vegytant — és műhelyem itt lenn van, mióta Velencében lakunk.“

„Ezen utolsó szók megmagyarázták azon sajátszerü szagot, mely e boltozatok közt el volt terjedve és melyet azonnal észrevettünk, mihelyt leértünk a lépcsőkön. E szagot csak oly formán irhatjuk le, hogy kétféle volt; az első pillanatban csaknem illatos, de utóhatásában a szagló érzékekre nézve nagyon kellemetlen. A báró üstjei és lombikjai és egyéb kellékek itt voltak felhalmozva, ezenkivül több csomag vegytani szer, melyeken a szállitó neve világosan látható volt. „Nem nagyon kellemes hely a tudományos munkálkodásra,“ jegyzé meg Rivar báró — „de nővérem nagyon félénk. Irtózik a vegyészeti műhelyek szagától és a felrobbanásoktól — ennélfogva számüzött az alsóbb régiókba, hogy kisérleteimet

ne kelljen szagolnia, se hallania.“ Ezzel kinyujtá kezeit, melyeken, mint már előbb észrevettük, még otthon is kesztyüt viselt. „Bár mily ovatos legyen az ember“ folytatá aztán, még is történhetik szerencsétlenség. A multkor egy uj vegyészeti kombinacióval tettem kisérletet és nagyon megégettem a kezeimet, melyek csak most kezdenek gyógyulni.

„E különben lényegtelen részleteket csak annak bebizonyitása végett emlitjük, hogy a palota-felkutatásában legkevésbbé sem akadályoztak bennünket. Sőt még milady szobájába is bejuthattunk, egy más alkalommal, midőn kiment a friss levegőre. Utitársaink meghagyták nekünk, hogy alaposan megvizsgáljuk Montbarry lord lakását, mert azon elzárkozott élet, melyet Velencében vitt és két cselédének sajátszerü eltünése némi gyanus kapcsolatban állhatott halálesetével. Mi semmitse találtunk, a mi e gyanut igazolhatná.

„A mi a néhai lord visszavonult életmódját illeti, e tárgyról értekeztünk a konzullal és bankárjával — az egyedüli emberekkel, kik néha érintkeztek vele. A bankár üzleti irodájában csak egyszer volt, utalványlevelére pénzt felvenni és gyöngélkedő egészségi állapotával mentegette magát a miatt, hogy el nem fogadhatja a bankár meghivását, őt saját házánál meglátogatni. Hasonlókép a

konzulnak is irt, midőn névjegyét elküldte neki és bocsánatot kért, hogy nem viszonozhatja személyesen a konzul látogatását. A levelet láttuk és ide igtatjuk annak másolatát: „Számos évet töltöttem Indiában és ottani tartózkodásom aláásta egészségemet. Megszüntem társaságokba járni s életem egyetlen foglalkozása most a keleti irodalmak tanulmányozása. Olaszország levegője jobb hatással van egészségemre az angol éghajlatnál, különben soha se jöttem volna el hazulról. Kérem, fogadja el egy buvárkodó és beteges ember mentségét. Életem tevékeny része be van fejezve.“ Véleményünk szerint Montbarry lord elzárkozottságát e rövid sorok teljesen megfejtik. Egyébiránt nem kiméltük a fáradságot, más irányban is nyomozásokat tenni e részben, de semmi se jutott tudomásunkra, a mi legcsekélyebb gyanura adhatna okot.

„A mi a komorna eltávozását illeti, láttuk e nő nyugtáját, melyben bérének kifizettetését elismeri és egyenesen megmondja, hogy azért lépett ki Montbarry lady szolgálatából, mert nem szereti a kontinenst és visszavágyik hazájába. Ez nem ritka eset azon cselédeknél, kiket Angolországból külföldre visznek. Montbarry lady kijelentette előttünk, hogy azért nem fogadott fel helyette más cselédet, mert néhai férje teljességgel nem türhetett

maga körül idegeneket a házban és egészségi állapota akkoriban nagyon aggasztó volt.

„Ferrari futár eltünése magában véve kétségkivül gyanus körülmény. Se milady, sem a báró nem képes megmagyarázni és lelkiismeretes nyomozásaink se voltak képesek világosságot vetni ezen eseményre, sem pedig indokolni, hogy azt közvetett vagy közvetlen kapcsolatba hozzuk vizsgálatunk tárgyával. Még azon utitáskát is megvizsgáltuk, melyet Ferrari hátrahagyott. Nem tartalmaz egyebet fehérnemüeknél és felső rukáknál — melyeknek zsebeiben nincs pénz, sem egyetlen darabka papir. Az utitáska a rendőrség őrizete alatt van.

„Alkalmunk volt tanuk nélkül beszélni azon öreg asszonynyal is, a ki a lady és a báró szobáit takaritani szokta Ezen állomásra a fogadós ajánlata következtében jutott be, kitől a palota lakói számára az ételt hozatták, mióta a család Velencében lakott. Jelleméről nagyon kedvező nyilatkozatokat hallottunk. Szerencsétlenségre, elméjének korlátoltsága nem teszi alkalmassá arra, hogy mint tanut lehessen használni. Türelmesen és óvatosan kérdeztük őt és ugy tapasztaltuk, hogy teljes készséggel válaszol, de feleleteiből semmit se vonhattunk ki, a mit érdemes volna e jelentésben felemliteni.

„Működésünk második napján szerencsénk volt lady Montbarryval találkozhatni. Milady nagyon kimerültnek és betegesnek látszott és ugy vettük észre, mintha teljességgel nem értené, mit kivánunk tőle. Rivar báró, ki bennünket bemutatott, megmagyarázta küldetésünk célját és igyekezett őt megnyugtatni, hogy az egész nem egyéb formaságnál. Miután csakugyan sikerült nővérét ezirányban megnyugtatni, tapintatosan visszavonult.

„A kérdések, melyeket lady Montbarryhoz intéztünk, természetesen főleg a néhai lord betegségére vonatkoztak. Milady válaszai, melyeket bár ideges módon, de a tartózkodás legcsekélyebb látszata nélkül adott elő, a következő tényeket juttatták tudomásunkra: „Montbarry lord bizonyos idő óta, rendes természete ellenére ideges és ingerlékeny volt. Kezdetben arról panaszkodott, hogy november 13-án meghütötte magát, álmatlan és lázas éjeket töltött és másnap ágyban maradt. Milady orvost akart hivatni. Férje ezt nem engedte és azt mondá, hogy ő maga is kigyógyithatja magát ily csekély bajból. Kivánatára meleg citromvizet hoztak az izzadás előidézése végett. Miután lady Montbarry komornája már ekkor kilépett a szolgálatból, Ferrari futár (ki ez idő szerint az egyedüli cseléd volt a házban) elment citromot vásá-

rolni. Milady sajátkezüleg készitette el a citromvizet, melyet férje az ő jelenlétében ivott meg. Az óhajtott hatás nem maradt el, az izzadás beállt és Montbarry lord nehány óráig nyugodtan aludt. Lady Montbarrynak később szüksége lévén Ferrarira, csöngetett, de senki se jött. Rivar báró elindult keresni a futárt a palotában és a palotán kivül, de hasztalan. E pillanattól fogva Ferrarinak minden nyoma elveszett. Ez november 14-én történt.

November 14-én éjjel a lázas kórjelek ismét mutatkoztak Montbarry lordnál. Némi részben azon boszuságnak és aggodalomnak voltak tulajdonitandók, melyet Ferrarinak rejtélyes eltünése okozott. Lehetetlen volt eltitkolni ezen esetet, midőn a lord ismételten csengetett a futárnak, azt követelvén, hogy éjjelre ezen ember váltsa fel ágya mellett a miladyt és a bárót.

„November 15-én, (mely napon az öreg asszony szolgálatba lépett) a lord arról kezdett panaszkodni, hogy torka száraz és mellén nagy nyomást érez. E napon és 16-án ismételve kérte őt neje és a báró, hogy hivasson orvost. Még mindig vonakodott. „Nem akarok idegen arcokat látni magam körül, a hideglelésnek ki kell adni a mérgét, az orvos dacára is," ez volt felelete. 17-én

annyira roszabbult állapota, hogy neje elhatározta orvosért küldeni, akár tetszik neki akár nem. Rivar báró, miután a konzulnál kérdezősködött volna, doktor Brunóért ment, kit Velencében mint kitünő orvost ismertek és kit ezenkivül még azon körülmény is ajánlott, hogy huzamosabb ideig tartózkodván Angolországban, alaposan megismerkedett az ottani orvosi praxissal.

„Eddig, Montbarry lord betegségére vonatkozó jelentésünknek azon adatok szolgáltak alapul, melyeket a miladytól nyertünk. Az elbeszélést most legcélszerübben átengedhetjük az orvos jelentésének, melyet ezennel ide mellékelünk.

„Orvosi naplóm azt tanusitja, hogy november 27-én láttam legelőször Montbarry angol lordot. Heves bronchitis rohamban szenvedett. Sok becses idő mult el makacs vonakodása miatt, orvost hivatni ágyához. Általában ugy látszott, hogy egészségi állapota gyöngélkedő, idegrendszere meg volt zavarva, s ennélfogva a félénkség az ingerültséggel váltakozott nála. Ha angolul szólitottam meg, olaszul felelt, s ha ismét olasz nyelven szóltam hozzá, angolra forditotta a beszédet; de ez körülbelül mindegy volt már, mert a

baj annyira ki volt már fejlődve, hogy csak nehány szót szólhatott egyszerre s ezt is csak suttogva.

„Azonnal alkalmaztam a szükséges szereket. Rendelvényeim másolatait angolra forditva e jelentéshez mellékelem, hadd szóljanak önmaguk mellett.

„A következő három nap alatt folyvást betegem mellett voltam. Az alkalmazott gyógyszerek megfelelő hatást idéztek elő, állapota lassan bár, de határozottan javult. Lelkiismeretem szerint biztosithattam lady Montbarryt, hogy mostanig nincs semmi veszély. Milady nagyon önfeláldozó nő volt. Hasztalan igyekeztem őt rábirni, hogy fogadja el egy ahhoz értő betegápolónő segitségét; teljességgel nem akarta engedni, hogy kivüle más valaki is legyen férje körül. E tiszteletreméltó nő éjjel nappal nem mozdult el a lord ágya mellől, midőn pedig rövid időre nyugodni ment, bátyja virrasztott helyette a beteg embernél. A lady fivére — kénytelen vagyok bevallani — nagyon mulatságos ember volt, a mennyire rövid ismeretségünk alatt tapasztaltam. A vegyészetben is kontárkodott, lenn a palota undok vizalatti boltozataiban is szeretett volna nehány kisérletet tenni jelenlétemben. Elég részem van a vegytanból akkor, mikor rendelvényeimet

irom, — megköszöntem a szivességét, de nem fogadtam el. Nem neheztelt érte.

„De eltértem tárgyamtól. Térjünk vissza a beteg lordhoz.

„November 20-ig eléggé jól mentek a dolgok. Legkevésbé se voltam előkészülve azon szomoru változásra, mely elém tárult, midőn 21-én reggeli látogatásomat tettem Montbarry lordnál. Visszaesés volt, komoly visszaesés. Megvizsgáltam őt, hogy a baj okát kifürkészszem és a pneumonia, vagyis laikus nyelven a tüdő állagában mutatkozó lob kórjeleire találtam. Nagyon nehezen lélegzett és a köhögés által csak alig volt képes magát megkönnyebbiteni. A legpontosabb nyomozások után meggyőződtem, hogy a gyógyszert époly gondosan beadták, mint egyébkor és hogy semmiféle hőmérsékváltozás sem idézhette elő a sajnos változást. Valóban nagy önmegtagadásomba került Montbarry lady szomoruságát nevelni, de midőn felemlité, hogy talán célszerü volna kivülem még más orvost is hivatni, kötelességemnek tartottam kijelenteni, hogy annak szükségét magam is a legnagyobb mértékben érzem.

„Milady utasitott, hogy ne kiméljek semmiféle költséget és keritsem elő Olaszország legjobb orvosát. A legjobb orvosi vélemény szerencsére kezünk ügyében volt. Olasz-

ország legelső és legkitünőbb orvosa Torello, Páduában. Egyik assistensemet küldtem el a nagy férfiuért, ki 21-én este megérkezett, megerősité azon kijelentésemet, hogy pneumonia esete forog fenn és hogy betegünk élete veszélyben van. Közöltem vele gyógykezelési módomat, melyet ő minden részletében helyeselt. Néhány nagybecsü figyelmeztetésben is részesitett bennünket és Montbarry lady egyenes kérésére sziveskedett visszatérését másnap reggelig elhalasztani.

„Éjjel mindketten több izben megnéztük a beteget. A folyvást növekvő baj erőtt vett legmakacsabb ellenszegülésünkön. Torello tanár másnap reggel elbucsuzott tőlünk. „Itt többé semmi hasznomat se vehetik", mondá nekem. „Nincs remény a beteg megmentéséhez és ezt tudtára kellene adni."

„A nap egyik későbbi órájában, a lehető legnagyobb kimélettel értesitettem a lordot, hogy ideje elérkezett. Figyelmeztetve levén, miszerint komoly okok igénylik, hogy részletesen és tartózkodás nélkül elmondjak mindent, ami ez alkalommal köztünk történt, szivem engedett e felhivásnak.

„Montbarry lord illő nyugodtsággal, de bizonyos kételylyel fogadta közelgő halálának hirét. Intett, hogy tarsam fülemet a szájához. Gyönge hangon suttogá: „Bizonyos ön felőle?"

A pillanat nem volt alkalmas arra, hogy hiu reményeket ébreszszek benne. „Teljesen bizonyos vagyok felőle“ felelém. Kissé szünetelt, levegő után kapkodott s ezután e szókat suttogá: „Nyuljon a vánkosom alá.“ Vánkosa alatt egy lepecsételt és postabélyeggel ellátott levelet találtam. Legközelebbi szavai már alig voltak hallhatók — „Adja fel személyesen a postára.“ Természetesen megigértem neki és fel is adtam a levelet sajátkezüleg. A cimet elolvastam. Egy Londonban lakó nőhöz volt intézve. Az utca nevére már nem emlékszem, ellenben a név élénken emlékemben maradt; olasz név volt: „Ferrariné asszonyság.“

„Ez éjjel a lord csaknem megfult. Ezuttal még sikerült őt megmentenem és szemeiről leolvashatám, hogy megértett, midőn másnap reggel megmondtam neki, hogy postára adtam levelét. Ez volt eszméletének utolsó erőfeszitése. Midőn ismét a szobába léptem, már magán kivül volt. Az erős izgató szerek következtében november 25-ig még eszméletlen állapotban tengődött és ugyanaz nap este meghalt, anélkül, hogy eszméletét csak egy percre is visszanyerte volna.

„A mi a halál közvetlen okát illeti, ha szabad véleményemet őszintén kifeznem, egyenesen képtelenségnek tartom még e kérdés

felvetését is. Pneumoniával végződő bronchitis — hogy ez és csakis ez volt a betegség, melyben kimult, époly bizonyos, mint hogy kétszer kettő négy. Torello orvos saját véleményét az esetről, saját bizonyitványom másolatához mellékeltem, megnyugtatására azon angolországi intézeteknek, melyeknél, mint értesülök, a lord élete biztositva volt. Az angol intézeteket bizonyára az ujszövetségi szentirásból ismeretes kétkedő szent alapitotta, kinek Tamás volt a neve.“

„Ennyiből áll doctor Brunó jelentése.“

„Visszatérve azon kérdésekre, melyeket a vizsgálat fonalán Montbarry ladyhoz intéztünk, ki kell emelnünk, hogy a milady nem képes felvilágositást adni azon levélről, melyet az orvos a postára adott Montbarry lord kivánsága folytán. Mikor irta azt a néhai lord.? Mit tartalmazott? Miért tartotta titokban Montbarry lady és a báró előtt? és általában miért irhatott a futár nejének? ezek oly kérdések, melyekre teljességgel nem kaphattunk választ. Még azt is felesleges mondani, hogy a dolog tért nyit a gyanunak. A gyanu bizonyos következtetést feltételez — és a néhai lord vánkosa alatt talált levél, dacol minden következtetéssel. E kérdést talán Ferrariné asszonyság derithetné fel. Londoni

lakását könnyen meglehet tudni a golden squarei szerződtető intézetben.

„Ezzel jelentésünket befejezvén, most még csak azon következtetésre kell irányoznunk az önök figyelmét, mely vizsgálataink eredményéből folyik.

„Szerintünk a kérdés, mely igazgatóink előtt és előttünk áll, egyszerüen a következő: Deritett-e fel a vizsgálat oly rendkivüli körülményeket, melyek Montbarry lord halálát gyanus szinben tüntethetnék fel? A vizsgálat kétségkivül fedezett fel rendkivüli körülményeket, ugymint: Ferrari eltünését, a cseléd-ség szokatlan hiányát egy főuri háztartásban és azon rejtélyes levelet, melyet az orvos személyesen adott postára a lord kivánsága folytán. De hol van a bizonyiték arra, hogy e körülmények bármelyike is kapcsolatban, gyanus és egyenes kapcsolatban áll az egyetlen eseménynyel, mely reánk tartozik: Montbarry lord halálának tényével.? Minden ilyen bizonyiték hiányában és szemben két kitünő orvos határozott kijelentésével, lehetetlenség vitázni azon bizonyitvány felett, mely Montbarry lord elhunytát természetes halálnak állitja. Ennélfogva kénytelenek vagyunk jelentésünket azzal végezni, hogy nincs alapos ok megtagadni azon összeg kifizetését, melylyel Montbarry lord élete biztositva volt.

„E sorokat a holnap, december 10 én elindulandó postával küldjük el önöknek; időt engedvén ezáltal, hogy az önök netaláni további utasitásai megérkezhessenek, azon ma esti táviratnak folytán, melyben a vizsgálat befejezését jelentettük.

KILENCEDIK FEJEZET.

— Kérem, tisztelt asszonyság, bármi mondani valója van, ki vele azonnal. Nem akarnám önt szükségtelenül siettetni, de most hivatalos órám van és az önén kivül más felek ügyeivel is kell foglalkoznom.

Troy ur, szokott egyenes és tréfás modorában e szókat intézvén Ferrari nejéhez, az iróasztalán álló órára vetett pillantással konstatálta az eltékozlott időt s aztán várta, hogy mit fog hallani védencétől.

— Azon levél miatt jöttem uram, mely az ezer forintos bankjegy kiséretében érkezett, mondá Ferrariné. Kinyomoztam, hogy ki küldte a levelet.

Troy ur felugrott helyéről.

— Ez már csakugyan fontos ujság! kiáltá. Ki volna a küldő?

— Montbarry lord küldte, uram.

Nem volt könnyü dolog Troy urat meglepni. De Ferrariné közleménye teljesen ki-

hozta őt a sodrából. Nehány percig néma meglepetéssel tekintett reá.

— Bolondság! mondá végre, mihelyt magához tért. Valami félreértésnek kell lenni a dologban — lehetetlenség a mit ön mond.

— Nincs félreértés, viszonzá Ferrarriné asszonyság a leghatározottabban. Ma reggel a biztositási intézet két hivatalnoka volt nálam és megnézték a levelet. Rendkivül megvoltak lepetve, főleg midőn megmondtam nekik, hogy pénz is volt benne. De már tudták, hogy ki küldte, a lord orvosa adta postára Velencében, a lord saját kivánatára. Tessék megkérdezni személyesen az urakat, ügyvéd ur, ha nem hiszi szavaimat. Oly udvariasak voltak, hogy még azt is megkérdezték, megtudom-e magyarázni, miért irhatott nekem Montbarry lord és mi okból küldhette a pénzt? Én azonnal megmondtam véleményemet és kijelentettem, hogy az nagyon hasonlit Montbarry lord ismert nagylelküségéhez.

— Montbarry lord ismert nagylelküségéhez! ismétlé Troy ur nagy csodálkozással.

— Ugy van uram! Montbarry lord, valamint családjának minden tagja ismert engem még azon időből, midőn irlandi uradalmukon iskolába jártam. Ha módjában állt volna, bizonyosan megvédelmezi szegény kedves férjemet. De ő tehetetlen volt a lady és a báró

kezei közt s egyebet nem is tehetett, minthogy gondoskodjék rólam özvegységemben, valódi nemeshez illő módon.

— Nagyon pompás magyarázat! mondá Troy ur. Mit szóltak hozzá a biztositó intézetek hivatalnokai?

— Azt kérdezték, van-e valami bizonyitékom a felől, hogy a férjem meghalt?

— És mit felelt ön erre?

— Azt mondtam: több is van bizonyitéknál, uraim; határozottan meg vagyok róla győződve.

— S ezzel természetesen beérték?

— Azt nem fejezték ki szóval — hanem egymásra néztek és aztán jó napot kivántak.

— Jól van Ferrariné asszonyság, s a mennyiben önnek nincs egyéb ily rendkívüli hire, melyet velem közölni akar, akkor azt hiszem legcélszerübb lesz, ha én is jó napot kivánok önnek. Jegyzékbe veszem az ön értesitését, (mely megvallom, nagyon meglepő) de egyéb bizonyiték hiányában ennél többet nem tehetek.

— Bizonyitékokkal szolgálhatok uram, hacsak azt kivánja, viszonzá Ferrariné asszonyság büszke önérzettel. Csupán azt szeretném tudni, feljogosit-e a törvény arra, a mit tenni akarok. Ön talán olvasta a hirlapok

személyi hirei közt, hogy Montbarry lady Londonba érkezett és Newbury szállodájában lakik. Szándékom van oda menni és őt felkeresni ?

— Megőrült ön? Szabad-e tudnom, mit akar ez által elérni.

Ferrariné asszonyság rejtélyesen suttogó hangon válaszolt,

— Rajta akarom őt kapni! nem mondom meg nevemet, csak azt fogom bejelentetni, hogy valamely magán ügy miatt jövök és a legelső szók, melyeket hozzá intézek, ezek lesznek: „Azért jöttem milady, hogy személyesen elismerjem, miszerint kezemhez kaptam a Ferrari özvegyének küldött pénzt.“ Ah! ön meg van lepetve Troy ur! Ugyebár, ez még önt is kihozza a sodrából? Legyen nyugodt, uram, a bizonyitékot, melyet ön kökövetel, meg fogom találni e nő bűnös arcán! Ha arcszine csak egyetlen pillanatra is elváltozik, ha szemét csak egyetlen egyszer lesüti — akkor azonnal lefogom őt álcázni. Csupán azt szeretném tudni, megengedi-e azt a törvény ?

— A törvény megengedi, felelé Troy ur komolyan; de hogy milady megfogja-e engedni, az egészen más kérdés. Valóban, van önnek elég bátorsága, Ferrariné asszonyság, végrehajtani e nevezetes szándékot? Miss

Lockwood ugy irta önt le előttem, mint nagyon ideges, félénk nőt, és ha bizhatom saját itélőtehetségemben, akkor azt kell mondanom, hogy e leirás nagyon találó.

— Ha ön falun élt volna uram, a helyett, hogy Londonban élt, viszonzá Ferrariné asszonyság, akkor láthatta volna, hogy néha egy birka is szembe áll a kutyával. Távol vagyok tőle, hogy bátor nőnek mondjam magamat, sőt ellenkezőleg. De ha azon nyomorult asszony előtt állok és meggyilkolt férjemre gondolok, akkor kettőnk közül nem én leszek az; a ki reszketni fog. Azonnal felkeresem őt. Az eredményről értesiteni fogom önt. Jó napot, uram.

E merész szókkal a futár neje beburkolta magát köpenyébe és eltávozott a szobából.

Troy ur mosolygott — nem gunyosan, de részvéttel.

— A kis együgyü asszony! gondolá magában. Ha csak a fele igaz is annak, a mit Montbarry ladyról beszélnek, akkor Ferrariné asszonyságnak nagyon gyarló kilátásai vannak, hogy terve sikerülhessen. Kiváncsi vagyok reá, hogyan fog végződni a dolog!

Troy ur összes tapasztalata se volt képes előre sejtetni vele, mi lett a dolog vége.

TIZEDIK FEJEZET.

Ferrariné asszonyság makacsul ragaszkodott elhatározásához és Troy ur irodájából egyenesen Newbury szállodájába ment.

Lady Montbarry otthon volt és egyedül. De a szállodabeli cselédség nem akarta őt nyugalmában zavarni, megtudván, hogy a látogató vonakodik megmondani nevét. A lady uj komornája véletlenül épen végig ment a tornácon, midőn még javában folyt a vita a felmerült kérdés felett. Francia nő létére, mihelyt megtudta az esetet, azonnal elintézte gyors, könnyü és észszerü francia modorában.

— Madame külseje nagyon tisztességes. Madamenak neve elhallgatására oly okai lehetnek, melyeket milady esetleg maga is helyeselni fog. Egyébiránt miután senki sem adott parancsot, hogy idegen nőket be ne bocsássanak, legjobb, ha a dolgot madame és milady egymás közt végzi el. Sziveskedjék ennélfogva madame feljönni a lépcsőkön, a milady komornája kiséretében.

Dacára erős elhatározásának Ferrariné szive mégis ugy dobogott, mintha szét akarta volna repeszteni mellét, midőn a komorna bevezette őt az előszobába, és egy belső szobába vezető ajtón kopogtatott. De nevezetes tünemény az, hogy érzékeny és id ges szervezetü egyének leginkább képesek magukat

(nyilván az akaraterő görcsös megfeszitése által) a legmerészebb bátorságot igénylő tényekre kényszeriteni. A belső szobából egy komoly, mély hang megszóllalt :

— Szabad.

A komorna kinyitotta az ajtót és e szókkal jelenté be Ferrarinét.

— Egy nő akar beszélni a miladyval, magánügyben.

Ezzel tüstént visszavonult.

A nehánʃ másodperc alatt, melyet a szóváltás igénybe vett, a félénk Ferrariné erőt vett sebesen dobogó szivén, átlépett a küszöbön, jól érezvén, hogy kezei remegnek, ajkai szárazak, feje forró . . . és egyszerre Montbarry lord özvegye előtt állt, látszólag époly nyugodtan, mint a lady maga.

Még kora délután volt, de a szobában félhomály uralkodott, a függönyök félig le voltak bocsátva és Montbarry lady háttal ült az ablakok felé, mintha még a mérsékelt nappali világosság is kellemetlen volna reá nézve. Külseje nagyon megváltozot azon emlékezetes nap óta, melyen Wybrow orvost felkereste elfogadó szobájában. Szépsége elenyészett, arca csak csont és bőr volt, kisértetes arcszine és acél fényü szemei közt még kirivóbbá lett az ellentét. Fekete ruhába volt öltözve, melyről élesen leritt fehér özvegyi

fejkötője, párduc módra összezsugorodva ült egy kis zöld pamlagon, egy pillanatra lomha kíváncsisággal tekintett az idegenre, a ki hozzá betolakodott, aztán szemei ismét visszatértek a kis legyezőre, melyet arca és a kandalló tüze közé tartott.

— Nem ismerem önt — mondá. Mit akar velem?

Ferrariné megkisérlé felelni. Bátorságának első fellobbanása már kialudt. A merész szók, melyeknek elmondására elszánta magát, még éltek lelkében, de elhaltak ajkain.

Egy percig csend volt. Montbarry lady ismét a szótalan idegenre tekintett.

— Siket ön? kérdé.

Ismét szünet következett, Montbarry lady szemei megint visszatértek a kis legyezőre. Aztán igy szólt:

— Pénzt kiván?

„Pénzt!“ Ezen egyetlen szó felrázta a futár nejének csüggedő bátorságát. Elszántsága visszatért, ezzel együtt hangja is.

— Tekintsen reám milady, ha ugy tetszik, — mondá a bátorság hirtelen kitörésével.

Montbarry özvegye harmadszor is reá nézett, és Ferrariné ajkairól ellebbentek e végzetes szók:

— Azért jöttem milady, hogy személye-

sen elismerjem, miszerint kezeihez jutott a Ferrari özvegye számára küldött pénz!

Montbarry lady ragyogó fekete szemei feszült figyelemmel néztek a nőre, ki e szókat intézte hozzá. Arcának halotti merevségét a megzavarodás vagy ijedség legcsekélyebb kifejezése, sőt még az érdeklődés pillanatnyi fellobbanása sem élénkité meg. Époly nyugodtan ült, époly egykedvüen tartá kezében a legyezőt, mint azelőtt. A kisérlet megtörtént és teljesen meghiusult.

Megint csönd lőn. Montbarry lady elgondolkozott. A mosoly, mely oly lassan fejlődött és oly hirtelen enyészett el — a szomoru és egyszersmind oly kegyetlen mosoly — megjelent ajkai körül. Legyezőjével a szoba legtávolabb végén álló székre mutatott.

— Legyen szives leülni — mondá.

Ferrariné, kit kisérlete meghiusulásának érzete egészen kihozott sodrából, nem tudván, hogy most már mit mondjon vagy tegyen, gépileg engedelmeskedett. Montbarry lady most kelt fel a pamlagról legelőször, és leplezetlen kiváncsisággal nézett reá, mialatt végigment a szobán, aztán ujra visszadőlt helyére.

— Nem, mondá magában; e nő biztosan lép — tehát nem ittas; e szerint csak őrült lehet.

E szókat oly hangosan ejté ki, hogy meg lehetett hallani. Ferrariné érezte a sértést, és azonnal felelt reá:

— Époly kevéssé vagyok ittas vagy őrült, mint ön!

— Nem? mondá Montbarry lady. Akkor hát csupán szemtelen? Tapasztaltam, hogy a műveletlen angolok néha szemtelenek szoktak lenni a korlátlan angol szabadság gyakorlatában. — Ezt mi külföldiek nagyon tapasztalhatjuk az utcákon, a nép közt. — Hanem én nem lehetek viszont szemtelen ön irányában. Azt se tudom, mit mondjak önnek. — Komornám nagyon meggondolatlanul cselekedett, hogy önt ily könnyen bebocsátotta szobámba. Azt kell hinnem, hogy az ön tisztességes külseje vezethette őt tévutra. Kicsoda ön? Egy futár nevét emlitette, a ki nagyon feltünő módon hagyta el szolgálatunkat Talán véletlenül nős lett volna! És ön a neje? És azt is tudja ön, hova lett az a futár?

Ferrariné elkeseredése nem ismert többé határt és féktelenül kitört. Odament a pamlaghoz, és most már dühében és felindulásában semmitől se félt.

— Én Ferrari özvegye vagyok — és ön ezt jól tudja, nyomorult asszony! Ah! szerencsétlen volt még azon óra is, midőn Lock-

wood kisasszony a férjemet Montbarry lordnak ajánlotta!

Mielőtt még egyetlen szót szólhatott volna, Montbarry lady oly hirtelen felugrott helyéről, mint egy macska, megragadta mindkét vállát és eszeveszetten megrázta őt.

— Hazudik! hazudik! hazudik! kiáltá magánkivül.

E vád harmadik ismétlése után elbocsátá a futár nejét és kezeit a legszilajabb kétségbeesés kifejezésével emelte az ég felé.

— Oh! Jézus Mária! lehetséges-é! kiáltott fel éles hangon. Lehetséges-é, hogy a futár ama nő által került hozzánk!

Ezzel villámgyorsan Ferrariné felé fordult és megragadta őt, amint épen ki akart futni a szobából.

— Megálljon őrült asszony! Megálljon és feleljen. Ha segitségért kiált, saját ujjaimmal megfojtom önt; oly igazán, amint mennyország van a fejünk felett. Üljön le és ne féljen semmitől. Nyomorult! Hiszen én vagyok megrémülve, — megrémülve halálra. Vallja meg, hogy hazudott, midőn az imént Lockwood kisasszony nevét kimondta. Nem! nem hiszek esküjének; nem hiszek senkinek Lockwood kisasszonyon kivül. Hol lakik, mondja meg ezt, mérges kis féreg — aztán mehet.

Bár Ferrariné egész testében reszketett,

mégis habozott. Mondbarry lady tenyegetőleg emelte fel kezeit, melynek hosszu, csontos sárgásfehér ujjai hosszan kinyujtóztak. Ferrariné annyira megijedt e látványtól, hogy megmondta a lakcimet. Montbarry özvegye megvetőleg mutatott az ajtóra, de hirtelen megváltoztatá szándékát.

— Nem! még ne! Ön elmondaná Lockwood kisasszonynak, mi történt köztünk s ő nem bocsátana maga elé. Én most oda megyek és ön velem jön. Csak a házig — tovább nem. Üljön le, csöngetni fogok komornámnak Forduljon háttal az ajtó felé — nem szükséges, hogy meglássák gyáva arcát.

Csöngetett. A komorna belépett.

— Köpenyemet és kalapomat — gyorsan.

A kormorna kihozta. Montbarry lady a tükörbe pillantott aztán hirtelen Ferrarinéhoz fordult.

— Ugyebár, már félig holtnak látszom? mondá kitörő gunynyal. Adja karját.

E szókkal karon fogta Ferrarinét és ki ment vele a szobából.

— Nincs mitől félnie mindaddig, mig engedelmeskedik, suttogá, mialatt lementek a lépcsőkön. Lockwood kisasszony lakásánál elválik tőlem s többé ne kerüljön szemeim elé.

Az előcsarnokban a szállodatulajdonos

nejével találkoztak. Montbarry lady bemutatta neki társát.

— Ferrariné asszonyság, régi jó barátném. Nagyon örülök, hogy viszontláthattam őt.

A fogadósné elkisérte őket az ajtóig. A bérkocsi már ott várt.

— Szálljon fel, kedves Ferrariné asszonyság, mondá milady és mondja meg a kocsisnak, hova hajtson.

Miután elindultak, Montbarry lady kedélye ismét hirtelen átváltozott. Mély, hosszú sohajtással hátradőlt a bérkocsiban. Saját sötét gondolataiba elmélyedve, a nőt, kit vasakaratával leigázott, annyira elfeledte, mintha nem is volna jelen és komoran hallgatott, mig Lockwood kisasszony lakása elé értek. E pillanatban ismét a régi volt, kinyitotta a kocsi ajtaját és ismét reácsukta Ferrarinéra, mielőtt a kocsis leszállhatott volna a bakról.

— Vigye haza ezen asszonyságot, de tegyen egy mértföldnyi kerülő utat, mondá a kocsisnak, mialatt a fuvarbért kifizette.

A legközelebbi pillanatban már a ház ajtaján kopogtatott.

— Itthon van Lockwood kisasszony?

— Itthon, asszonyom.

Átlépte a küszöböt s az ajtó bezáródott utána.

— Hova megyünk asszonyom? kérdé a bérkocsis.

Ferrariné megfogta fejét két kezével és igyekezett rendbeszedni gondolatait. Hagyhatja-e barátnőjét és jóltevőjét védtelenül Montbarry lady kezei közt? Még folyvást igyekezett elhatározni magát, hogy mitévő legyen, midőn egy gentleman megállt Lockwood kisasszony ajtaja előtt, véletlenül a kocsiablak felé nézett és meglátta őt.

— Ön is Ágnes kisasszonyt akarja meglátogatni? kérdé az ujonérkezett.

Westwick Henrik volt. Ferrariné asszonyság hálásan kulcsolta össze kezeit, midőn őt megpillantá.

— Menjen fel hozzá, uram, kiáltá. Menjen azonnal. Az a borzasztó asszony van Agnes kisasszonynál. Menjen és védelmezze meg őt.

— Miféle asszony? kérdé Henrik.

A válasz hallatára a szó szoros értelmében megnémult. Arcán a rémület és megbotránkozás kifejezésével tekintett Ferrarinéra, midőn ez kimondá „Montbarry lady“ gyülölt nevét. Csupán ennyit felelt:

— Utána nézek.

Kopogtatott a ház ajtaján és bement.

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

— Lady Montbarry kivánja önt meglátogatni kisasszony.

Ágnes épen levelet irt, midőn az öreg dajka meglepte őt látogatója nevének bejelentésével. Első gondolata az volt, hogy elutasitsa a nőt, ki igy betolakodott hozzá. De Montbarry ladynak gondja volt reá, hogy nyomon kövesse az öreg cselédet. Mielőtt Agnes egyetlen szót szólhatott volna, már belépett a szobába.

— Bocsánatot kérek tolakodásomért Lockwood kisasszony. Egy kérdést kell önhöz intéznem oly ügyben, mely engem nagyon érdekel. E kérdésre senki sem felelhet önön kivül.

E halkan kiejtett szókkal és szerényen lesütött szemekkel kezdte meg Montbarry lady a párbeszédet.

Ágnes szótlanul mutatott egy székre. Ennyit megtehetett, de egyelőre nem is tehetett többet. Minden, a mit a velencei palotában folytatott titkos és komor életről minden, a mit Montbarry lordnak idegen országban történt szomoru elhunytáról és eltemettetéséről hallott, egyszerre eszébe jutott, a mint a fekete ruhás alak szemközt állt vele. Montbarry lady különös magaviselete még in-

kább fokozta kételyeit és aggodalmait. Itt állt előtte a kalandornő, kinek jellemét ismerték egész Európa minden társaságában, a furia, a ki annyira megrémitette Ferrarinét a szállodában, most egyszerre és megfoghatlanul félénk, reszketeg nővé változott át. Montbarry lady egyetlen egyszer se mert Ágnesre pillantani, mióta belépett a szobába. Oda ment a székhez, melyet kijelöltek számára, de aztán habozott, kezével megfogódzott a szék támlányán és ott maradt állva.

— Kérem engedjen egy pillanatot, hogy magamhoz térjek, mondá gyönge hangon.

Feje mellére hanyatlott, ugy állt Ágnes előtt, mint egy töredelmes bünös kérlelhetlen birája előtt.

A csönd, mely most bekövetkezett, mindkét részről a szó szoros értelmében a félelem csöndessége volt. E pillanatban az ajtó még egyszer kinyilt és Westwick Henrik belépett.

Egy másod percig figyelmesen nézett Montbarry ladyra — meghajtá előtte magát kimért udvariassággal — s azzal tovább ment. A halvány nő bátorsága ujra felébredt férje testvéröcscsének láttára. Összeroskadt alakja kiegyenesedett. Szemei dacosan viszonozták Westwick pillantását. Üdvözletét fagyos, megvető mosolylyal viszonozta.

Henrik végig ment a szobán, egyenesen Ágneshez.

— Az ön meghivása következtében van itt Montbarry lady? kérdé nyugodtan.

— Nem.

— Ohajtja ön őt látni?

— Nagyon kinos reám nézve őt látnom Visszafordult és sógornőjére tekintett.

— Hallotta ön ezt? kérdé hidegen.

— Hallottam, felelt a lady még hi-, degebben

— Az ön látogatása legalább is időszerütlen.

— Az ön beavatkozása pedig legalább is helytelen.

Montbarry lady e visszavágással Ágneshez közeledett. Westwick Henrik jelenléte megkönnyebbiteni s egyszersmind felbátoritani látszott őt.

— Engedje meg, Lockwood kisasszony, mondá nyájas udvariassággal, hogy egy kérdést intézhessek önhöz. Legkevésbé sem akarok önnek kellemetlenséget okozni. Midőn Ferrari a futár, férjemhez fordult szolgálati alkalmazásért, megengedte ön...

De bátorsága ismét elhagyta, mielőtt egyebet tudott volna mondani. Remegve hanyatlott le a legközelebb álló székre s egy percnyi küzdelem után ismét erőt vett magán.

— Megengedte ön Ferrarinak, folytatá aztán, hogy az ön nevének felhasználása által igyekezzék magának ezen állást biztositani?

Agnes nem felelt szokott egyenes modorában. Bármily futólag történt is, Montbarry nevének emlitése e nő által, megzavarta és felizgatta őt.

— Én sok év óta ismertem Ferrari nejét, viszonzá. És érdeklődöm . . .

Montbarry lady egy hirtelen mozdulattal kérőleg emelte fel kezeit.

— Ah! Lockwood kisasszony, ne vesztegesse az időt azzal, hogy a futár nejéről beszél. Feleljen egyenes kérdésemre egyenesen.

— Engedjen engem felelni, suttogá Henrik. Magamra vállalom, hogy egyenesen beszéljek vele.

Ágnes tagadólag intett. Montbarry lady közbeszólása felébreszté benne annak öntudatát, a mivel önmagának tartozik. Világosabban formulázta válaszát.

— Midőn Ferrari a néhai Montbarry lordnak irt, kétségkivül nevemet is felemlitette.

Még most se látta azon célt, melyre látogatásának kérdései irányozva voltak. Lady

Montbarry türelmetlensége fékezhetlenné kezdett válni. Még közelebb ment Agneshez.

— Az ön engedelmével használta Ferrari az ön nevét? kérdé. Ebben rejlik a kérdés lényege. Az Isten nevére kérem, feleljen: igen, vagy nem!

— Igen.

Ezen egy szó oly hatást tett Montbarry ladyra, mint a villámcsapás. Az élet tüze, mely az imént egy pillanatra felélinkité arcát, egyszerre elenyészett belőle s olyannak hagyta őt, mint egy kőszobor. Oly teljesen némán és mozdulatlanul ált Agnessel szemben, hogy a két ember, kik figyelmesen néztek reá, még lélegzetvételét se vehették észre.

Henrik nyersen megszóllitá őt.

— Térjen magához, mondá. Hallotta a választ.

A lady reá nézett.

— Hallottam itéletemet, viszonzá, s ezzel lassan megfordult, hogy távozzék.

Henrik nagy meglepetésére Agnes megállitá őt e szókkal:

— Várjon egy percig lady Montbarry, nekem is kérdeznem kell öntől valamit. Ön Ferrariról beszélt. Én is róla akarok beszélni.

Montbarry lady szótlanul lehajtá fejét. Keze reszketett, mialatt elővette zsebkendőjét

és megtörlé vele homlokát. Agnes észrevette e remegést és egy lépést tett hátrafelé.

— Kellemetlen önre nézve e tárgy ? kérdé félénken.

Lady Montbarry még mindig szótlanul intett kezével, hogy folytassa. Henrik közelebb jött és figyelmesen nézett sógornőjére. Agnes tovább folytatá.

— Angolországban semmi nyomát se találták Ferrarinak, mondá. Hallott ön felőle valamely hirt ? És ha igen, nem lenne szives azt velem közölni, neje iránti könyörületességből.

Lady Montbarry vékony ajkai körül ismét megjelent a szomoru és kegyetlen mosoly.

— Miért kérdezi ön ezt t ő l e m ? mondá. Ön meg fogja tudni Lockwood kisasszony, hogy mi történt vele, ha az idő elérkezett.

Agnes megütközött e válaszon.

— Nem értem önt, mondá Hogyan fogom megtudni ? Meg fogja mondani valaki ?

— Valaki meg fogja mondani önnek.

Henrik nem volt képes többé visszatartóztatni magát.

— Talán milady lesz az a valaki ? kérde gunyos udvariassággal.

Montbarry özvegye megvető egykedvüséggel tekintett reá.

— Önnek igaza lehet, Westwick ur. Megtörténhetik, hogy előbb utóbb én leszek az, a ki megmondja Lockwood kisasszonynak, mi lett Ferrariból, ha — —

Ezzel elhallgatott és szemei Ágnesen függtek.

— Ha? — kérdé Henrik.

— Ha Lockwood kisasszony kényszerit reá.

Agnes csodálkozva hallgatott.

— Kényszeriteni önt reá? ismétlé. Hogyan tehetném ezt? Azt hiszi, hogy az én akaratom erősebb az önénél?

— Azt akarja ön mondani, hogy a gyertya lángja nem perzseli meg a molyt, ha a moly bele repül? viszonzá Montbarry lady. Hallotta ön valaha, mi az a rémület igézete? Nekem nincs jogom önt meglátogatni, nem óhajtom önt látni . . . ön ellenségem. Életemben most történt először, hogy akaratom ellenére meghódoltam ellenségem előtt. Lássa, várok, mert ön azt mondta, hogy várjak, és esküszöm, hogy az öntől való félelem járja át tagjaimat, mialatt itt állok, ön előtt. Ah! ne engedje, hogy kiváncsiságot, vagy szánalmat ébreszszek önben. Kövesse Westwick ur példáját; legyen nyers, durva és könyörtelen mint ő. Bocsásson el, mondja hogy távozzam.

Agnes őszinte és egyszerü természete e sajátszerü kitörésben csak egyetlen felfogható értelmet birt felfedezni.

— Ön téved, midőn engem ellenségének tart, viszonzá. Ön csak egyszer vétett ellenem, akkor midőn Montbarry lordnak nyujtotta kezét és tudom, hogy e vétség nem volt szándékos. Szenvedéseimet még az ő életében megbocsátottam önnek. Most, midőn ő már nincs az élők közt, még inkább megbocsátok.

Henrik a csodálkozás és szomoruság vegyes érzelmeivel hallgatta e szókat.

— Ne szóljon többet! kiáltá. Ön nagyon jó hozzá, e nő nem érdemel ennyi jóságot.

Montbarry lady nem figyelmezett e közbekiáltásra. Ugy látszott, mintha Agnes egyszerü szavai teljesen lekötötték volna e sajátszerüen változékony nő egész figyelmét. Arcát lassanként ellepte a sivár és könytelen szomoruság. Legközelebbi szavait már észrevehetőleg változott hangon ejté ki. E hang azon utolsó és leggyászosabb lemondást fejezte ki, mely már a reménynyel is végkép leszámolt.

— Ön jó és ártatlan teremtés, mondá, de mit használ nekem az ön nyájas bocsánatkészsége? Mik az ön apró sérelmei azon

nagy sérelmekhez képest, melyekért nekem kell bünhődnöm Én nem akarom önt rémiteni; csak magam miatt busulok. Tudja-e ön mi az, mikor az embernek határozott előérzete van egy bekövetkező nagy szerencsétlenségről — és mégis reméli, hogy biztos meggyőződése nem fog valósulni? Midőn önt mennyegzőm előtt először láttam, midőn reám gyakorolt befolyását először éreztem, még élt bennem a remény. Gyönge, halvány remény volt, de a mai napig tengődött bennem. Ön megölte azon percben, midőn Ferrari ügyében önhöz intézett kérdésemre felelt.

— Hogyan semmisithettem meg én az ön reményeit? kérdé Agnes. Milyen kapcsolat létezhetik a közt, hogy megengedtem Ferrrarinak nevemet használni a Montbarry lordhoz intézett levélben és azon sajátszerü és borzasztó dolgok közt, melyeket ön az imént mondott.?

— Közel van az idő, Lockwood kisasszony, midőn mindezt ön maga is fel fogja fedezni. Addig is a lehető legegyszerübb szókkal elmondom, miért félek öntől. Erősen megvagyok győződve, hogy azon napon, midőn elraboltam öntől jegyesét, és megkeseritettem életét, önt szemelte ki a végzet azon boszuállás eszközeül, melyet sok bünömmel megérdemeltem. Ön ezt már is megtette —

de még többet is fog tenni. Ön lesz az, a ki meghozza reám a felfedeztetés napját és azon büntetést, melyet a sors reám kiszabott. Még egyszer fogunk találkozni, — itt Angolországban, avagy Velencében, hol a férjem meghalt — és ez lesz utolsó találkozásunk.

Agnesre mély benyomástt tett azon borzalmas komolyság, melylyel a lady e szókat kiejté, — dacára annak, hogy magasan fe lette állt mindennemü babonának. Elhalavánnyult, midőn Henrikre tekintett.

— Érti ön ezt? kérdé.

— Semmi se könnyebb, mint őt megérteni, viszonzá az ifju megvetőleg. Ő jól tudja, mi történt Ferrarival és most ködös képtelenségekkel akarja önt tévutra vezetni, mert nem meri bevallani a valót.

Lady Montbarry nem méltathatta volna kevesebb figyelemre, ha e szók helyett egy kutya ugat a szék alatt. Fagyos hidegséggel mondta el a mit még mondani akart.

— Szólitsa fel az érdekes Ferrariné asszonyságot, hogy várjon még egy kissé, mondá a lady. Ön meg fogja tudni, hogy mitörtént férjével és meg fogja neki mondani. Nincs az egész dologban semmi, a mi önt megrémithetné. Valamely jelentéktelen körülmény megint össze fog hozni bennünket, ép oly jelentéktelen körülmény, mint Ferrari

szerződtetése volt. Merő képtelen beszéd, ugyebár Westwick ur? De legyen elnéző, mi nők mindnyájan szoktunk képtelen dolgokat beszélni. Jó napot, Lockwood kisasszony.

E szókkal hirtelen kinyitotta az ajtót, mintha attól félt volna, hogy másodszor is visszahivhatnák, s ezzel távozott.

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

— Őrültnek tartja ön őt? kérdé Ágnes.

— Egyszerüen gonosznak tartom. Kétszinü, babonás, természettől kegyetlen — de nem őrült. Azt hiszem, hogy idejövetelének főcélja az volt, hogy az ön rémületében gyönyörködjék.

— Csakugyan megrémitett, szégyellem bevallani, de ugy van.

Henrik reá nézett, egy pillanatig habozott, aztán leült melléje a pamlagra.

— Én nagyon aggódtam ön miatt, Ágnes, mondá. Ha a véletlen szerencse nem ugy akarja,, hogy épen ma jöjjek önhöz, látogatóba, ki tudja mit mondott vagy tett volna önnek e gonosz asszony, ha egyedül találja? Edes Ágnes, ön nagyon védtelen és magános életet él. Nem is szeretek reá gondolni — és szeretném, ha az máskép volna — főleg a ma történtek után. Nem, nem!

hiába mondja, hogy önnél van öreg dajkája. Ő nagyon öreg és nem önhöz való — oly nő mint ön, nem talál elégséges védelmet ily társaságban. Ne értse félre szavaimat Ágnes, a mit mondtam, ön iránti őszinte vonzalmam mondatta velem.

Elhallgatott és megfogta Ágnes kezét, ki megkisérlé azt visszahuzni, — de végre mégse tette.

— Soha se fog elérkezni az idő, szólalt meg Henrik ujra, midőn nekem lesz jogom önt védelmezni? mikor ön az én életem öröme és büszkesége lesz, halálom óráját?

Gyöngéden megszoritá a leány kezét. Ágnes nem felelt. Arcán a pir és a halványság egymást váltá fel, szemeit félre fordità.

— Oly szerencsétlen voltam, hogy megsértettem önt? kérdé Henrik.

Ágnes csaknem suttogva felelé:

— Nem.

— Megszomoritottam önt?

— Eszembe juttatá a szomoru napokat, melyek elmultak.

Többet nem mondott, csak ismételve megkisérlé kihuzni kezét az övéből. Henrik nem bocsátotta el a kezet, hanem ajkaihoz emelte.

— Nem fog-e sikerülni azt elérnem, hogy ön más napokra is gondoljon, jövendő boldo-

gabb napokra? Vagy ha már épen a multra kell visszapillantania, nem képes-e azon időre gondolni, midőn önt szeretni kezdtem?

Ágnes felsohajtott.

— Kiméljen meg Henrik, mondá szomoruan. Ne szóljon többet.

Arca ismét kipirult, keze remegett az övében. Oly szép volt, a mint szemeit lesüté és keble hullámzóan pihegett. Henrik e pillanatban mindenét odaadta volna a világon azért, hogy őt megölelhesse és megcsókolhassa. Bizonyos titkos rokonszenvnél fogva, melyet kezeik érintkezése ültetett át. Ágnes tudta mindazt, a mi Henrik lelkében történik. Kezét egyszerre visszakapta és hirtelen reá nézett. Szemei tele voltak könnyekkel. Nem szólt semmit; szemeire bizta, hogy beszéljenek helyette. S e szemek figyelmeztették őt — harag és neheztelés nélkül bár — de még is figyelmeztették őt, hogy e napon ne erőszakolja tovább a dolgot.

— Csak azt mondja, hogy megbocsátott, szólt Henrik, felkelvén a pamlagról.

— Meg, viszonzá Agnes nyugodtan; megbocsátottam.

— Nem csökkent irántam az ön becsülése, Agnes?

— Oh nem!

— Akarja, hogy távozzam?

Most Agnes is felkelt a pamlagról és mielőtt felelt volna, iróasztalához ment. A bevégzetlen levél, melyet akkor irt, midőn lady Montbarry látogatását bejelentették, még ott feküdt nyitva. A mint előbb a levélre s aztán ismét Henrikre tekintett, arcán megjelent azon mosoly, melylyel rendszerint mindenkit elbűvölt.

— Ne távozzék még, mondá, valamit kell önnek mondanom, magam se tudom, hogyan fejezzem ki. Talán a legcélszerübb lesz önre biznom, hogy kitalálja. On védtelen és magános életmódomat emlité. Megvallom, hogy életem nem épen boldog, Henrik.

Itt elhallgatott, figyelmesen nézvén a Henrik arckifejezésén észrevehetőleg fokozódó aggodalmat, s ez oly megelégedést látszott benne ébreszteni, mely rendkivül meglepte az ifjut.

— Tudja-e ön, hogy én megelőztem az ön gondolatát, folytatá aztán. Életemben nagy változás fog történni, ha ugyan az ön bátyja István és neje beleegyezik.

Ezzel kinyitotta iróasztalának fiókját, egy levelet vett ki belőle és átadta Henriknek.

Az ifju gépileg vette azt át kezéből. Homályos kételyei, melyeket ő maga is alig értett, elrémiték őt. Teljes lehetetlenség volt, hogy az „életében történendő változás“ alatt azt

érthesse, hogy ujból férjhez fog menni és mégis, teljesen megfoghatlan idegenkedést érzett az ellen, hogy a levelet kinyissa. Szemeik találkoztak, Agnes megint mosolygott.

— Nézze meg a cimet, mondá. A kézirást ismernie kellene, de ugy látom, hogy mégsem ismeri.

Henrik a levélcimre tekintett. A kézirás egy gyermek nagybetüs, rendetlen, ingatag kezü irása volt. Azonnal felbontá a levelet. „Kedves Ágnes néni; — Nevelőnőnk elmegy. Pénzt és egy házat örökölt. Ittunk az egészségére és a mama kalácsot is süttetett. Ön megigérte, hogy nevelőnőnk lesz, ha a mostani elmegy. Most hát ez bekövetkezik. A mama semmit se tud e levélről. Kérem jöjjön el, mielőtt a mama más nevelőnőt fogadhatna. Az ön szerető Lucyja, a ki ezt irta. Klára és Blanche is akart irni. De ők még nagyon kicsinyek. Tintafoltot ejtenek a papiron.“

— Az ön legidősb unokahuga, magyarázta Henriknek, ki néma meglepetéssel tekintett reá. A gyermekek néninek szoktak nevezni, midőn a mult őszszel anyjuknál voltam Irlandban. A három leány elválaszthatlan játszótársam volt — nem ismerek náluk kedvesebb gyermekeket. Igaz, hogy magam kinálkoztam melléjük nevelőnőül, ha valaha ilyenre szükségük lenne, ugyanaz napon. mi-

dőn elbucsuztam tőlük és elindultam hazafelé. Midőn ön belépett, épen anyjuknak irtam és megujitottam ajánlatomat.

— De nem komolyan! kiáltá Henrik.

Ágnes kezébe adta a bevégzetlen levelet, melyből annyi már mégis meg volt irva, a mennyiből látni lehetett, hogy komolyan ajánlkozik belépni Westwick István ur és neje házába, mint nevelőnő.

Henrik meglepetését alig lehetne szavakkal kifejezni.

— Nem fogják elhinni, hogy az ön ajánlata komoly.

— Miért ne hinnék el? kérdé Ágnes nyugodtan.

— Ön István bátyám unokatestvére és nejének régi barátnéja.

— Ez egygyel több ok arra, Henrik, hogy reám bizzák gyermekeiket.

— De hisz ön egyrangu velök és nincs szüksége tanitással keresni kenyerét, képtelen dolog az, hogy ön nevelőnővé akar lenni!

Miért volna képtelen dolog? A gyermekek szeretnek engem, anyjuk is szeret és atyjuk számtalanszor adta tanujelét valódi barátságának és becsülésének. Én épen alkalmas vagyok azon állomás betöltésére, a mi pedig a saját nevelésemet illeti, ezt végkép el kellett volna felednem, ha nem lennék ké-

pes három gyermeket tanitani, kik közül a legidősb csak tizenegy éves. Ön azt mondja, hogy egyrangu vagyok velök; — nincsenek-e más nők is a világon, kik mint nevelőnők szolgálnak és egyranguak azon egyénekkel, kiknek házában alkalmazást nyertek? Ezenkivül azt se tudom, hogy egyrangu volnék velök. Hiszen az ön István bátyja a családfő cimének örököse s ezentul ő lesz a lord. Soha se fáraszsza magát a válaszszal, ne vitázzunk a felett, hogy helyesen vagy helytelenül cselekszem-e, ha a nevelőnői pályára lépek, — várjuk be a jövőt. Meguntam itteni magános és haszontalan életemet és szeretném életemet boldogabbá és hasznosabbá tenni, még pedig azon házban, hol valamennyi közül leginkább óhajtanék alkalmazást nyerhetni. Ha ön a levelet még egyszer átolvassa, látni fogja, hogy csupán a személyes indokokat kell elősorolnom, mielőtt befejezném soraimat. Ön nem ismeri bátyját és sógornőét oly jól mint én, ha kétkedik válaszukban. Remélem, eléggé bátrak és eléggé jószivüek lesznek igent mondani.

Henrik megadta magát, de nem volt meggyőződve.

Azon emberek közé tartozott, kik nem szeretik ha valaki eltér a rendes szokásoktól vagy elhagyja a megszokott kerékvágást

és főleg gyanus szemekkel nézett azon változásra, mely Ágnes életében történnék. Lelke uj érdekekkel lévén elfoglalva, talán kevésbé volna hajlandó meghallgatni szavait, a legközelebbi alkalommal, midőn mai kérését ismétlendi A „magános és haszonnélküli élet“ befolyása, melyet felpanaszolt, épen az ő érdekeinek kedvezett. Mig szive üres volt, addig könnyebben hozzá lehetett férni. De ha arra gondolt, hogy unokahugai betölthetnék szivét, a kétely homályába érzé borulni reményeit. Csakhogy sokkal jobban ismerte az asszonyokat, hogysem ezen önző gondolatokat nyiltan kifejezte volna. Oly érzelmes és ideges nővel szemben, mint Agnes, a várakozás politikája volt a legcélszerübb. Minden veszve van, hacsak egyetlen egyszer is megsérti gyöngéd érzelmeit. Egyelőre tehát bölcsen mérséklé magát és a beszélgetést más térre vitte át.

— Az én kis unokahugom levelének oly hatása volt, melyre a gyermek bizonyára nem számitott, mikor azt megirta. Eszembe juttatá az egyik tárgyat, mely miatt ma eljöttem önt meglátogatni.

Agnes a gyermek levelére tekintett.

— Milyen része lehet ebben Lucynak? kérdé.

— Nem csupán Lucy nevelőnője az egyet-

len boldog ember, a ki pénzt örökölt. felelé Henrik. Itthon van az ön öreg dajkája?

— Talán csak nem akarja ezzel azt mondani, hogy a dajka is örökölt?

— Száz fontot kapott. Csöngesse be őt, Agnes, azalatt megmutatom önnek a levelet.

Egy csomó levelet vett elő zsebéből és egyenkint megnézte, mialatt Ágnes csengetett. Midőn az ifju leány ismét visszafordult feléje, az asztalon egy nyomtatott levelet pillantott meg, mely felbontva feküdt a többi mellett. A nyomtatvány egy „Prospektus“ volt, melyet a velencei „Palace Hotel Company Limited“ bocsátott közre. E két szó „Palota“ és „Velence“ azonnal eszébe juttatá lady Montbarry kellemetlen látogatását.

— Mi ez? kérdé a prospektus cimére mutatva.

Henrik félbeszakitá a levelek átvizsgálását, a prospektusra tekintett és igy felelt:

— Egy nagyon sokat igérő vállalat. A nagy szállodák mindig jól jövedelmeznek, ha jól kezelik. Ismerem azon embert, a ki a szálloda igazgatójául van kiszemelve és annyira bizom benne, hogy magam is beléptem a részvényesek közé.

A válasz nem egészen látszott kielégiteni Agnest.

— Miért hivják e szállodát „Palota szállodának?“ kérdé.

Henrik reánézett és azonnal eltalálta e kérdés indokát.

— Igen, viszonzá, az ugyanazon palota, melyet Montbarry tartott bérben; a részvénytársaság megvette és szállodává fogja átalakitani.

Agnes szótlanul félrefordult és leült a szoba tulsó végén. Henry szavai kellemetlenül érinték őt. Jól tudta, hogy Henriknek, mint a család legifjabb tagjának szüksége volt jövedelmei fokozására szerencsés vállalkozások által. De mindamellett nem helyeselte kisérletét, hogy azon házból igyekezzék pénzt szerezni, melyben bátyja meghalt. Henrik nem volt képes megérteni egy tisztán üzleti dolognak ily érzelgő felfogását, tovább folytatta a levelek átvizsgálását, noha Agnes magaviseletének hirtelen megváltozása nem kevéssé meglepte őt. A dajka ép azon percben lépett be, midőn megtalálta a keresett levelet. Agnesre tekintett azon reményben, hogy ő fog először megszólalni. De Agnes félrenézett, midőn a dajka belépett a szobába. Henrik volt kénytelen megmondani az öreg asszonynak, miért csengették be.

— No, dajka, mondá, önre is mosolygott a szerencse. Száz font sterlinget örökölt.

A dajka arczán nem mutatkozott valami különös öröm vagy meglepetés kifejezése. Kissé várakozott, mig a hir jól bevési magát elméjébe, aztán nyugodtan kérdé.

— Ki hagyta reám örökségül azt a pénzt, Henrik ur?

— Néhai bátyám, Montbarry lord.

Agnes azonnal feltekintett, a dolog most kezdé csak érdekelni. Henrik tovább folytatá:

— Végrendeletében hagyományokat tett a család régi cselédeinek. Ime itt van egy levél ügyvédétől, melyben felhivják önt, hogy a pénzt vegye át náluk.

A társadalom minden osztályában a hála nagyon ritka emberi erény. A cselédek osztályában pedig a legritkább. Az örökhagyás ténye legkevésbé se változtatta meg véleményét azon emberről, ki urnőjét megcsalta és elhagyta.

— Szeretném tudni, ugymond, ki emlékeztette milordot a régi cselédekre? Neki soha se lett volna elég szive ahhoz, hogy magától gondoljon reájuk.

Agnes hirtelen közbevágott. A természet, mely mindig gyülöli az egyhanguságot, a legszelidebb nők szivébe is önt szenvedélyt.

Még Agnes is tudott haragudni bizonyos, nagyon ritka alkalmakkor. Ugy látszik, hogy a dajkának Montbarry jelleméről kifejezett nézete egyszerre elszakitá türelmének fonalát.

— Ha még volna benned a szeméremnek legcsekélyebb érzete, mondá kitörő hévvel, szégyenlened kellene magadat azért, a mit most mondtál. Utálom hálátlanságodat. Önre bizom Henrik, hogy beszéljen vele — ön nem fog ezzel törődni.

Ezen sokat jelentő czélzással, mely azt látszott elárulni, hogy Henrik felől táplált jó véleménye is megrendült, elhagyta a szobát.

A dajka ezen éles szemrehányást olyan formán fogadta, mintha az őt inkább mulattatná, mint nem. Midőn az ajtó becsukódott, e női philosoph intett Henriknek.

— Ezek a fiatal nőszemélyek nagyon makacsok, mondá. Agnes kisasszony még akkor sem akart elfordulni a lordtól, midőn az elárulta és megcsalta őt. Most meg, mikor meghalt, épen szerelmes bele. Ha valaki csak egyetlen szót mer ellene szólani, ugy felpattan, mint az imént. Csupa makacsság az egész! De idővel majd elmulik. Ne csüggedjen, Henrik ur — csak verje a vasat folyvást!

— E szerint nem sértette meg önt? kérdé Henrik.

— Ő? ismétlé a dajka meglepetve — ő megsérteni engem? De hiszen én szeretem őt még hóbortjaiban is, melyek eszembe juttatják azon időt, mikor még kis gyermek volt. Az isten áldja meg! hiszen mikor odamegyek hozzá jó éjt kívánni, meg fogja csókolni mindakét orcámat és azt fogja mondani, hogy ne haragudjál dajkám, nem ugy értettem! De hát beszéljünk a pénzről, Henrik ur. Ha fiatalabb volnék, ruhákat és ékszereket vásárolnék rajta. De ezekből már kivénültem. Mit tegyek örökségemmel, ha majd kezemhez kapom?

— Adja ki kamatokra, tanácslá Henrik.

— És mennyi kamatot kapok érte? kérdé a dajka.

— Ha száz fontot az angol bankba tesz, évenkint mintegy három vagy négy font kamatot kap.

A dajka a fejét csóválta.

— Három vagy négy fontot? Ez nem elég. Nekem több kell. Lássa, Henrik ur, én egy cseppet sem törődöm azzal a pénzzel, soha sem szerettem azt, a ki reám hagyta örökségül, noha az ön bátyja volt. Ha holnap elveszteném még az egész összeget, még akkor sem szakadna meg a szivem utána; hátralevő napjaimban igy is csak megleszek valamikép. Azt mondják, hogy ön

spekulálni szokott. Kérem, helyezze el az én pénzemet is. Valami vagy semmi! az angol banknak pedig e z t ni!

S ezzel egyet csattantott ujjaival, ily módon akarván kifejezni mély megvetését a három százalékot jövedelmező tőkebefektetések iránt.

Henrik elővette a velencei szálloda részvénytársulat prospektusát.

— Ön nagyon tréfás öreg asszony, — mondá. Nos hát itt van a valami vagy semmi! De Ágnes kisasszony előtt tartsa ám titokban, nem hiszem, hogy helyeslésével találkoznék, ha pénzét ennél a vállalatnál helyezem el.

A dajka feltette szemüvegét az orrára.

— „Hat százalék biztositva," olvasá; „és az igazgatóknak okuk van remélni, hogy tiz százalék, sőt ennél is nagyobb százalékban fogják részesithetni a részvényeseket." Oh! helyezze el itt, Henrik ur! És bárhova megy, az ég nevére kérem, ajánlja a szállodát barátainak.

Ekkép a dajka, Henrik példáját követvén, szintén pénzügyileg érdekelve lőn azon házra nézve, melyben Montbarry lord meghalt.

Három nap mult el, mielőtt Henrik Agnest ujra meglátogathatta. Ezalatt a kis felleg, mely köztük támadt, teljesen elenyé-

szett, sőt Ágnes a szokottnál nyájasabban fogadta őt. Nagyon jókedvü volt. Westwick Istvánnéhoz irt levelére postafordultával megkapta a választ, ajánlatát a legnagyobb örömmel elfogadták, de némi módositással. Azt kivánták, hogy menjen el egy havi látogatásra Westwickékhez, és ha csakugyan kedve lesz tanitani a gyermekeket, akkor legyen nevelőnő, nagynéne, unokatestvér, egy személyben, és ezen állását csak azon egy esetben hagyja ott, — melyet irlandi barátai semmikép sem akartak kihagyni a számitásból — ha tudniillik férjhez menne.

— Láthatja, hogy igazam volt, — mondá Henriknek.

Henrik még mindig kétkedett.

— Csakugyan elmegy ön? kérdé.

— A jövő héten indulok.

— Mikor fogom önt viszontlátni?

— Ön tudja, hogy mindenkor szivesen látják bátyja házánál. Viszontláthat engem, a mikor akarja.

E szókkal kezét nyujtá neki.

— Bocsásson meg, mondá aztán, de kénytelen vagyok önt elhagyni, mert máris csomagoltatni kezdem málhámat.

Henrik igyekezett őt az elbucsuzáskor megcsókolni, de Ágnes semmikép sem engedte.

— Miért nem engedi, hiszen unokatestvére vagyok? — mondá Henrik.

— Nem akarom.

Henrik reánézett és belenyugodott. Vonakodását, a rokoni kiváltságot elismerni jó jelnek tartá és egyenes felbátoritásnak tekinté a másik minőségben.

Ágnes a következő hét legelső napján elhagyta Londont és elindult Irlandba. A következmények megmutatták, hogy utazása nem végződött el itt. Az irlandi ut csak az első állomás volt egy kerülő uton, mely a velencei palotába vezetett.

Harmadik Rész.

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

1861. tavaszán Ágnes már végleg rokonainak falusi jószágán lakott. Westwick urat és nejét most már Montbarry lordnak és ladynak hivták, miután az első lord utódok nélkül hunyt el. Az öreg dajka nem vált el urnőjétől. A derék irlandi háztartásban találtak egy korához illő alkalmazást számára. Teljesen boldognak érezte magát uj körében, és a velencei „szálloda részvénytársulat"-tól kapott első félévi osztalékot jellemző bőkezüséggel a gyermekeknek szánt mindenféle ajándékokra költötte.

Ugyancsak az év elején a biztositó-intézetek igazgatói is meghajoltak a körülmények előtt és kifizették a tizezer fontot. Közvetlenül ezután az első Montbarry lord özvegye elhagyta Angolországot és Rivar báróval elment az éjszak-amerikai Egyesült-Államokba. A báró utazásának célja, mint a hirlapok tudományos rovatai hirdették — az volt, hogy személyes tapasztalatból győződjék meg a kisérleti vegytan jelen állásá-

ról a nagy amerikai köztársaságban. Nővére a kiváncsi jó barátoknak azt mondta, hogy azért kiséri el bátyját, mert ezen utazásban vigaszt remél találni azon sulyos csapás után, mely őt érte. Ágnes bizonyos megkönnyebbülést érzett, midőn e hirt meghallotta Westwick Henriktől, ki akkoriban bátyjánál volt látogatóban.

— Az Atlanti-tenger van köztünk, mondá; most már remélem vége mindennek köztem és e borzasztó nő közt.

Csak egy hét mult el a szók kimondása után, midőn egy eset ismét visszaidézte a „borzasztó nőt“ Ágnes emlékezetébe.

Henrik, magánügyei miatt kénytelen volt e napon visszatérni Londonba. Elutazása előtt reggel még egyszer szerencsét próbált Agnesnél, de mint előre sejté, a gyermekek voltak azon ártatlan akadály, melyen a siker hajótörést szenvedett. De másfelől hatalmas szövetségest nyert sógornőjében.

— Várj csak kissé, mondá neki az uj lady Montbarry; bizd reám, hogy a gyermekek befolyását a helyes irányba tereljem. Ha ők rábeszélhetik, hogy meghallgasson téged, — akkor meg fog történni.

A két nő elkisérte Henriket és nehány más vendégüket, (kik szintén épen akkor utaztak el) a vasuti állomásig, és amint haza

érkeztek, az inas bejelenté, hogy „egy Roland nevü nő szeretne miladyval beszélni.“

— Egy nő?

— Az, milady.

Lady Montbarry Agneshez fordult.

— Ez épen azon egyén. mondá, kinek segitségére a te ügyvéded számitott, midőn megkisérlette felfedezni az eltünt futár nyomát.

— Tán csak nem azon angol komorna, a ki lady Montbarryval Londonban volt?

— Kedvesem ne nevezd Montbarry irtóztató özvegyét azon néven, mely most az e n y é m. Istvánnal azt határoztuk, hogy ezentul valahányszor róla beszélünk régi czimét fogjuk használni, melyet egybekelése előtt viselt. Én vagyok „Lady Montbarry“ ő pedig a „grófné.“ Igy aztán nem téveszthetnek bennünket össze egymással. — Ugy van, Rolandné az én szolgálatomban volt, mielőtt a grófnéhoz került. Nagyon megbizható cseléd volt s egyedüli hibája mogorva természete volt, mely örökös panaszokra adott okot a cselédek közt. Nem akarnád őt látni?

Ágnes elfogadta az inditványt, azon halvány reményben, hogy valamely ujabb adatról értesülhet a futár neje részére. Ferrariné már belenyugodott, hogy az elveszett ember nyomát soha sem lehet többé felta-

lálni. Nagy elszántsággal felölté az özvegyi gyászt és kenyerét szerény alkalmazásban kereste, melyet Ágnes fáradhatlan szivessége szerzett számára Londonban. Ha még általában lehetett remélni, hogy Ferrari eltünésének titka valaki által felderittetik, ugy e remény azon adatokon alapult, melyeket esetleg a komorna szolgáltathat, ki vele együtt szolgált. Ágnes feszült várakozással követte barátnéját azon szobába, hol Rolandné várt reájuk.

Midőn a hölgyek kinyitották az ajtót, egy élemedett koru, beesett szemü és szürkés haju magas, izmos nő kelt fel helyéről és tiszteletteljesen meghajtá magát. Látszott rajta, hogy tiszta jellemű, de egyszersmind hogy árnyoldalai is vannak. A sűrű, hosszu szemöldökök, a rendkivül mély és ünnepélyes hang, a nyers, visszataszitó modor, termetén a nőnemet jellemző hullámos körvonalak teljes hiánya, legkevésbé csábitó alakjában tüntették fel az erényt e derék nőben. A ki először meglátta, okvetlenül azt kérdezé magában: miért nem férfi ez az asszony?

— Jól érzi ön magát, Rolandné asszonyság?

— Oly jól, a mint csak lehet az én koromban, milady.

— Tehetek valamit önért?

— Milady igen nagy kegyességben részesithet, ha szóbelileg is nyilatkozni fog jellememről azon idő alatt, melyet a milady szolgálatában töltöttem. Helyet kinálnak egy beteges ladynál, ki rövid idő óta telepedett le itt a szomszédságban.

— Ah! igen, hallottam felőle, Carburyné asszonyság a neve és mint beszélik igen csinos unokahuga is van. De Rolandné asszonyság, ön már huzamosabb idő előtt kilépett szolgálatomból. Carburyné asszonyság kétségkivül ajánló bizonyitványt fog követelni, azon uraságtól is, kinél ön legutóbb szolgált.

Rolandné mélyen fekvő szemeiben az erényes megbotránkozás villáma czikázott. Köhögött mielőtt válaszolt, mintha „legutóbbi uraságа“ a torkán akadt volna.

— Megmondtam Carburyné asszonyságnak, hogy azon nő a kinél legutóbb szolgáltam (az őt megillető cimet igazán nem mondhatom meg milady jelenlétében) — elhagyta Angolországot és Amerikába ment. Carburyné asszonyság tudja, hogy én saját szabad akaratomból léptem ki e nő szolgálatából, azt is tudja, hogy miért tettem és helyesli eljárásomat. Milady egyetlen szava teljesen elég lesz ahhoz, hogy elnyerjem ez állomást.

— Nagyon jól van Rolandné asszonyság, ily körülmények közt igen szivesen tel-

jesitem kivánságát. Carburyné asszonyság itthon fog találni holnap délután két óráig.

— Carburyné asszonyság gyöngélkedik és a miatt nem hagyhatja el szobáját, hanem unokahuga Haldane kisasszony fog eljönni ha miladynek nincs kifogása ez ellen.

— A legcsekélyebb kifogásom sincs. Egy csinos fiatal hölgyet mindig és mindenütt szivesen látnak. Várjon egy pillanatig Rolandné asszony. E hölgy itt Lockwood kisasszony, férjem unokatestvére és az én barátném. Beszélni óhajtana önnel azon futár felől, a ki Velencében a néhai Montbarry lord szolgálatában állt.

Rolandné sürü szemöldeit összeráncolá annak jeléül, hogy nincs tetszésére a beszélgetés ezen ujabb fordulata. Csupán annyit mondott:

— Ezt valóban nagyon sajnálom milady.

— Ön talán nem tudja mi történt Velencében az ön eltávozása után, mondá Agnes, Ferrari titokban elhagyta a palotát, s azóta semmi nyoma?

— Rolandné titokszerüen lecsukta szemeit. Mintha el akart volna zárkózni az elveszett futár emléke elől, mely mindenesetre csak megbotránkoztató lehetett volna egy erényes nőre nézve.

— Semmi sem lephetne meg, a mit Fer-

rari ur felől hallanék, viszonzá legmélyebb hangján.

— Ön nagyon keményen nyilatkozik fefőle, mondá Agnes.

Rolandné asszonyság hirtelen felnyitá szemeit.

— Senkiről se nyilatkozom keményen ok nélkül, Ferrari ur, ugy viselte magát irányomban, Lockwood kisasszony, mint soha senki — sem azelőtt, sem azóta.

— Mit tett?

Rolandné asszonyság a legmélyebb irtózat hangján felelé:

— Bizonyos szabadságokat engedett meg magának irányomban.

Montbarry lady hirtelen félrefordult és zsebkendőjével betömte a száját, hogy elfojtsa kitörő nevetését.

Rolandné asszonyság tovább folytatá, elkeseredett kedvteléssel élvezvén a meglepetést, melyet szavai Agnesnél előidéztek.

— És midőn követeltem, hogy bocsánatot kérjen, elég vakmerő volt azt felelni, hogy nagyon unalmas az élet a palotában és nem tudja hogyan verje agyon az időt.

— Attól tartok, hogy nem jól fejeztem ki magamat, mondá Agnes. Én nem azért kivántam önnel beszélni, mintha Ferrari iránt

legkevésbé is érdeklődném. Tudja ön, hogy Ferrari nős?

— Sajnálom nejét, mondá Rolandné asszonyság.

— Igen természetes, hogy nagyon bánkódik férje miatt, mondá Agnes.

— Hálát kellene adnia az Istennek, hogy megszabadult tőle! viszonzá Rollandné asszonyság.

Agnes tovább folytatá:

— Én Ferrarinét gyermekkora óta ismerem és őszintén óhajtanék segitségére lenni ezen ügyben. Vett ön valamit észre Velencében, a mi megmagyarázhatná férje sajátszerü eltünését? Például milyen viszonyban élt uraságaival?

— A ladyval a legmeghittebb viszonyban élt, mondá Rolandné, a mi nagyon megbotránkoztató dolog volt egy becsületes angol cselédre nézve. A lady felbátoritotta őt, hogy beszéljen vele minden dolgairól — mily viszonyban él nejével, milyen pénzzavarban van s több efféle — mintha csak egyranguak lettek volna. Én e magaviselet jellemzésére nem találok más szót, mint: megvetésre méltó.

— Hát a lord? folytatá Agnes. Milyen volt a viszony Ferrari és Montbarry lord közt?

— Milord mindig be szokott zárkózni könyveivel és bánatával, felelé Rolandné, nagy és mogorva ünnepélyességgel, mely a lord emléke iránti tiszteletét fejezte ki. Ferrari rendesen megkapta fizetését és egyébbel nem törődött. „Ha tehetném én is kilépnék a szolgálatból, de nem tehetem.“ Ezek voltak a legutolsó szók, melyeket hozzám intézett az nap reggel, midőn elhagytam a palotát. Nem feleltem reá. Azok után, a mik (más alkalommal) történtek, természetesen nem szoktam beszélni Ferrari urral.

— Csakugyan nem mondhat ön semmit, a mi világosságot vethetne ezen eseményre ?

— Semmit ! mondá Rolandné, leplezetlenül gyönyörködvén azon csalódásban, melyet e válaszával okozott.

— Még egy másik családtag is lakott Velencében, folytatá Agnes, ki elhatározta magában teljesen kimeriteni az ügyet most, mi kor módjában állt. Rivar báró is ott volt.

Rolandné asszonyság megemelte feketekeztyüs kezét, mintha tiltakozni akart volna az ellen, hogy Rivar báró neve is belevonassék e históriába.

— Nem tudja ön kisasszony, mondá, hogy épen ezért léptem ki a szolgálatból, mert észrevettem . . . .?

Agnes ismét közbeszólt:

— Csupán azt akarom kérdezni, mondá, nem tett-e Rivar báró olyasmit, a mi megfejthetné Ferrari különös magaviseletét?

— Tudtommal semmit, felelé Rolandné A báró és Ferrari ur, a mennyire megitélhettem, egészen egymáshoz illő „jó madarak“ voltak (ha szabad e kifejezést használnom) — vagyis az egyik époly elvtelen, mint a másik. Én igazságos nő vagyok és a mit állitok azt be is szoktam bizonyitani. Egy példával fogok önnek szolgálni. Épen egy nappal azelőtt, hogy szolgálatomból kiléptem, véletlenül végig mentem a folyosón, mely a báró lakása előtt volt s a nyitott ajtón át e párbeszédet hallottam: „Ferrari“ mondá a báró, — „szükségem van ezer fontra. Mit tenne ön ezer fontért“? Ferrari igy felelt: „Mindent báró ur, mindaddig mig rajta nem kapnának!“ Erre mindkettő hangos nevetésben tört ki. Többet nem hallottam, most már önmaga is itélhet, kisasszony.

Ágnes egy pillanatig elgondolkozott. Épen ezer font volt azon összeg, melyet Ferrariné kapott a névtelen levél kiséretében. Vajon a küldemény bármely tekintetben kapcsolatban áll-e a báró és Ferrari közt folyt párbeszéddel? Teljesen felesleges volt Rolandnét további kérdésekkel zaklatni. Ő nem ad-

hatott ennél több felvilágositást, mely Agnes célját bár csak legkevésbé is előmozdithatta volna. Nem volt egyéb hátra, mint őt elbocsátani. Még egy kisérlet történt az elveszett ember nyomának feltalálására és ezen ujabb kisérlet is meghiusult.

E napon a család egyedül volt ebédnél. Csak egy vendégük maradt még náluk, Montbarry lord unokaöcscse, legidősb nővére, lady Barville fia. Montbarry lady meg nem állhatta, hogy el ne beszélje azon első (és utolsó) roham történetét, mely Rolandné asszonyság erénye ellen intéztetett és a megszólalásig hiven utánozta az érdemes asszonyság mély és ünnepélyes csengésü hangját. Midőn férje megkérdezte, hogy miféle ok hozta ide e mogorva nőszemélyt, a lady természetesen felemlitette Haldane kisasszony holnapi látogatását. Barville Arthur, ki eddig szokatlanul hallgatag volt és mély gondolatokba látszott merülve lenni, egyszerre kitörő lelkesüléssel kiálltott fel:

— Haldane kisasszony a legszebb leány egész Irlandban! Tegnap megpillantottam őt kertjök falán keresztül, midőn arra lovagoltam. Mely időtájban fog eljönni holnap? Kéóra előtt? Én majd véletlenül bejövök a szalonba — végtelenül szeretném, ha bemutatnának neki.

Agnest nagyon mulattatta e lelkesedést.

— Ön talán máris szerelmes Haldane kis asszonyba? kérdé.

Arthur komolyan felelt:

— Ez nem tréfálni való dolog. Egész nap a kert fala körül olálkodtam azon reményben, hogy őt még egyszer fogom láthatni. Haldane kisasszonytól függ, hogy a legboldogabb vagy a legszerencsétlenebb ember legyek e világon.

— Bohó fiu! Hogyan beszélhet ön ily badarságokat!

Kétségkivül badarságokat beszélt. De ennél valamivel többet is tett, hacsak Agnes tudhatta volna! Egészen ártatlanui egy lépéssel tovabb vitte őt a Velencébe vezető uton

TIZENNEGYEDIK FEJEZET.

A nyári hónapok alatt a velencei palota átalakitása modern szállodává, gyorsan közelgett befejezéséhez.

Az épület külsejét, a nagy csatornára nyiló és Palladio altal tervezett szép homlokzatával bölcsen érintetlenül hagyták. Belül azonban a szobákat természetesen csaknem egészen ujra épitették — legalább nagyságuk és beosztásuk tekintetében. A tágas termekből három-négy szobás lakosztályokat csinál-

tak. A felső emeletek széles folyosói elég tért nyujtottak egész sor hálószobáknak, cselédek és igénytelen utasok számára. Semmit se kiméltek meg a remek padlókon és a finom faragványokkal ellátott menyezeteken kivül. Ezen utóbbiak melyek még kitünő karban voltak, a mi a faragványokat illeti, csak némi tisztogatást és itt-ott uj aranyozást igényeltek, hogy a szálloda legszebb szobáinak fényét jelentékenyen növeljék. A palota belsejének teljes átalakitásánál csak az épület egyik szárnyának első és második emelete képezett kivételt. Itt aránylag oly mérsékelt nagyságu és izlésteljes diszitésü szobák voltak, hogy az épitész azt inditványozta, hogy érintetlenül hagyassanak. Később kiderültek, hogy ugyanazon szobák voltak ezek, melyekben az első emeleten Montbarry lord és a második emeleten Rivar báró lakott. Azon szoba, melyben Montbarry lord kimult, most is hálószobának volt berendezve és a 14. számmal volt jelölve. A báró egykori hálószobája a szálloda jegyzékében 38. szám alatt volt beirva. E szobák szépen kitisztogatott fali és mennyezeti diszitésekkel, divatos, kényelmes, fényes modern butoraikkal, melyek a nehéz, régi divatu ágyakat, székeket és asztalokat helyettesitették, a szálloda legkeresettebb és legkellemesebb hálószobáiul igér-

keztek. A mi pedig a palota egykor romlásnak indult földszinti helyiségeit illeti, ezek fényes ebédlő, társalgó és billiárd termekké alakittattak át. Még a vizalatti börtönszerü boltozatok is, melyek most már a legujabb módszer szerinti világitási és szellőztetési készülékkel láttattak el, mintegy varázsütésre átváltoztak konyhákká, cselédszobákká, jégvermekké és borpincékké, melyek méltók voltak a legpompásabb olaszországi szálloda fényéhez és hirnevéhez.

A velencei nyári hónapokról áttérve az irlandi nyári hónapokra, mindenekelőtt el kell mondanunk, hogy Rolandné elnyerte az óhajtott állomást Carburyné asszonyság szolgálatában, és hogy hogy a szép Haldane kisasszony, mint egy női Cézár jött, látott és győzött legelső látogatásakor Montbarry lord házánál.

A nők époly hangosan magasztalták őt, mint maga Barville Arthur. Montbarry lord kijelenté, hogy ez az egyetlen valóban csinos nő, a ki nem bir vonzó tulajdonainak öntudatával. Az öreg dajka azt mondta, hogy épen olyan, mintha csak most lépett volna ki egy olajfestményből és csak az aranykeret kellene körüskörül, hogy a kép tökéletes legyen. Másrészt Haldane kisasszony is egészen el volt ragadtatva uj ismerőseitől, midőn ha-

zatért Montbarryéknál tett látogatásából. Még ugyanaz nap estefelé Arthur egy kosár gyümölcscsel, virággal és azon kérdéssel kopogtatott be Carburyné asszonyságnál, szivesked-nék-é másnap elfogadni Montbarry lord és lady és Lockwood kisasszony látogatását. Egy hét alatt a két háztartás közt a legszivélyesebb viszony fejlődött ki. Carburyné asszonyság gerinc-betegsége által pamlagához volt láncolva és legfőbb mulatságainak egyike abból állt, hogy unokahuga felolvasta előtte a legjobb és legujabb regényeket. Arthur ezt megtudván, azonnal ajánlkozott, hogy koronkint felváltja Haldane kisasszonyt e felolvasó szerepében. Ezenkivül bizonyos műtani szakismeretekkel birván, némi javitásokat tett Carburyné asszonyság nyugágyán és kitalálta a módját, hogyan lehessen őt könnyebben átszállitani a hálószobából a szalonba, a mi jelentékenyen enyhitette a szegény asszony szenvedését és kissé felderité szomoru életét.

Arthur, ezen igényeivel a nagynéni kegyeire, melyhez saját elvitázhatlan külső előnyei is járultak, gyors előmeneteleket tett a bájos leányka kegyeiben. Szükségtelen mondanunk, hogy az ifju leány jól tudta menynyire szerelmes bele Arthur, noha az utóbbi e tekintetben szerény hallgatásba burkolta magát. De nem oly könnyen jött tisztába sa-

ját érzelmei felől Arthur iránt. A beteg nagynéni, ki a két ifjut éles figyelemmel kisérte, mely teljesen elzárkózott életmódja következtében természetesen egyedül csak bennök összpontosult, fokozottabb érzelmességet észlelt Haldane kisasszonyban, valahányszor Arthur jelenvolt. Ezen érzelmességet sohase tapasztalta máskor, pedig elég bámuló rakta már le hódolatát az ifju leány lábai elé. Miután Carburyné asszonyság ezen észleleteiből levonta következtetéseit, megragadta a legelső kinálkozó alkalmat (Arthur érdekében) meggyőződni azoknak alapossága felől.

— Nem tudom mit fogok tenni, ha Arthur elmegy? mondá egy szép reggel.

Haldane kisasszony hirtelen feltekintett kézi munkájáról.

— Talán csak nem fog már elhagyni bennünket! kiáltá.

— Kedvesem máris egy hónappal tovább időzik nagybátyja házánál, mint eleinte tervezte. Atyja és anyja természetesen már azt szeretné, ha otthon volna.

Haldane kisasszony e nehézségen oly javaslattal vélt túladhatni, melyet csak a gyöngéd érzelem által elhomályositott itélő tehetség sugalhatott.

— Miért nem jöhetnének szülői ide, Montbarry lordhoz, ha őt látni akarják?

kérdé. Barville baronet jószága csak harminc mértföldnyire van innèt és lady Barville Montbarry lord nővére. Ily közel rokonok közt nincs helye a sok szertartásnak!

— Talán máshova igérkeztek már, jegyzé meg Carburyné asszonyság.

— Kedves nagynéném, ezt nem tudjuk. Talán jó volna, ha ön megkérdezné Arthurt?

— Hátha t e kérdeznéd meg.

Haldane kisasszony ujra lehajtotta fejét kézimunkája fölé. De bármily gyors volt a mozdulat, nagynénje megpillantá arczát s ez arc mindent elárult.

Midőn Arthur másnap eljött, Carburyné asszonyság egy szót mondott neki négyszemközt, mialatt unokahuga a kertben volt. A legujabb regény érintetlenül hevert az asztalon. Arthur elment a kertbe Haldane kisasszony után. Másnap levelet irt haza és hozzámellékelte Haldane kisasszony fényképét. Barville baronet és neje még a hét vége előtt megérkeztek Montbarry lord házánál és személyesen meggyőződtek az arckép élethűségéről. Ők nagyon fiatal korukban keltek egybe — és különös de igaz! — nem volt ellenvetésük az ellen, hogy mások is korán nősüljenek. A kor kérdése ekkép elintéztetvén, a hű szerelem előtt többé nem állt semmiféle akadály. Haldane kisasszony egyetlen gyermek volt és

jelentékeny vagyonnal bir. Arthur egyetemi pályafutását szép sikerrel, de mégsem oly fényes reményekre jogositóan kezdte meg, hogy e pálya félbeszakitását nagy szerencsétlenségnek lehetett volna tartani. Barville baronet legidősb fia lévén, állása a világban már is meg volt megállapitva. Arthur huszonkét éves volt, Haldane kisasszony tizennyolc. Valóban nem volt semmi észszerü ok, mely miatt a szerelmeseket várakozásra kellett volna kárhoztatni és teljesen felesleges lett volna az egybekelés napját elodázni szeptember első hetén túl. Carburyné asszonyságnak egyik nővére vállalkozott a beteg lady mellett kedvenc unokahugának helyét pótolni, az ifju házasok elmulaszthatlan külföldi nászutazása alatt. A mézeshetek után a fiatal pár aztán visszatér Irlandba és megtelepedik Carburyné asszonyság tágas és kényelmes házában.

E megállapodások augusztus hó elején jöttek létre. Ugyanazon időtájban befejeztettek a legutolsó átalakitási munkálatok is a régi velencei palotán. A szobákat gőzzel kiszáritották; a pincék be voltak rendezve; az ügyvezető maga körül összegyüjté a legügyesebb pincérek egész törzskarát és európaszerte szétküldettek a hirdetések, melyek tudatták, hogy az uj szálloda októberben meg fog nyilni.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

(Lockwood Agnes kisasszony, Ferrariné asszonysághoz.)

„Megigértem önnek, kedves Emilia, hogy hirt adok Barville Arthur és Haldane kisasszony mennyegzőjéről, mely tiz nap előtt ment véghez De a ház ura és urnője távollétében annyi volt a dolgom, hogy csakis ma irhatok önöknek.

„A meghivások, tekintettel Haldane kisasszony nagynénjének gyöngélkedő egészségére, csak a két család tagjaira szoritkoztak. A Montbarry család részéről jelenvoltak: Montbarry lord és lady, Barville baronet és neje, Carburyné asszonyság (ki, mint ön emlékezni fog) a lord ifjabb nővére, továbbá Westwick Ferenc és Westwick Henrik urak. A három gyermek és én, mint koszoruleányok szerepeltünk, két ifju hölgygyel egyetemben, kik a menyasszony unokahugai és nagyon kedves teremtések. Ruhánk fehér volt, zölddel diszitve Irland tiszteletére, s mindnyájan egy-egy szép aranykarperecet kaptunk emlékül a vőlegénytől. Ha a nevezett vendégeken kivül még megemlitem Carburyné asszonyság családjának korosabb tagjait, és mindkét ház régi cselédeit, kiknek megengedtetett, az ifju pár egészségére poharat üriteni a terem alsó

végén — akkor közöltem önnel a menyegzői reggelinél jelenvolt társaság teljes névsorát.

„Az idő gyönyörü és a szertartás (zenével) nagyon lélekemelő volt. Az ara szépsége mindenkit elbájolt és magatartása mindenkit meghóditott. A reggelinél nagyon vigan mulattunk s a pohárköszöntések egymást érték. A legutolsó toastot Westwick Henrik mondta s az volt a legszebb valamennyi közül. Beszédének végén egy nagyon szerencsés inditványt tett, mely váratlan változást idézett elő itteni életemben.

„A mennyire emlékszem, ily szókkal végzé felköszöntését: Egy dologra nézve mindnyájan egyetértünk; abban tudniillik, hogy sajnáljuk, hogy az elválás órája oly közel van és szeretnők egymást mielőbb viszontlátni. De miért ne történhetnék meg ez? Az ősz a küszöbön áll és a társaság legnagyobb része külföldre készül. Mit szólnának önök hozzá, (a mennyiben terveik megengedik) ha azt hoznám javaslatba, hogy keressük fel az ifju párt, mielőtt még nászutazását befejezné és megujitanók e kedélyes reggelit egy másik ünnepélyben a mézes hetek tiszteletére? Az ifju férj és nő Németországon és Tirolon át Olaszországba utazik. Azt inditványozom, hogy engedjünk nekik egy hónapot, s aztán ugy intézzük a dolgot, hogy

találkozhassunk velök éjszaki Olaszországban — például Velencében!“

„Az inditványt nagy tetszéssel fogadták, melyet hangos nevetéssé változtatott át, találja el ön kicsoda? senki más, mint az én kedves öreg dajkám! Azon percben, midőn Westwick ur kiejté a „Velence“ szót, felugrott helyéről a terem alsó végén a cselédek közt és felkiáltott: — „Keressék fel a mi szállodánkat, uraim és hölgyeim! Már is hat százaléknyi osztalékot kapunk pénzünk után, és ha önök sűrün látogatják a házat és derekasan költenek, a legrövidebb idő alatt tiz százalék üti a markunkat. Kérdezzék csak meg Henrik urat!“

„Westwick ur, miután ily ellenállhatlanul hivatkoztak reá, nem tehetett egyebet, mint megmagyarázni, hogy ő is tagja egy velencei szálloda-részvénytársulatnak, sőt az öreg dajkától is egy csekély összeget fektetett e vállalatba (szerintem nagyon meggondolatlanul). Midőn a társaság ezt hallotta, maga is belevegyült a tréfába és ujabb pohárköszöntés hangzott a dajka szállodájának felvirágzására és az osztalékok mielőbbi gyarapodására.

„Midőn a társalgás ismét visszatért a velencei találkozás komolyabb kérdésére, bizonyos nehézségek kezdtek felmerülni, mint-

hogy a vendégek közül már többen fogadtak el meghivásokat az őszi évadra. Norburyné asszonyság családjából csupán ketten járulhattak az inditványhoz. A mi családunk tagjai inkább tehettek tetszésök szerint. Westwick Henrik ur elhatározta, hogy ő megy el legelőbb Velencébe és személyesen győződik meg a szálloda uj berendezésének célszerüségéről mindjárt a megnyitás napján. Norburyné asszonyság és Westwick Ferenc ur késznek nyilatkoztak őt követni és Montbarry lord és lady pedig, hosszas rábeszélés után egy kompromiszszumban nyugodtak meg. Milordnak nincs annyi ideje, hogy Velencébe is elutazhassék, de beleegyezett, hogy elkiséri nejével együtt Norburyné assszonyságot és Westwick Ferenc urat Párisig. Öt nap előtt el is utaztak, Londonban találkozandók utitársaikkal. A gyermekeket ez alatt az én gondjaimra bizták. Szegénykék persze nagyon szerettek volna elmenni a papával és a mamával, de szülőik tanácsosabbnak tartották félbe nem szakitani nevelésöket és nem tenni ki őket (főleg a két fiatalabbat) az utazás fáradalmainak.

„Ma reggel a kis menyecskétől egy igen kedves levelet kaptam, melyet Kölnből irt. Ön nem is képzelheti, mily mesterkéletlenül és mily őszintén emliti boldogságát.

Irlandban azt szokták mondani, hogy némely ember a boldogságra született — azt hiszem, hogy Barville Arthur is ezek közé tartozik.

„Remélem legközelebbi levelében azt fogja ön irni, hogy egészsége jobb, kedélye derültebb, és hogy még mindig meg van elégedve állásával. Maradok őszinte barátnője — L. A.“

Agnes épen lepecsételte a levelet és reá irta a cimet, midőn legidősb növendéke belépett azon meglepő hirrel, hogy Montbarry lord inasa haza érkezett Párisból. Agnes nagyon megijedt azon gondolatra, hogy talán valamely szerencsétlenség történt, és kiszaladt a tornácra az inas elé, ki arcáról leolvashatta, mielőtt még szólhatott volna, hogy mennyire meg van rémülve.

— Semmi baj sincs, kisasszony, sietett őt megnyugtatni. Milord és milady jól mulatnak Párisban. Csak azt óhajtanák, hogy ön és a kis kisasszonyok is náluk legyenek.

E meglepő szók után Agnesnek egy levelet nyujtott át, melyet Montbarry lady irt, s mely igy hangzott:

„Kedves Agnes; — annyira el vagyok ragadtatva kirándulásunk által — ne feledd, hogy hat év óta nem voltam a kontinensen, hogy minden ékesszóllásomat elővettem reábirni férjemet, hogy menjünk el Velencéig.

És a mi a fődolog nem fáradoztam hiába! Épen most ment szobájába megirni a szükséges leveleket, nehogy elkéssenek az angolországi postáról. Kivánom, hogy annak idején te is oly jó férjre tehess szert, mint az enyim. Egyelőre teljes boldogságomból csak az hiányzik, hogy te is itt légy, a gyermekekkel együtt. Férjem ép oly keservesen nélkülözi őket, mint én, csakhogy nem vallja be oly nyiltan. Reménylem kérésem nem fog neked semmiféle alkalmatlanságot okozni. Louis át fogja adni e sorokat és gondot visel reátok az uton Párisig. Csókold meg helyettem a gyermekeket ezerszer — és ne törődjél e percben tanulmányaikkal. Induljatok el azonnal, kedvesem, és még jobban foglak szeretni, mint valaha. Igaz barátnőd. Montbarry Adél."

Agnes összehajtá a levelet és szükségét érezvén annak, hogy kissé rendbeszedje gondolatait, néhány percre visszavonult szobájába.

A meglepetés és fölindulás legelső érzelmeit, melyeket a velencei utazás kilátása ébresztett benne, csakhamar kevésbé kellemes benyomások váltották föl. Szokott önuralmát visszanyervén, eszébe jutottak azon szók, melyeket Montbarry özvegye mondott utolsó találkozásuk alkalmával.

— „Még egyszer fogunk találkozni — itt Angolországban, avagy Velencében, hol a férjem meghalt — és ez lesz utolsó találkozásunk.“

Legalább is sajátszerü véletlen játéka volt, hogy az események fejlődése váratlanul Velencébe viszi Agnest, miután e szók kimondattak. Vajon ama szilaj fekete szemü s titokzatos nő mindig Amerikában volt-e, ezer mértföldnyire tőle? Vagy pedig az események menete őt is váratlanul Velencébe fogja hozni. Agnes felugrott székéről... szégyelte még azon csekély engedékenységet is a babona iránt, melyet e kérdések puszta felmerülése magában foglalt.

Csöngetett, behivatta a kis leányokat, és tudatta velök, hogy el fognak utazni. A gyermekek zajos öröme és a gyors készülődés gondjai visszaadták egész erélyét. Képtelen aggodalmait számüzte azon megvetéssel, melyet méltán érdemeltek. Ugy dolgozott, mint csak nők tudnak dolgozni, ha egész lélekkel látnak hozzá. Az utasok még az nap megérkeztek Dublinba és a gőzhajóval azonnal tovább utazhattak, Angolországba. Két nap mulva Párisba voltak, hol Montbarry lord és lady vártak reájuk.

Negyedik Rész.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

TIZENHATODIK FEJEZET.

Agnes a gyermekekkel szeptember 20-án érkezett Párisba. Norburyné asszonyság és Westwick Ferenc már elutaztak Olaszországba, legalább három héttel ezen határidő előtt, melyen az uj szálloda megnyitandó volt.

E kora elutazás oka Westwick Ferenc volt, ki ép ugy, mint Henrik öcscse, saját vállalkozásai és leleményessége által gyarapitotta jövedelmeit, azon különbséggel, hogy az ő spekulációi inkább a művészetek terén mozogtak. Első sorban egy hetilap kiadása által szerzett pénzt, nyereményét aztán egy londoni szinházba fektette. E nagyon ügyesen vezetett vállalatot a közönség folytonos és bőkezü pártfogással támogatta. Westwick Ferenc a közelgő téli évadra ujabb szinházi vonzerőről akart gondoskodni és elhatározta, hogy a közönségnek a ballet iránt lankadni kezdő érdekeltségét fel fogja frissiteni egy saját találmányu műfaj által, mely a drámai érdeket a tánccal volt egyesitendő. Ennélfogva elindult felkeresni a kontinens szin-

padain a legjobb táncosnőket, kiknek azonban a nélkülözhetlen külső előnyökkel is kell birniok. Külföldi levelezőitől értesülvén, hogy két táncosné nagy sikerrel lépett fel (az egyik Milanóban, a másik Florencben), reá szánta magát elmenni e két városba és személyesen meggyőződni a táncosnők képességeiről, mielőtt az ifju párral találkoznék. Özvegy nővére, kinek néhány jó barátnéja lakott Florencben, szivesen elkisérte őt. Montbarryék Párisban szándékoztak maradni mindaddig, mig a családi találkozásra kitüzött idő elérkezik. Henrik még a francia fővárosban találta őket, midőn Londonból oda érkezett, átutaztában Velence felé, hol az uj szálloda megnyitásán jelen akart lenni.

Lady Montbarry tanácsa ellenére, felhasználta az alkalmat, ujabb kisérletet tenni Agnesnél. Nem választhatta volna meg rosszabbul az időt. A párisi vig élet, mely épp oly érthetetlen volt előtte, mint egész környezete előtt, lehangolólag hatott kedélyére. Nem panaszkodhatott betegség felől, szivesen részt vett az örökké változó mulatságok folytonos láncolatában, melyet a legélénkebb képzelmü nemzet leleményessége nyujt az idegeneknek — de semmi se volt képes őt felviditani; komoly és kedélytelen maradt folyvást. Ily lélekállapotban legkevésbé se

volt hajlandó kedvező fogadtatásban részesiteni Henrik időszerűtlen ajánlatát, sőt ellenkezőleg, türelmetlenül, nyiltan és határozottan vonakodott azokat meghallgatni.

— Miért emlékeztet ön engem szenvedéseimre? kérdé ingerülten, nem látja, hogy azok megmételyezték egész életemet?

— Azt hittem eddig, hogy kissé ismerem a nőket, mondá Henrik, ki titokban Montbarry ladyhoz fordult vigaszért; — de Agnes egészen kihozott a sodromból. Már csaknem egy éve mult, hogy Montbarry meghalt és ő még mindig ugy gyászolja emlékét, mintha mindvégig hű maradt volna hozzá. — S jobban érzi a veszteséget, mint bármelyik közülünk.

— Ő a leghivebb nő, ki valaha élt e földön, felelé Montbarry lady. Ne feledje ezt, s akkor érteni fogja őt. Oly nő, mint Agnes, oda ajándékozhatja vagy megtagadhatja-é a szerelmét a körülmények szerint? Azért, hogy egy férfi méltatlan volt hozzá, mégis csak a szive választottja volt. Életében legjobb és leghivebb barátja levén (noha nem érdemelte meg), igen természetes, hogy most ép oly hű barátsággal ragaszkodik emlékéhez. Ha ön csakugyan igazán szereti őt, várjon és bizzék két legjobb barátjában: az időben és bennem. Ebből áll tanácsom, most már az ön tapasz-

talata döntse el, valjon nem ez-e a legjobb tanács, melyet adhatok. Utazzék el holnap Velencébe, és midőn elbucsuzik Agnestől, beszéljen vele oly szivélyesen, mintha semmi se történt volna.

Henrik bölcsen követte a jó tanácsot, Agnes teljesen megértette őt és szintén barátságosan és nyájasan bucsuzott el tőle. Midőn Henrik az ajtóból még egyszer visszatekintett, Agnes hirtelen félrefordítá fejét, ugy, hogy arcát eltakarta előle. Vajon jó jel volt-e ez? Montbarry lady, ki sógorát lekisérte a lépcsőkön e szókkal vigasztalta meg őt:

— Kétségkivül jó jel. Irjon levelet, mihelyt Megérkezett Velencébe. Mi itt be fogjuk várni Arthur és neje leveleit s e szerint rendezzük be elutazásunkat.

Egy hét mult el és levél nem érkezett Henriktől. Nehány nap mulva egy távirat érkezett, de nem Velencéből, hanem Milanoból, e sajátszerü tartalommal:

„Elmentem a szállodából. Vissza fogok térni Arthur és neje megérkezésekor. Mostani lakcimem Albergo-Reale Milanoban.“

Henrik jobban szerette Velencét Európa minden egyéb városánál s azt mondta, hogy ott fog maradni a családi találkozás megtörténteig. Vajon mily esemény birhatta reá, hogy tervét megváltoztassa? és miért adta

tudtul egyszerüen e tényt, minden legcsekélyebb magyarázat nélkül? Kövessük őt elbeszélésünkkel és a feleletet e kérdésekre meg fogjuk találni — Velencében.

TIZENHETEDIK FEJEZET.

A „Palace Hôtel“, mely főleg angol és amerikai vendégekre számitott, természetesen nagy lakomával és számtalan pohárköszöntéssel ülte meg a megnyitás ünnepét.

Westwick Henrik kissé megkésett ideutaztában, s oly időben érkezett Velencébe, hogy a vendégeket már a kávé és szivar mellett találta. Az elfogadó termek fénye és a főleg a hálószobákban szerencsés vegyületben uralkodó kényelem és fényüzés láttára kezdte osztani az öreg dajka rózsás reményeit és egészen komoly bizalommal nézett a tiz százaléknyi osztalék elé. Annyi bizonyos, hogy a szálloda jól indult. A folytonos hirdetések oly nagy érdekeltséget ébresztettek a vállalat iránt itthon és külföldön, hogy már a megnyitás napján le volt foglalva az épület valamennyi helyisége. Maga Henrik is csak egy kis szobácskát kapott a felső emeleten — és pedig csakis azon szerencsés véletlennél fogva, hogy a gentleman,

a ki táviratilag előre megrendelte, nem érkezett meg. Henrik azonban tökéletesen beérte ezzel is, és épen vissza akart vonulni szobácskájába, midőn egy váratlan esemény következtében kénytelen volt átköltözni más és emennél jobb szobába.

Midőn Henrik elindult a magasabb regiók felé, s ezen utjában az első emeletre ért, figyelmét egy mérges hang vonta magára, mely erős amerikai kiejtéssel tiltakozott a legnagyobb sérelmek egyike ellen, melyekkel az északamerikai egyesült államok egy polgárát illetni lehet, — azon sérelem ellen, hogy oly szobában akarják őt elhelyezni, a hol nincs légszesz.

Az amerikaiak nem ccupán a világ legvendégszeretőbb népe — hanem (bizonyos feltételek mellett) a legtürelmesebb és a legjobb kedélyü nép is. De hiába, ők is csak emberek és az amerikai türelem ketté szakad a hálószoba megvilágitására használandó gyertya elavult intézményével szemben. Az amerikai utazó a jelen esetben vonakodott elhinni, hogy hálószobájának berendezése teljesen kész volna, miután hiányzott belőle a légszesz-cső. A szálloda ügyvezetője a megujitott és ujra aranyozott finom szobák fali és mennyezeti ékitményekre mutatott és megmagyarázta, hogy az égő légszesz gőze két-

ségkivül tönkre tenné azokat pár hónap alatt. Erre az amerikai azt felelte, hogy az bizony meglehet, de ő a diszitésekkel nem sokat törődik Ő megszokta a légszeszszel világitott hálószobát, neki ez kell, még pedig minden áron.

Az előzékeny ügyvezető késznek nyilatkozott megkérdezni nehány gentlemant, kik a felső emeletre voltak elszállásolva (melynek minden helyiségét légszeszszel világitották) nem volnának-é hajlandók szobát cserélni. Henrik ezt hallván, miután semmi kifogása se volt az ellen, hogy a kis hálószoba helyett nagyobbat kapjon, azonnal elfogadta a cserét. A derék amerikai, ott a helyszinén nyomban kezet szoritott vele.

— Ön nagyon művelt ember uram, mondá, és ön kétségkivül tudja méltányolni a diszitéseket is.

Henrik megnézte a szoba számát, midőn felnyitotta az ajtót. A tizennegyedik szám volt,

Fáradt és álmos levén, már előre örült az éjszakai nyugalomnak. Teljesen egészséges idegrendszere mellett épp ugy szokott aludni idegen ágyban, mint otthon. Azonban minden megmagyarázható ok nélkül teljesen csalatkozott reményében. A pompás ágy s a szellős szoba Velence éjjeli csöndessége, szóval min-

den körülmény a legmélyebb álmot helyezte kilátásba és — épenséggel nem aludt Bizonyos, leirhatlanul nyomasztó és kellemetlen érzés ébren tartá őt az éjszakai sötétségben épp ugy, mint hajnali szürkületkor. Mihelyt a szálloda személyzete talpon volt, azonnal felkelt, lement a kávézó terembe és reggelit rendelt. Itt újabb megmagyarázhatlan változást tapasztalt magán. Le csekélyebb étvágya se volt. A pompás tojáslepényt, a kitünően sült borjuszeletet érintetlenül küldte el, — ő, kit étvágya soha se hagyott cserben és kinek emésztési képessége semmi kivánni valót se hagyott hátra!

Szép verőfényes nap volt. Gondolába ült és kivitette magát a Lidóra.

Künn, a szellős Lagunákon ugy érezte, mintha újjászületett volna. Alig tiz perc óta indult el a szállodából, máris mélyen elaludt a gondolában. Midőn a partra értek, felébredt, átment a Lidón és megfürdött az Adriában. A szigeten akkoriban csak egy nagyon egyszerü fogadós volt megtelepedve, de Henrik étvágya most már készen állt mindenre s evett is mindenből, a mit eléje tettek, mintha az éhenhalás környékezte volna. Alig birta elhinni, midőn eszébe jutott, hogy érintetlenül küldte vissza a szállodában a pompás reggelit.

Velencébe visszaérkezvén, a nap hátralevő részét a képcsarnokokban és a templomokban tölté. Hat óra tájban a gondola ismét visszavitte őt a szállodába, hol néhány uti ismerősével előleges összebeszélés folytán a table d'hôtenál akart találkozni.

Az ebéd megérdemlett dicséretben részesült minden vendégtől — egynek kivételével. Henrik nagy meglepetésére az étvágy, melylyel a szállodába lépett, megmagyarázhatlan módon, egyszerre és végkép elhagyta őt, a mint leült az asztalhoz. Némi kevés bort ivott ugyan, de egy falatot sem evett.

— Mi baja van önnek? kérdék ismerősei.

Henrik a legőszintébb jóakarat mellett se felelhetett egyebet e szóknál:

— Én azt ép oly kevéssé tudom, mint önök.

Éjjel még egy kisérletet tett kényelmes és szép hálószobájával. A második kisérlet eredménye tökéletes hasonmása volt az elsőjének. Ismét erőt vett rajta ama nyomasztó, kellemetlen érzés. Ismét álmatlanul tölté az éjszakát. És midőn a reggelihez ült, étvágya megint cserben hagyta.

Az uj szálloda e befolyása saját személyére sokkal sajátszerübb volt, hogysem hallgatással mellőzhette volna. Henrik elbe-

szélte ez esetet barátai előtt a társalgó teremben, a szálloda igazgatója hallatára. Az igazgató, ki természetesen nagy hévvel védelmezte a szállodát, kissé sértve érezte magát a tizennegyedik számu szobáról mondottak által. Felszólitá a jelen volt urakat, itéljék meg személyesen, vajjon Westwick ur szobája okozta-é Westwick álmatlan éjszakáit, és különösen egy ősz haju gentlemant kért fel, ki a reggelinél egy angol utas vendége volt, hogy ő álljon a vizsgálat élére.

— Ez doktor Bruno, Velence legkitünőbb orvosa, ugymond. Reá hivatkozom, mondja meg ő, lehet é feltalálni valamely egészségtelen befolyást Westwick ur szobájában.

Az orvos, midőn a tizennegyedik számu szobába benyitott, bizonyos érdekeltséggel tekintett körül, melyet azonnal észrevett mindenki.

— Szomoru körülmények közt voltam utolszor e szobában, mondá az orvos. Akkor még e palotát nem alakitották át szállodává. Egy angol főurat gyógykezeltem, ki e szobában halt meg.

A jelenlevők egyike kérdezősködött a főur neve felől. Bruno orvos (ki legkevésbé se sejtette, hogy az elhunyt öcscse is jelen van) igy felelt:

— Montbarry lord.

Henrik csöndesen és szó nélkül kiment a szobából.

Legkevésbé se volt babonás, de mégis legyőzhetlen irtózatot érzett azon gondolatra, hogy tovább is a szállodában maradjon. Elhatározta elhagyni Velencét. Belátta, hogy megsérti a szálloda igazgatóját, ha más szobát kér; ha pedig más szállodába költöznék, az által nyiltan megszégyenitene egy vállalatot, melynek felvirágzásában anyagilag is érdekelve van. Levelet hagyott tehát hátra Barville Arthur számára, értesitvén ezen utóbbit, hogy a felső-olaszországi tavakhoz ment és azonnal visszatér, mihelyt sürgönyöz neki milanoi szállodájába. A délutáni vonattal aztán elutazott Páduába és szokott étvágyával ebédelt és oly jól aludt, mint bármikor.

Másnap egy ur érkezett nejével Velencébe és elfoglalta a tizennegyedik számu szobát. E család átutazóban volt Angolország felé s a Montbarry családot talán hirből sem ismerte.

A szálloda igazgatója, ki még nem feledte el azon vádat, melylyel legszebb hálószobáját illették, másnap reggel megragadta az alkalmat megkérdezni az utazóktól, hogy tetszik-é szobájuk? Vendégei kijelentették, hogy annyira meg vannak elégedve, hogy egy

nappal tovább maradnak Velencében, csak azért, mert még egy napig élvezni akarják az uj szálloda rendkivüli kényelmeit.

Sehol se találtunk ily kitünő szállodát egész Olaszországban, mondá a férj, legyen róla meggyőződve, hogy melegen fogjuk ajánlani barátainknak.

Az nap, midőn a tizennegyedik szám ismét kiürült egy angol hölgy érkezett a szállodába, ki egyedül utazott komornájával. Mihelyt a szobát meglátta, azonnal le is foglalta.

E hölgy Norburyné asszonyság volt. Westwick Ferenc Milanoban maradt és a Scala szinház táncosnéjának szerződtetése iránt alkudozott. Norburyné asszonyság, nem kapván ellenkező hirt, azt hitte, hogy Barville Arthur már megérkezett nejével Velencébe. Az ifju párral való találkozás sokkal inkább érdekelte őt, mint az alkudozások, melyek a szerződés megkötését még mindig késleltették és magára vállalta kimenteni testvérét, ha szinházi ügyei miatt netalán elkésnék a kitüzött családi ünnepélyről.

Norburyné asszonyság egészen más tapasztalatokat szerzett a tizennegyedik számu szobában, mint Henrik öcscse.

Rendes szokása szerint hamar elaludt, de nyugalmát borzasztó álmok zavarták, va-

lamennyinek központja azonban elhunyt bátyja, Montbarry lord volt. Látta őt éhenhalni egy iszonyu börtönben; látta őt üldöztetni orgyilkosok által és elvérezni késeik alatt; látta őt elmerülni sötét vizek megmérhetlen mélységeiben; látta őt egy tüzes ágyban porrá égni a magasan felcsapó lángok közt; látta amint egy sötét alak italt kinál neki, melynek gyilkos mérge kioltá életét. Ez álmok folyvást megujuló borzalmai oly hatást gyakoroltak reá, hogy hajnali szürkületkor felkelt és nem mert többé visszafeküdni ágyába. A régi időkben ő volt a család egyetlen tagja, a ki jó viszonyban élt Montbarry lorddal. Többi testvérei örökké civakodtak vele. Még saját anyja is bevallotta, hogy valamennyi gyermeke közül legidősb fiát szereti legkevésbbé. Noha Norburyné asszonyság higgadt gondolkozásu és elszánt nő volt, mégis reszketett az irtózattól, midőn ablakában ülve és a nap felköltét bámulva, eszébe jutottak álmai.

Valamely köznapi okot emlitett, midőn komornája a szokott órában belépett és azon megjegyzést tette, hogy urnője nagyon rosz szinben van. A komorna annyira babonás természetü volt, hogy egyenesen kegyetlenség lett volna megmondani neki a valót. Norburyné asszonyság csak annyit mondott, hogy nem tetszett neki az ágy, rendkivüli széles-

sége miatt. A komorna jól tudta, hogy otthon keskenyebb ágyban szokott aludni. A szálloda igazgató, ki később értesült e körülményről, nagyon sajnálta, hogy más ággyal nem szolgálhat vendégének, hanem megkínálta őt más szobával, a harmincnyolcadik számuval, mely épen mai hálószobája felett volt. Norburyné asszonyság elfogadta a cserét s a legközelebbi éjszakát azon szobában volt töltendő, melyben egykor Rivar báró lakott.

Megint csakhamar elaludt, szokása szerint és a mult éjjeli álmok megint halálra rémiték őt, egymást követvén ugyanazon sorrendben. Ez alkalommal már is erősen megtámadott idegei nem voltak képesek elviselni az irtózat ujabb gyötrelmeit. Pongyoláját hirtelen felölté és éjszaka idején kiment szobájából. A kapus, kit az ajtó becsapódásának zaja megijesztett, eléje sietett és a lépcsőn találkozott vele, melyen a lady hanyatthomlok rohant le, keresvén bármily emberi lényt, hogy ne kelljen egyedül maradnia. A kapust nagyon meglepte „az angol különcség“ ezen ujabb példája, megnézte a szállodabeli vendégek névsorát és felvezette Norburyné asszonyságot a komorna szobájába. A leány nem aludt, sőt a mi még különösebb volt, le se vetkőzött. Nagyon nyugodtnak látszott,

midőn urnője belépett. Mihelyt egyedül maradtak és Norburyné asszonyság most már szükségképen mindent elmondott neki, a komorna nagyon sajátszerü dolgokat fedezett fel előtte.

— Ma este a vacsoránál kérdezősködtem a szálloda felől, ugymond. Az itt időző urak egyikének inasa ugy hallotta, hogy a néhai Montbarry lord volt a palota utolsó lakója, mielőtt szállodává átalakitották. A lord azon szobában halt meg, melyben nagyságod hált a mult éjjel. Mai hálószobája pedig épen felette van. Semmit se szóltam erről, nehogy nagyságod megijedjen. Én részemről, mint látni méltóztatik, égő gyertya mellett Bibliám olvasásával töltöttem az éjszakát. Az én véleményem szerint nagyságod családjának egyetlen tagja sem érezheti magát jól vagy kényelmesen e házban.

— Mit akar ezzel mondani?

— Engedje meg nagyságod, hogy kimagyarázhassam szavaimat. Midőn Westwick Henrik ur itt volt (ezt is az inastól hallottam) szintén azon szobában lakott, melyben bátyja meghalt, és e körülményről ép oly kevéssé birt tudomással, mint nagyságod. Két éjszakán át be se hunyta a szemét. Az inas hallotta, a mint a reggelinél a jelenvolt társaság előtt elbeszélte, hogy minden kigondol-

ható ok nélkül nem tudott aludni, oly lehangoltnak és oly rosszul érezte magát. Sőt mi több, napközben enni se birt e ház falai közt. Nagyságod engem talán ki fog nevetni, de egy cselédnek is szabad levonni a maga következtetéseit. Én pedig azt következtetem, hogy halála előtt valami történt milorddal, a miről közülünk senki se tud semmit. Megkínzott lelke jár e házban és nem tud nyugalomra térni, mielőtt e titkot meg nem mondta és rokonai azon egyének, a kik megérzik közellétét, és talán meg fogják látni őt magát is. Kérem, ne maradjon tovább e borzasztó helyen! Én részemről nem töltenék itt többé egyetlen éjszakát — bármi árt kínálnának is érte!

Norburyné asszonyság ezen utolsó pontra nézve azonnal megnyugtatta komornáját.

— Én máskép gondolkozom a dologról, mondá komoly hangon. De szeretném közölni a történteket Ferenc testvéremmel. Még ma visszatérünk Milanoba.

Nehány óra mult el szükségképen, mielőtt elhagyhatták a szállodát és elindulhattak a legközelebbi vonattal.

E közben Norburyné asszonyság komornájának alkalma volt négyszemközt értesiteni az inast arról, a mi közte és urnője közt történt. Az inasnak is voltak barátai, kiknek

tovább elbeszélte a dolgot. Időjártával szájról szájra adták a hirt, mely végre eljutott a szálloda igazgatója füleihez is. Ez a derék ember azonnal belátta, hogy vége a szálloda hitelének, ha nem történik valami a tizennegyedik számu szoba jó hirnevének helyreállitására. Angol utazók, kik az angol főnemesi családok geneologiájában nagy jártassággal birtak, értesitették őt, hogy Westwick Henrik ur és Norburyné asszonyságon kivül még más tagjai is vannak a Montbarry családnak. Lehet, hogy a kiváncsiság még többet is fog közülök a szállodába csábitani, ha hire megy a történteknek. A szálloda igazgató ügyessége egyszerre eltalálta azon módot, melylyel ez esetben őket tévutra lehet vezetni. Az összes szobák számai fehér porcellán táblákra voltak festve kék betükkel, és a táblák az illető ajtón voltak megerősitve. Uj táblát rendelt tehát 13 A. számmal, és nem helyezett el egy vendéget se a szobában, még a táblácska el nem készült. Midőn a szoba uj számot kapott, a 14-dik számu táblát saját másodemeleti szobájának ajtajára szegezteté, mely eddig nem volt megszámozva, minthogy e szoba nem volt kiadandó. Ily módon a tizennegyedik szám egyszer mindenkorra eltünt a szálloda könyveiből.

Miután még az igazgató elbocsáttatás

terhe alatt megtiltotta a szállodabeli személyzetnek, a megtörtént változásról beszélni bármelyik utazóval is, lelkiismeretét megnyugtatá azon öntudattal, hogy teljesitette kötelességét a vállalat iránt.

— Most már, gondolá magában, nagyon is menthető diadalérzettel, most már az egész család ide jöhet, ha ugy tetszik! A szálloda kifogott rajtuk.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET.

Mielőtt a hét elmult volna, a szálloda igazgatója ujból érintkezésbe lépett a „családdal.“ Egy Milanoban feladott távirat tudatta, hogy Westwick Ferenc ur másnap megérkezik Velencébe, és nagyon le volna kötelezve, ha az első emeleti tizennegyedik számu szobát fenntartanák számára, amennyiben nem volna elfoglalva.

Az igazgató gondolkozott, mielőtt rendelkezett volna.

Az ujonnan számozott szobában legutóbb egy francia utazót helyeztek el, ki mint mondá a Westwick Ferenc ur megérkezésére kitüzött napon még Velencében marad, de másnap el fog utazni. Vajon jó lesz-é fenntartani a szobát Westwick ur részére? és ha

gyanutlanul és nyugalomban töltötte az éjszakát a 13 A. számu szobában, megkérdezni őt tanuk előtt, hogyan tetszik hálószobája? Ez esetben, ha a szoba jó hirneve ujra kétségbe vonatnék, tiltakozni lehetne ellene azon család egyik tagjának nyilatkozata alapján, melynek egy másik tagja keverte legelőször gyanuba a tizennegyedik számot. Az igazgató rövid gondolkozás után elszánta magát a kisérletre és kiadta a rendeletet, hogy a 13 A. számu szoba fenntartassék.

Másnap Westwick Ferenc ur megérkezett a legderültebb hangulatban.

Aláirta a szerződést Olaszország legnépszerübb táncosnőjével, Norburyné asszonyságot Henrik öcscse gondjaira bizta, ki Milanoban hozzájuk csatlakozott, és most teljesen szabadságában állt mulatni és tetszése szerint próbára tenni azon rendkivüli befolyást, melyet az uj szálloda családja tagjaira gyakorolt. Midőn öcscse és nővére elmondták előtte tapasztalataikat, azonnal kijelentette, hogy elmegy Velencébe szinháza érdekében. A vele közölt körülmények megbecsülhetlen utasitásokat szolgáltattak egy kisértetes drámához. A dráma cime a vasuton jutott eszébe: „A kisértetes palota.“ Tessék ezt hat lábnyi magas vörös bötükkel fekete papirra lenyomatni és London valamennyi utcasarkán kiragasz

tatni — és százat lehet tenni egyre, hogy a kiváncsi közönség seregestül fog tolulni a szinházba.

Az igazgató a legudvariasabb figyelemmel fogadta Ferencet, ki azonban kellemetlenül volt meglepetve mindjárt belépésekor.

— Valamely félreértésnek kell a dologban lenni uram. Tizennégyes számu szoba nincs az első emeleten. A tizennegyedik számmal jelzett szoba a második emeleten van és én foglaltam el mindjárt a szálloda megnyitása napján. Ön talán a 13 A. számu szobát értette az első emeleten. Ez holnap rendelkezésére áll. Nagyon szép szoba. Addig is, ma éjjelre igyekezni fogunk önt lehető kényelmesen elhelyezni.

Egy szinházi igazgató alkalmasint a legutolsó emberek közé tartozik a művelt világban, kik hajlandók volnának kedvező véleményt táplálni embertársaik felől, Westwick Ferenc azonnal tisztában volt magával, hogy a szálloda igazgató egy szédelgő és a szoba számozás története merő hazugság.

Megérkezése napján egyedül ebédelt az étteremben, a table d'hôtera kitüzött idő előtt, egyenesen azon célból, hogy a pincért kikérdezhesse, a nélkül, hogy valaki meghallaná. A nyert felvilágositások megérlelték benne azon meggyőződést, hogy a 13 A. számu

szoba ugyanazon helyen van, melyen öcscse és nővére leirása szerint a 14. számunak kellet lenni.

Ezután a vendégek névsorát kérte elő és nyomára jött, hogy azon francia ur, ki e percben a 13 A. számu szobában lakik, egy párisi szinház tulajdonosa, kit ő személyesen jól ismer. Azonnal kérdezősködött, hogy ezen ur a szállodában van-é, s azon választ nyerte, hogy kiment a városba, de a table d'hôte idejére okvetlenül hazaérkezik. A közebéd után Ferenc benyitott az étterembe és párisi kollegája a szó szoros értelmében tárt karokkal fogadta őt.

— Jőjjön a szobámba egy szivarra, mondá a barátságos francia igazgató, kiváncsi vagyok tudni, csakugyan szerződtette-é azt a nőt Milanoban?

Ferenc ily módon könnyü szerrel talált alkalmat a szoba belső berendezését is összehasonlitani azon leirással, melyet Milanoban hallott felőle.

Midőn a szoba altaja elé értek, a franciának eszébe jutott utitársa.

— Szinházi festőm is itt van velem, mondá, anyagot keres. Nagyon derék fiu, a ki rendkivül megtiszteltetve fogja magát érezni, ha felszólitjuk, hogy töltse velünk az estét.

Megmondom a kapusnak, hogy küldje fel, mihelyt hazaérkezik

E szókkal átadta szobája kulcsát Ferencnek.

— Egy perc alatt itt leszek. Szobám a folyosó legvégén van 13 A. szám alatt.

Ferenc egyedül lépett be a szobába. Azonnal ráismert a fali és mennyezeti diszitményekre testvéreinek leirása után. Épen csak annyi ideje volt, hogy erről egy pillantással meggyőződjék, midőn figyelmét önmagáról és saját érzelmeiről elterelte egy borzasztóan kellemetlen érzés, mely nagyon meglepő volt reá nézve.

A szobában bizonyos ingerlő és bántó szagot érzett, mely eddig teljesen ismeretlen volt előtte. E szag két egymásba vegyült kipárolgás egyesüléséből állt, ha szabad igy kifejeznünk magunkat. Egyik alkateleme nem épen kellemesen füszeres illat, de a másik oly végtelenül undoritó bűz volt, hogy Ferenc kinyitá az ablakot és kidugta fejét a friss levegőre, mert egy percig se lett volna képes tovább eltürni a borzasztóan megmételyezett légkört.

A francia szinháztulajdonos már égő szivarral lépett a szobába Rémülten hátrált vissza a nyitott ablak láttára, mely földiei előtt oly borzasztó látvány.

— Önök angolok tökéletesen bolondok a friss lég dolgában! kiáltá. Az ember csakis a meghüléstől szokott megbetegedni.

Ferenc megfordult és csodálkozva tekintett reá.

— Nem érzi ön ezt a kiállhatatlan szagot, mely e szobában uralkodik? kérdé.

— Szagot? ismétlé a francia szinházigazgató. Én csak saját jó szivarom szagát érzem. Gyujtson rá ön is. De mindenekelőtt, az ég nevére kérem, csukja be az ablakot.

Ferenc kezével intett, hogy nem akar rágyujtani.

— Bocsásson meg, mondá. Az ablak becsukását önre bizom. Nagyon roszszul érzem magamat — jobb lesz ha kimegyek a szobából.

Ezzel zsebkendőjét orra és szája elé tartá és az ajtó felé indult.

A francia annyira elbámult Ferenc magaviseletén, hogy tényleg elmulasztotta az alkalmat kirekeszteni a friss levegőt a szobából.

— Oly kellemetlen szag volna? kérdé eltátva szemét száját.

— Undoritó! mormogá Ferenc zsebkendője mögül. Soha életemben nem éreztem ilyesmit!

Az ajtón kopogtattak; a szinházi festő

belépett. Igazgatója azonnal megkérdé, ha érez-é valamit?

— Érzem az ön szivarjának illatát. Felséges! Kérem kináljon meg egygyel.

— Várjon egy percig. Nem érez ön szivaromon kivül egyebet — valamely undok, utálatos leirhatlan, gyomorfelkeverő, eddig soha — soha — soha sem érzett bűzt?

A szinházi festőt nagyon meglepték e szokatlan erélylyel és hevességgel hozzá intézett szók.

— A szoba levegője oly friss és kellemes, a milyen csak lehet, felelé, és nagy csodálkozással tekintett hátra Westwick Ferencre ki künn állt a folyosón és leplezetlen undor kifejezésével tekintett be a hálószoba ajtaján.

A párisi szinigazgató közelebb ment angol kollegájához és komoly, aggodalmas kifejezéssel nézett reá.

— Láthatja kedves barátom, hogy ketten vagyunk, a kik semmit sem érzünk, noha orrunk ép oly jó, mint az öné. Ha még több orrot akar, felhivni tanuul, hát nézzen ide.

Ezzel két kis angol leánykára mutatott, kik a folyosón játszottak, s aztán tovább folytatá:

— Szobám ajtaja tárva-nyitva van és ön tudja, hogy mily gyorsan terjed el a szag. Most figyeljen reám én majd tanukul hivom

ezen ártatlan orrokat, saját ködös szigethazájuk nyelvén. Kedves kicsikék, nem éreznek önök itt valamely kellemetlen bűzt ?

A gyermekek hangosan felkacagtak és egyszerre feleltek :

— Nem !

— Kedves Westwick, mondá erre az igazgató francia nyelven, a következtetés, mely a vizsgálat eredményéből levonható, nagyon világos. Az ön saját orrának van valami baja, valami igen nagy baja. Tanácslom, hogy beszéljen orvossal.

E jó tanács után visszatért szobájába és megkönnyebbülten sóhajtott fel, midőn végre kizárta a kellemetlen friss levegőt. Francis kiment a szállodából és a Sz. Márk tere felé tartott. Az esti szellő csakhamar eloszlatott minden kellemetlen érzést. Most már képes volt szivarra gyujtani és végig gondolni a történteken.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET.

Ferenc az oszlopsorok boltivei alatti tolongást elkerülendő, a fölkelő hold sugáraiban fürdő világhirü négyszögü tér közepén sétált fel s alá.

Westwick Ferenc át-meg-át materialista volt, a nélkül, hogy ő maga is tudta volna.

Azon sajátszerü benyomás, melyet a szoba reá gyakorolt, egybevetve azon épp oly sajátszerü benyomásokkal, melyeket ugyanott elhunyt bátyjának többi testvérei tapasztaltak — nem nagyon lepte meg a józan gondolkozásu embert.

— Talán, igy gondolkozott — talán véralkatom hevesebb képzelmü, mint hittem, s ezt a játékot csak saját képzelő tehetségem űzte velem? Vagy talán igaza van francia barátomnak és a baj az én orromban keresendő? Annyi bizonyos, hogy nem érzem magamat betegnek; de ez nem mindig biztos ismérve az egészséges állapotnak. Ma éjjel nem fogok e borzasztó szobában aludni és holnap is elég időm lesz elhatározni, beszéljek-é orvossal vagy se. Hanem ugy látszik, hogy egyelőre a szálloda nem fog alkalmas anyagot nyujtani egy nagyhatásu uj szindarabhoz. Egy láthatatlan kisértet borzasztó szaga ugyan egészen uj gondolat, de az a nagy hibája van, hogy ha a szinpadra viszem, kikergetem vele a szinházból az egész közönséget.

A mint erős szervezetü józan esze e tréfás következtetésre eljutott, egy egészen feketébe öltözött nőt pillantott meg, ki feltünő figyelemmel nézett reá.

— Nem csalódom-é, ha azt vélem, hogy

ön Westwick Ferenc ur? kérdé az ismeretlen nő, azon pillanatban, midőn Ferenc reá tekintett.

— Ez a nevem asszonyom. Szabad-é kérdeznem, kihez van szerencsém?

— Mi csak egyszer találkoztunk az életben, felelé a nő kissé kitérőleg, akkor, midőn az ön elhunyt bátyja engem bemutatott családja tagjainak. Csodálnám, ha ön elfeledte volna nagy fekete szemeimet és halálfehér arcomat?

E szókkal fellebbenté fátyolát és oldalt fordult, ugy, hogy a hold egész alakját megvilágitá.

Ferenc a legelső pillantásra megismerte azon nőt, kit valamennyi közül leginkább gyülölt — elhunyt bátyja a néhai Montbarry lord özvegyét. Homlokán komor redők mutatkoztak a mint reá tekintett. Hosszu szinpadi tapasztalata, melyet számtalan előadási próbán szerzett, oly szinésznők közt, kik keményen megviselték türelmét, hozzá szoktatta, hogy nyersen beszéljen oly nőkkel, a kik kellemetlenek voltak előtte.

— Figyelmeztetem asszonyom, mondá, hogy önt Amerikában hittem.

Az özvegy nem figyelt ez udvariatlan hangra és modorra, hanem megállitá őt, a

mint Ferenc megemelte kalapját és elfordult tőle.

— Engedje, hogy néhány percig sétálhassak önnel, mondá a nő nyugodtan. Valami mondandóm volna.

Ferenc égő szivarját mutatá s igy szólt:

— Szivarozom.

— Nem törődöm a szivarfüsttel.

Ezután az egyenes gorombáskodáson kivül nem lehetett egyebet tenni, mint tágitani. Ferenc tehát azt tette, de a lehető legmogorvábban.

— Nos? mondá, mit kiván ön tőlem?

— Azonnal meg fogja ön tudni Westwick ur. De hadd mondjam el előbb helyzetemet. Egyedül állok e világon. Férjem elvesztését egy második veszteség követte, amerikai utitársam, fivérem, Rivar báró elvesztése.

Ferenc nagyon jól ismerte a báró hirnevét, és azon kételyeket, melyek a grófné közt és közte létezett állitólagos rokonság iránt mindenütt el voltak terjedve.

— Talán valamely játékbarlangban lőtték agyon? kérdé nyers hangon.

— E kérdés az ön részéről nagyon természetes, viszonzá a lady azon hideg és gunyos modorával, mely bizonyos pillanatokban annyira rendelkezésére állt. Ön, mint a lóverseny kedvelő Anglia szülötte, szintén

a játékosok nemzetéhez tartozik. Bátyám azonban nem mult ki rendkivüli halállal, Westwick ur, hanem számos szerencsétlen emberrel együtt egy pusztitó láz áldozatául esett, mely Amerika nyugati részének egyik városában dühöngött, hol akkoriban véletlenül időztünk. E szerencsétlenség után nem volt többé maradásom az Egyesült Államokban. Elutaztam New-Yorkból a legelső francia hajón, mely Havreba vitt. Innét tovább folytattam szomoru utazásomat déli Franciaországon keresztül, és végre Velencébe jöttem.

— Mi közöm nekem mindezekhez? gondolá magában Ferenc.

A nő hallgatott, nyilván azt várva, hogy kisérője mondjon valamit.

— Ön tehát Velencébe jött; mondá Ferenc egykedvüen. Miért?

— Mert nem tehettem máskép.

Ferenc cynikus kiváncsisággal tekintett reá.

— Ez furcsán hangzik, mondá. És miért nem tehetett máskép?

— A nők a legelső benyomásokat szokták követni, viszonzá a lady. Tegyük fel, hogy az én lépteimet is ily benyomás vezérelte. Pedig ez a világon a legutolsó hely, a hol lenni szeretnék. Gyűlöletes emlékek füződnek hozzá lelkemben. Saját jószántomból

soha se látnám többé e várost. Gyűlölöm Velencét. És mint látja, mégis itt vagyok. Mikor látott ön valaha ily esztelen nőt? Bizonyára soha!

Itt elhallgatott, egy pillanatig reá nézett, aztán tovább folytatá egészen elváltozott hangon:

— Mikorra várják Velencébe Lockwood Agnes kisasszonyt?

Nem volt könnyü dolog Ferencet kihozni a sodrából, de e kérdés mégis kihozta.

— Hogyan az ördögbe tudhatja ön, hogy Lockwood kisasszony Velencébe fog jönni? kiáltá.

A lady keserü gúnynyal felkacagott.

— Tegyük fel, hogy sejtelmem sugta.

Volt valami hangjában, vagy talán szemeinek merészen dacos kifejezésében, a mi Westwick Ferenc hirtelen fellobbanó haragját felingerelte.

— Lady Montbarry!...kiáltá.

— Megálljon! vágott közbe a lady. Most az ön István bátyjának neje viseli a lady Montbarry nevet. Én cimemet a világon senkivel se szoktam megosztani. Nevezzen engem azon néven, melyet addig viseltem, midőn még nem követtem el azon ballépést, hogy nőül menjek az ön bátyjához. Legyen szives engem Narona grófnénak hivni.

— Narona grófné, viszonzá Ferenc, ha ön ismeretségünket arra akarja felhasználni, hogy engem mystifikáljon, akkor rosszul számitott. Beszéljen nyiltan, vagy engedje meg, hogy jó éjt kivánhassak önnek.

— Ha ön Lockwood kisasszony megérkezését titokban akarja tartani, vágott vissza a grófné, akkor beszéljen ön is nyiltan, Westwick ur.

A grófné célja nyilván az volt, hogy őt ingerelje, s e célját el is érte.

— Ostobaság! kiáltá hevesen. Bátyám uti intézkedései nem képeznek titkot senki előtt. Lockwood kisasszony ide jön vele, ugyszintén neje is, a gyermekekkel együtt. És miután ön oly jól értesültnek látszik, alkalmasint azt is fogja tudni, miért jönnek ide?

A grófné egyszerre elkomolyodott és gondolatokba merült. Nem felelt a kérdésre. A két ember, kiket a sajátszerü véletlen hozott össze, elérvén a tér tulsó végét, most a sz. Márk temploma előtt állt.

A hold megvilágitá a nagyszerü székesegyház remek épitészetének minden részletét. Még sz. Márk galambjait is látni lehetett, melyek sötét és tömör csoportokban húzták meg magukat a nagy templomajtók boltivei alatt.

— Soha se láttam e régi templomot

ily szép holdvilágos éjszakán, mondá a grófné nyugodtan, de nem Ferenchez, hanem önmagához beszélve. Isten veled, holdsugarakban fürdő sz. Márk templom! többé soha se foglak látni.

E szókkal félrefordult a templomtól és észrevette, hogy Ferenc csodálkozva nézett reá.

— Nem, folytatá aztán, ujra felvévén a beszélgetés elejtett fonalát. Nem tudom miért jön ide Lockwood kisasszony, csupán annyit tudok, hogy Velencében fogunk találkozni.

— Előleges megállapodás következtében?

— A végzet akarata következtében, felelé a grófné mellére lehajtott fejjel és a földre szegezett szemekkel.

Ferenc hangosan felkacagott.

— Vagy ha önnek jobban tetszik, mondá Narona grófné hirtelen, annak következtében, a mit a bolondok véletlennek neveznek.

Ferenc ugy válaszolt, a mint józan esze tudni adta.

— A véletlen ugy látszik nagyon furcsa uton készül létesiteni e találkozást. Mi abban állapodtunk meg mindnyájan, hogy a Palace Hôtelben fogunk megszállni. Az ön nevét még nem olvastam a vendégek névsorában, pedig a végzetnek önt is azon szállodába kellett volna vezetnie.

A grófné hirtelen lebocsátá fátyolát.

— A végzet még ezt is megteheti! mondá. A Palace Hôtel? (ismétlé aztán, ujból önmagához beszélve). A régi pokol, melyet átváltoztattak uj purgatoriummá. Még ugyanazon ház is! Jézus-Mária! még ugyanazon ház is!

Ismét elhallgatott és kezét Ferenc karjára tette.

— Talán Lockwood kisasszony nem fog ott lakni önökkel? kérdé kitörő, mohó kíváncsisággal. Bizonyos ön felőle, hogy ő is a szállodában fog lakni?

— Teljesen bizonyos vagyok felőle. Hát nem mondtam-e önnek, hogy Lockwood kisasszony együtt utazik Montbarry lorddal és nejével? és nem tudja ön, hogy Agnes a család tagjai közé tartozik? Már hiába grófné, ön is kénytelen lesz a szállodába fáradni.

A grófnéra e gúnyos szók legcsekélyebb hatást se gyakoroltak.

— Igaz, mondá gyönge hangon, kénytelen leszek odamenni.

Keze még mindig Ferenc karján nyugodott, a ki érezte, hogy egész testében remegett, a mint e szókat kiejté. Bármennyire gyülölte és utálta e nőt, az emberi ösztön mégis arra kényszerité, hogy megkérdezze nem fázik-é?

— Fázom és nagyon gyöngének érzem magamat.

— Fázik grófné, ily gyönyörü éjszakán ?

— Az éjszakának ehhez semmi köze Westwick ur. Mit gondol ön, hogyan érzik magukat az elitéltek azon pillanatban, midőn a vérpadon állnak és a hóhér nyakukra illeszti a kötelet Ugy hiszem, azok is fáznak. Bocsássa meg e sötét hasonlatot, de lássa, a végzet az én nyakamra is reá illesztette a kötelet s én ezt érzem.

Körülnézett. E percben nagyon közel voltak azon hires hávéházhoz, mely „Café Florian“ név alatt ismeretes.

— Vezessen be ide, mondá Ferencnek, valami frissitőt kell innom. Kérem ne habozzon. Önnek is érdekében áll, hogy magamhoz térjek, még nem mondtam el, a mit önnel közölni akartam, pedig üzleti dolog és kapcsolatban áll az ön szinházi vállalatával.

Ferenc nem kevéssé csodálkozott e kijelentésen és azon tünődve magában, hogy vajjon mi köze lehet e nőnek az ő szinházához, nem valami nagyon szivesen engedett a helyzet kényszerének és bekisérte őt a kávéházba. Egy homályos szögletet fedezett fel, hol helyet foglalhattak a nélkül, hogy a közfigyelmet magukra vonnák.

— Mit akar ön inni? kérdé nagy elszántsággal.

A lady maga rendelte meg a „frissitőt“ a pincérnél és nem engedte, hogy Ferenc szóljon helyette.

— Maraschinót és egy adag theát.

A pincér meglepetve nézett reá, Ferenc nemkülönben. A thea, maraschinóval kombinálva, egészen uj dolog volt mind a kettőjük előtt. A grófné azonban legkevésbé se törődött azzal, akár meglepte őket, akár nem, s midőn a megrendelt italokat elhozták, utasitotta a pincért, hogy jókora pohárnyi likőrt töltsön egy nagy billikomba, s ezen utóbbit töltse tele theával.

— En nem tölthetek, mondá, mert nagyon remeg a kezem.

Mohón megitta a sajátszerü és csaknem forró vegyüléket.

— Maraschino-puncs, mondá aztán magyarázatképen. Nem akarja megkóstolni? Ezen ital felfedezése örökségképen maradt reám. Midőn Karolina, az önök királynéja, IV. György neje a kontinensen tartózkodott, anyám az ő udvarában volt alkalmazva. E sűrün rágalmazott királyi nő találta fel boldogabb napjaiban a maraschino-puncsot. Anyám, ki nagy szeretettel ragaszkodott kegyes urnőjéhez, izléseiben is osztozott. Én pedig e puncs készitési módját anyámtól ta-

nultam. Most hát Westwick ur, ha ugy tetszik áttérhetünk az üzleti dologra. Ön szinházigazgató. Nincs szüksége egy uj szindarabra?

— Mindig van szükségem uj szindarabra — ha jó.

— És díjazza is, ha jó?

— Nagyon bőkezüen, saját érdekemben.

— Elolvasná ön a szindarabot, ha én irnám meg?

Ferenc habozott.

— Hogyan jutott önnek eszébe szindarabot irni? kérdé.

— Merő véletlenségből, felelé a grófné. Egy izben alkalmam volt elhunyt bátyámnak elbeszélni látogatásomat Lockwood kisasszonynál, Londonban. A dolog nagyon érdekelte őt, de még inkább meglepte előadási modorom. Igy szólt hozzám: „Egészen jó szinpadi párbeszédbe való szinezéssel irod le látogatásodat a kisasszonynál. Ugy látszik van drámai érzéked — tégy kisérletet, talán tudnál szindarabot irni. Ezzel pénzt kereshetsz.“ Ez keltette fel bennem a gondolatot, hogy egy drámát irjak.

E legutolsó szókra Ferenc csaknem felugrott a helyéről.

— De hiszen ön talán csak nincs utalva a pénzszerzésre?

— Nekem mindig kell pénz. Nagyon

költséges hajlamaim vannak. Nincs egyebem annál a hitvány négyszáz font évi jövedelemnél és a másik pénz romjainál — a mi mindössze se több kétszáz font sterlingnél.

Ferenc tudta, hogy a „másik pénz“ szók alatt a biztositó intézetek által kifizetett tizezer fontot érti.

— Hát ez a sok ezer font is elenyészett már? kiáltá.

A grófné ujjai felett a levegőbe fujt.

— Elenyészett igy ni, felelé hidegen.

— Rivar báró?

A grófné sötét szemeiben a harag kifejezése villámlott.

— Magán ügyeim az én titkom, Westwick ur. Én ajánlatot tettem önnek, s ön még nem felelt reá. Ne mondjon „nem“-et, mielőtt a dolgot jól megfontolta volna. Jusson eszébe, milyen volt az én életem. Többet tapasztaltam e világon nagyon sok embernél, a szinműirókat is ideértve. Sajátszerü kalandjaim voltak, nevezetes történeteket hallottam, sokat megfigyeltem és jó emlékező tehetségem van. Higyje el, hogy elég anyag van a fejemben egy szinmű irására — ha alkalmam nyilik reá.

Egy percig várt, aztán ismétlé előbbi különös kérdését Agnes felől.

— Mikor várják Lockwood kisasszony megérkezését Velencébe?

— Mi köze ennek az ön szindarabjához, grófné?

Ugy látszott mintha a grófnénak kissé nehezére esnék megtalálni az alkalmas választ e kérdésre. Még egy nagy billikomot töltött tele maraschino puncscsal és a felét kiitta, mielőtt ujra megszólalt.

— Minden kigondolható köze van hozzá, mondá. Feleljen.

Ferenc most már nem tétovázott.

— Lockwood kisasszony itt lesz egy hét alatt, sőt esetleg hamarább is.

— Nagyon jól van. Ha egy hét mulva még élek és szabadon rendelkezhetem magammal, vagy ha egy hét alatt még józan eszem el nem homályosult (ne szakitson félbe, nagyon jól tudom mit beszélek) — akkor szindarabom tervrajza kész lesz és ön megitélheti, mit várhat tőlem. El fogja olvasni?

— Mindenesetre el fogom olvasni. De grófné, valóban nem értem —

Narona grófné felemelte kezét, mintegy csöndet parancsolva és kiürité a második billikomot is.

— Én élő rejtély vagyok — és ön a helyes megfejtést keresi, mondá. Elmondom a megfejtést dióhéjban. Sok emberben él azon bolond meggyőződés, hogy a meleg égaljak szülötteiben nagyobb a képzelő tehetség. Soha

se létezett ennél nagyobb tévedés. Ön sehol se fog találni gyöngébb képzelmi erővel felruházott embereket, mint Olaszországban, Spanyolországban, Görögországban és egyéb déli vidékeken. Lelkök természettől fogva vak és siket minden képzelmi és szellemi dolog iránt. Koronkint, századok alatt egyszer feltámad köztük egy nagy genius és ez azon kivétel, mely a szabályt megerősiti. No lássa! Én ámbár nem tartom magamat lángésznek — a magam szerény módja szerint szintén kivétel vagyok. — Legalább azt hiszem. Nagy szomoruságomra van bennem valami azon képzelmi erőből, mely oly mindennapi dolog az angoloknál és a németeknél — és oly nagy ritkaság az olaszoknál, a spanyoloknál és a többinél. És mi következik ebből? Azt hiszem, hogy bennem ez betegséggé fajult. Tele vagyok előérzetekkel, melyek egész nyomorult életemet egyetlen hosszu rémületté változtatják át. Milyen természetüek ezen előérzetek? az most nem tartozik ide. Elég az hozzá, hogy feltétlenül uralkodnak rajtam — hogy saját borzasztó akaratuk szerint kergetnek száraz földön és tengereken keresztül, e percben is kimondhatlanul gyötörnek! Hogy miért nem állok ellent nekik? Ah! hiszen ellentállok. Most is igyekszem ellentállni (a jó puncs segélyével). Koronkint

a józan gondolkozás nehéz erényét is gyakorlom, s néha a józan ész felébreszti reményeimet. Egy izben azt reméltem, hogy a mit valóságnak hittem csak őrült képzelgés — sőt ez iránt tanácskoztam is egy angol orvossal. Máskor egyéb kételyek támadtak bennem önmagam felől. De ne beszéljünk most ezekről — a dolog mindig azzal végződik, hogy a régi rémület és babona vesz rajtam erőt. Egy hét mulva megtudom, vajon a végzet dönt-é jövőm felett vagy én magam. Az utóbbi esetben elhatároztam az imént emlitett foglalkozással elölni gyötrő képzelmemet. Ugyebár most már valamivel jobban ért engemet? És miután üzleti ügyeinket ekkép befejeztük kedves Westwick ur, talán e meleg teremből kimehetnénk ismét a kellemesen hüvös levegőre?

E szókkal felkeltek és eltávoztak a kávéházból. Ferenc erősen meg volt győződve, hogy csak a maraschino puncs képezi egyedüli józan magyarázatát mindazoknak, a miket a grófné mondott.

HUSZADIK FEJEZET.

Fogom önt ujra látni? kérdé a grófné Ferenc felé nyujtván kezét, bucsuzóra. Remélem, hogy a szindarab iránt egészen tisztában vagyunk?

Ferencnek eszébe jutottak azon rendkivüli dolgok, melyeket ma este az ujra számozott szobában tapasztalt.

— Bizonytalan, meddig maradok Velencében. Ha még valamit akar velem közölni drámairói kisérletéről, jobb lesz ha most mindjárt elmondja. Választott már tárgyat? Én jobban ismerem az angol közönség izlését önnél, és szeretném önt megkimélni az időveszteget estől s fáradságtól azon esetre, ha nem választotta volna ügyesen tárgyát.

— Nekem tökéletesen mindegy, akármely tárgyról irjak, felelé a grófné egykedvüen. Ha talán önnek van valamely tárgya, adja át nekem. A jellemekért és a párbeszédekért kezeskedem.

— Ön kezeskedik a jellemekért és a párbeszédekért? ismétlé Ferenc. Ez nagyon merész nyilatkozat egy kezdőtől. Szeretném tudni, képes volnék-é megrenditeni az ön bámulatos önérzetét, ha azt inditványoznám, hogy dolgozza fel a legcsiklandósabb tárgyat, melyet a szinirodalomban ismerünk. Mit szólna ön hozzá, grófné, ha azt mondanám, hogy keljen versenyre Shakesperrel és próbálkozzék meg oly drámával, melyben egy szellem is megjelenik. De megjegyzem, hogy a történet való, s azon eseményeken alapul, melyek itt

e városban történtek, s melyekben ön is érdekelve van, velem együtt.

A grófné megragadta Ferenc kezét és a népes boltivek alól kivezette őt a tér közepére, mely egészen üres volt.

— Szóljon, mondá mohón. Szóljon itt hol senki se hallhatja. Hogyan volnék én érdekelve e dologban? Hogyan? hogyan?

Türelmetlenségében megrázta kisérője kezét. Ferenc egy pillanatig habozott. Eddig csak tréfált vele, mert mulattatá őt bámulatos önhittsége. De most ellenállhatlan komolysága mély benyomást tett reá és a dolgot komolyabb oldaláról kezdte szemügyre venni. E nő tudott mindent a mi e régi palotában történt, mielőtt átalakitották volna szállodává és nem volt kizárva a lehetőség, hogy talán valamely magyarázatot adhat azon sajátszerü tünemények felől, melyeket ő és testvérei tapasztaltak. Vagy pedig ha ezt nem tenné, talán esetleg elárul saját életéből valamely adatot, melyből egy hozzáértő drámairó alapeszmét merithetné egy uj szindarabhoz. Szinházának felvirágoztatása volt életének egyedüli komoly törekvése.

— Ki tudja, hátha oly dráma nyomán vagyok, mely tizezer fontot jövedelmezhet szinházam pénztárának?

Ezen indokokból (melyek teljesen méltók

voltak a mindenekelőtt üzletének élő szinigazgató észjárásához) minden további tétovázás nélkül elbeszélte saját és rokonai tapasztalatát a kisértetes palotában. Még a babonás félelem azon kitörését sem hallgatta el, mely Norburyné asszonyság tudatlan komornája ajkairól lebbent el.

— Meglehetős képtelenség, ha az ember a józan ész szempontjából tekinti, jegyzé meg befejezésül. De van bizonyos drámai erő azon gondolatban, hogy a kisértetes befolyás erőt vesz minden rokonon egymásután, mihelyt belépnek e végzetes szobába, mig végre megérkezik azon kiválasztott családtag, a ki meg fogja pillantani a tulvilági lényt és megtudja a valót. Higyje el grófné, hogy ez nagyon jó szinpadi tárgy — valóban elsőrangu tárgy.

Ferenc elhallgatott. A grófné mozdulatlanul és szótlanul állt mellette. Kisérője figyelmesen tekintett reá.

Vajon mily benyomást idézett elő? Olyat, melyet legéleslátóbb leleményessége se várt. A grófné mellette állt, — épugy, mint egykor Agnes előtt, midőn végre határozott választ kapott Ferrari iránt tett kérdésére — kővé dermedve, szemei az űrben tévelyegtek, az élet teljesen kialudt arcán. Ferenc megfogta kezét. Ujjai oly hidegek voltak, mint

a sz. Márk-tér kövezete. Azt kérdezte tőle, hogy talán megint rosszul érzi magát?

A grófné egyetlen izma se mozdult. Akár egy halotthoz beszélt volna.

— Remélem, hogy ön nem vette komolyan a miket mondottam? kérdé Ferenc.

A grófné ajkai lassan megmozdultak. Látszott, hogy a beszéd nagy megerőltetésébe kerül.

— Hangosabban, mondá Ferenc. Nem hallom önt.

Küzdött magával, hogy visszanyerje önuralmát. Szemeinek merev hideg tekintete kissé enyhülni kezdett. A következő percben már hallani lehetett szavait.

— Soha se gondoltam a másvilágra, suttogá mély és szomoru hangon, mintha álmában beszélt volna.

Lelke visszaszállt azon napig, melyen utolsó, emlékezetes találkozása volt Agnessel, lassankint eszébe jutott a vallomás, mely önkénytelenül lebbent el ajkairól, s azon intő szók, melyeket ez alkalommal mondott. Ferenc természetesen mindezt nem érthette és nagy meglepetéssel tekintett reá. A grófné tovább folytatá, ugyanazon szomoru és tompa hangon, folyvást saját gondolatmenetét követvén, mialatt szeme Ferenc arcán függött, de gondolatai messze tévelyegtek tőle:

— Azt mondtam, hogy valamely jelentéktelen esemény fog összehozni bennünket. Tévedtem. Nem jelentéktelen esemény fogja előidézni találkozásunkat. Azt mondtam, hogy talán én leszek az, a ki meg fogja mondani, mi történt Ferrarivel, ha kényszerit. Vajon fogok-é más befolyásnak is engedelmeskedni, az övén kivül? Vajon az a másik fog-é erre kényszeriteni, ha ő meglátja ezt a másikat, vajon meglátom-é én is?

Fejét kissé lehajtá, szempillái lassanként becsukódtak, melléből hosszu fájdalmas sóhaj tört elő. Ferenc megfogta karját és megkisérlé őt eszméletre tériteni.

— Grófné ön fáradt és kimerült. Elég volt a beszélgetésből mára. Visszakisérem önt szállodájába. Messze van innét?

A grófné összerezzent a mint Ferenc elindult és őt is elindulni készté, mintha épen most ébredt volna fel mély álomból.

— Nem messze, felelé gyönge hangon. Egy régi szállodában a tengerparton, Lelkem nagyon izgatott állapotban van. Elfeledtem a szálloda nevét.

— Nem Danieli szállodája?

— Az.

Ferenc lassu léptekkel vezette őt. Narona grófné szótlanul ment vele a Piazzetta végeig. Ott, hol a holdsugaraktól megvilági-

tott Lagunák feltárultak szemeik előtt, megállt mielőtt kisérője befordult volna balra a Riva dei Schiavoni felé.

— Valamit kérdezni akarok öntől. Hadd gondolkozzam.

Hosszas szünet után eszébe jutott elfeledett gondolata.

— Abban a szobában fog ön hálni az éjjel? kérdé.

Ferenc elmondta neki, hogy ma éjjel még más vendég lakik benne.

— De a szálloda igazgatója fenntartotta a számomra holnapra, ha bele akarok költözni, tevé utánna.

— Nem, mondá a grófné. Át kell engednie.

— Kinek?

— Nekem.

Ferenc reá bámult.

— Csakugyan e szobában akar ön hálni holnap éjjel, azok után a miket önnek elbeszéltem.

— Ott kell hálnom.

— Nem fél ön?

— Borzasztóan félek.

— Ezt gondoltam mindazok után a miket ma este láttam. De miért hálna abban a szobában? Hiszen nem köteles vele.

— Nem voltam köteles Velencébe jönni,

midőn Amerikát elhagytam, viszonzá a grófné. És mégis ide jöttem. Ki kell bérelnem és meg kell tartanom a szobát, mi.... E szónál elhallgatott.

— Hagyjuk a többit, mondá aztán. Az már a nélkül sem érdekelheti önt.

Hiába való dolog lett volna vele vitázni. Ferenc más tárgyra tért át.

— Ma éjjel már semmit se tehetünk — mondá. Holnap reggel meglátogatom önt, és meg fogom tudakolni, nem változtatta-e meg szándékát?

Ujból elindultak a szálloda felé. Midőn a szállodához közeledtek, Ferenc megkérdezte őt, vajon a saját neve alatt lakik-e Velencében?

A grófné fejét csóválta.

— Mint az ön bátyja özvegyét és mint Narona grófnét, mindenki ismer itt. Ezuttal ismeretlen akarok maradni az idegenek előtt Velencében, s ezért egy közönséges angol név alatt utazom.

Ismét tétovázni kezdett és megállt.

— De mi történt velem? — mondá. Bizonyos dolgokra emlékszem, bizonyos dolgokat elfeledtem. Az imént Danieli neve nem jutott eszembe, és most nem tudom a saját nevemet.

E szókkal hirtelen behuzta őt kezénél

fogva a szálloda előcsarnokába, melynek falára ki volt függesztve a vendégek névsora. Ujjait lassankint végighuzta a névsoron, s megállt azon angol névnél, melyet ezuttal viselt: — „Jamesné asszonyság“

— Ne feledje el a nevet, ha holnap eljön hozzám. Nagyon nehéz a fejem. Jó éjt.

Ferenc visszament a szállodába, azon tünődve, hogy mit fog hozni a holnapi nap. Távollétében az ő saját ügyeiben is némi változás történt. A mint a csarnokon végigment, egy pincér fölkérte, sziveskednék az irodába fáradni. Az igazgató már itt várt reá, nagyon komor és borús arccal, mintha valami rendkivüli mondandója lett volna. Sajnálattal értesült, hogy Westwick Ferenc is bizonyos titokszerü kellemetlenségeket érzett a szállodában, mint családjának egyéb tagjai. A legbizalmasabb uton értesült, hogy Westwick urnak teljesen megmagyarázhatlan kifogásai voltak az első emeleti hálószoba légköre ellen. A nélkül, hogy a kérdés bővebb vitatásába bocsátkoznék, kéri magát fölmentetni azon igérete alól, hogy a szobát fenn fogja tartani Westwick ur számára.

Ferenc, kit a szálloda-igazgató hangja kissé boszantott, élesen viszonzá:

— Nagyon valószinü, hogy nem háltam volna azon szobában, ha ön fenn is akarta

volna számomra tartani. Kívánja, hogy kiköltözzem szállodájából?

Az igazgató azonnal észrevette, hogy hibát követett el, és sietett is azonnal helyrehozni.

— A világért sem, uram. Sőt igyekezni fogunk minél kellemesebbé tenni itteni tartózkodását, mig szerencsénk lesz önhöz. Bocsánatot kérek, ha netalán olyas valamit mondtam volna, a mi önt kellemetlenül érinthette, de egy ily vállalat jó hirneve rendkivül fontos dolog. Szabad-e remélnem, hogy uraságod semmit sem fog elmondani a történtekről a szálloda vendégeinek? A két francia ur szintén megigérte, hogy titokban fogja tartani a dolgot.

E bocsánatkérés után Ferenc nem tehetett egyebet, mint megigérni azt, a mire az igazgató fölkérte.

— S ezzel vége a grófné őrült tervének — gondolá magában, a mint fölment hálószobájába. Annál jobb a grófnéra nézve.

Másnap reggel későn kelt föl. Párisi barátai után tudakozódván, értesült, hogy mindkét ur elutazott Milanóba. Midőn az étterem felé indulván, az előcsarnokon végigment, észrevette, hogy a kapus egy szobaszámot ragaszt némely uti málhákra, melyek a lépcsők mellett a felszállittatásra vártak.

Az egyik málha magára vonta figyelmét az által, hogy rendkivül sok régi vasutállomási bárca volt reá ragasztva. A kapus épen e pillanatban illesztette reá a szobaszámot. „13. A.“ szám volt. Ferenc azonnal megnézte a láda tetejen levő névjegyet. E mindennapi angol név volt rajta olvasható : „Mrs. James.“ Rögtön kérdezősködött a málha tulajdonosnője után, s azt nyerte válaszul, hogy ma korán reggel érkezett meg, és jelenleg az olvasó-teremben van. Azonnal odasietett és látta, hogy a teremben csak egy hölgy ül egyedül, közelebb ment hozzá, és szemközt állt a grófnéval.

Narona grófné a szoba egy homályos zugában ült, lecsüggesztett fejjel és mellén összefont karokkal.

— Igen, — mondá türelmetlen hangon, mielőtt még Ferenc megszólithatta volna őt — jobbnak tartottam, nem várni önre, és elhatároztam, hogy idejövök, mielőtt más valaki beköltöznék a szobába.

— Hosszabb időre kibérelte ön a szobát?

— Ön azt mondá, hogy Lockwood kisasszony egy hét mulva itt lesz, tehát egy hétre béreltem ki.

— De mi köze ehhez Lockwood kisasszonynak?

— Több mint bárkinek, Lockwood kis-

asszonynak e szobában kell hálni. Én neki fogom átengedni a szobát, ha ide érkezik.

Ferenc érteni kezdé e sajátszerü nő babonás szándékát.

— Ah! kiáltá, lehetséges-e, hogy ön, egy müvelt nő, ugy gondolkozzék, mint nővérem szobaleánya? Ha csakugyan komolyaknak venném is az ön képtelen babonáit, annyi bizonyos, hogy rosz úton indul azoknak alaposságát bebizonyitani. Ha én és nővérem és az öcsém semmit sem láttunk, hogyan fedezhetné föl Lockwood Ágnes azt, a mi előttünk elrejtve maradt? Ő csak távoli rokonságban áll a Montbarryakhoz, mint unokatestvérünk.

— De az elhúnyt Montbarry szivéhez közelebb állt, mint bármelyik önök közül, viszonzá a grófné szigoru hangon. Az én nyomorult férjem halála óráját ig bánta, hogy elhagyta őt. Ő meg fogja látni azt, a mit önök közül senki se látott; — neki ott kell hálnia abban a szobában.

Ferenc teljességgel nem tudott számot adni magának azon indokokról, melyek a grófné elhatározására befolyást gyakoroltak.

— Nem képzelem, mondá, mily érdeke lehet önnek e rendkivüli kisérlet végrehajtásában?

— Az én érdekem az volna, hogy a

kisérlet meg ne történjék! Az én érdekem azt kivánná, hogy meneküljek Velencéből és soha se lássam többé Lockwood Ágnest, sem az ön családjának bármelyik tagját!

— De hát mi akadályozza önt ebben?

E kérdésre a grófné felugrott, és szilaj szemekkel tekintett reá.

— Époly kevéssé tudom, mint ön, hogy mi akadályoz! kiáltá kitörő szenvedélylyel. Egy akarat, mely az enyimnél erősebb, saját megrontásomra késztet ellenállhatlanul.

Ezzel hirtelen leült, és kezével intett neki, hogy távozzék.

— Hagyjon magamra, mondá; hagyjon egyedül gondolataimmal.

Ferenc távozott, ezuttal erősen meglevén győződve, hogy a grófné nincs eszméleténél. Napközben nem látta őt. Az éj nyugodtan mult el, legalább Ferenc nem hallott az ellenkezőről. Másnap korán reggelizett és el volt határozva, a reggelizőteremben bevárni a grófnét. Nem kellett soká várnia, Narona grófné belépett, megrendelte reggelijét és époly komornak, kimerültnek és magába zárkozottnak látszott, mint tegnap. Ferenc oda sietett hozzá és megkérdé tőle, nem történt-e valami különös az éjjel?

— Semmi, felelé a grófné.

— Ön jól aludt?

— Ugy mint máskor. Nem kapott ön levelet ma reggel? Mikor fog ő megérkezni?

— Nem kaptam levelet. És ön, grófné, csakugyan itt szándékozik maradni? A mult éjszaka nem változtatta meg azon nézetét, melyet tegnap fejezett ki előttem?

— Legkevésbé sem.

Az élénkség azon pillanatnyi föllobbanása, mely arcán észrevehető volt, midőn Ágnes felől kérdezősködött, Ferenc felelete után ismét kialudt. Bizonyos elszánt lemondással beszélt és evett, mint oly ember, a ki leszámolt reményeivel, érdekeivel és általában mindennel, az élet gépies mozdulatain és ösztönein kivül.

Ferenc elment az utasok szokásos bucsujáró helyeire, Tizián és Tintoretto ereklyéihez. Midőn néhány óra mulva visszatért a szállodába, egy levelet talált Henrik öcscsétől, ki azt ajánlotta neki, hogy azonnal térjen vissza Milanóba. Egy francia szinház igazgatója, ki pár nap előtt érkezett Velencéből, minden áron igyekszik reábirni a Ferenc által szerződtetett hires táncosnét, hogy szegje meg szerződését és fogadjon el tőle magasabb dijazást.

Henrik aztán, e kellemetlen tudósitás után, más tárgyra tért át levelében, értesité bátyját, hogy Montbarry lord és lady, Ágnes-

sel és a gyermekekkel együtt három nap mulva megérkezik Velencébe.

„A szállodabeli kalandunkról semmit se tudnak“ — igy irt Henrik — „és már táviratoztak lakásért a szálloda igazgatójának. Képtelen és nevetséges babona volna részünkről, ha figyelmeztetnénk őket, s ez által elriasztanók a nőket és a gyermekeket Velence legjobb szállodájából. Ezuttal sokan leszünk, még a kisértet is sokalni fogja számunkat. Én okvetlenül jelen leszek, midőn az utasok megérkeznek, és még egyszer megpróbálom szerencsémet a „kisértetes palotában“, mint te nevezed. Barville Arthur és neje már Trientben vannak, hol a menyecske két rokona csatlakozott hozzájuk, kik szintén velök jönnek Velencébe.“

Ferenc, kit francia kollegájának eljárása méltán boszantott, rögtön előkészületeket tett, a legközelebbi vonattal visszautazni Milanóba.

Mielőtt elutazott volna, megkérdezte az igazgatótól, hogy megkapta-e Montbarry lord sürgönyét? A sürgöny csakugyan megérkezett, és Ferenc nagy meglepetésére már a szobák is fenn voltak tartva az érkezők számára.

— Azt hittem, hogy ön többé nem ad szállást családunk tagjainak — jegyzé meg csipősen.

Az igazgató tiszteletteljesen ugyan, de szintoly hangon felelt:

— A 13. A. számu szobában egy idegen asszonyság lakik, ez irányban tehát semmitől se kellett tartanom. Különben én a részvénytársulat szolgája vagyok, s igy nem utasithatok el semmiféle pénzt, mely a szálloda jövedelmeit szaporitja

Ferenc e válasz után jó napot kivánt, és egyebet nem szólt. Szégyelte ugyan még önmaga előtt is bevallani, de ellenállhatlan kiváncsiságot érzett megtudni, mi fog történni, ha Ágnes megérkezik a szállodába. Ezenfelül „Jamesné asszonyság“ bizalommal viseltetett iránta. Beszállt tehát a gondolába, tiszteletben tartván „Jamesné asszonyság“ bizalmát.

———

A harmadik napon estefelé Montbarry lord és utitársai pontosan megérkeztek.

„Jamesné asszonyság“ szobája ablakában ült és mohó kiváncsisággal nézte a megérkezőket. Legelőször az uj lord lépett ki a gondolából, és kisegité előbb nejét, aztán három gyermekét. Leghátul Ágnes jelent meg a gondola kabinja alacsony fekete ajtajában, és megfogván Montbarry lord kezét, szintén partra szállt. Arca nem volt lefátyolozva. A grófné (ki látcsővel nézte e jelenetet) észre-

vette, hogy a mint felfelé jött, a palota ajtajához vezető lépcsőkön, megállt megnézni az épület homlokzatát, és hogy nagyon halvány volt.

HUSZONEGYEDIK FEJEZET.

Montbarry lordot és nejét a házgondviselőné fogadta, minthogy a szálloda igazgatója néhány napra elutazott üzleti ügyek miatt.

Az utasok számára az első emeleten három szobát tartottak fenn, ugymint két egymásba nyiló hálószobát, s ez utóbbiaktól balra egy salont. A lakosztály e részével utasaink megvoltak elégedve, de nem ugy a harmadik hálószobával, mely Agnesnek és Montbarry lord legidősb leánykájának lett volna szánva, ki utazásközben nevelőnőjével szokott hálni. A salon tulsó oldalán levő hálószobában egy angol özvegy lakott. A folyosó másik részén szintén el volt foglalva minden szoba. Nem maradt tehát egyéb hátra, mint Agnest a második emelet valamelyik kényelmes szobájában elhelyezni. Montbarry lady hasztalan sajnálkozott, hogy az utazó társaság egyik tagját igy elválasztják a többitől. A házgondviselőné udvariasan figyelmezteté, hogy nem kivánhatja más utazóktól, hogy kiköltözzenek szobáikból. Csupán sajnálkozását fejezhette ki, de a mellett biztositá Lockwood

kisasszonyt, hogy második emeleti hálószobája a legkényelmesebbek egyike a ház e részében.

Midőn a házgondviselőné eltávozott a szobából, Montbarry lady észrevette, hogy Agnes leült egy szögletben és látszólag legkevésbé se volt érdekelve a hálószobák kérdése által. Talán beteg volt? Nem. Csupán a vasuti utazás fárasztá el kissé. Miután Montbarry lord ezt meghallotta, azt inditványozta, hogy menjen ki vele sétálni, fél órai séta a hüvös esti légben mindenesetre jó hatással lesz reá. Agnes örömmel elfogadá az ajánlatot A szt. Márk-tér felé mentek, hogy élvezhessék a friss szellőt a lagunák felől. Agnes ezelőtt még soha se volt Velencében. A tenger tündérvárosának igézete nagy hatást tett érzelmes természetére. A tervezett félórai séta gyorsan elmult, sőt utána a másik félóra is, mielőtt Montbarry lord reábirhatta rokonát megemlékezni, hogy az ebéd ideje elérkezett. Midőn a szt. Márk-tér oszlopsorainak boltozatai alatt végig mentek, egyikök se vett észre egy mély gyászba öltözött nőt, ki a tér közepén egyedül járkált. E nő összerezzent, midőn megpillantá Agnest Montbarry lord karján — egy pillanatig habozott — aztán illő távolságban utánok ment a szálloda felé.

Midőn Agnes hazatért, Montbarry lady

nagyon jó kedvü volt egy esemény következtében, mely távollétük alatt történt.

Alig tiz perccel később, hogy Montbarry lord Agnessel a szállodát elhagyta, a házgondviselőné egy irónnal irt levélkét hozott Montbarry ladynak. A levél irója nem más volt, mint azon özvegy, a ki a salon tuloldala mellett levő szobában lakott, melyet a lady minden áron szeretett volna megszerezni Agnes számára. Az udvarias özvegy, ki „Mrs James“ aláirást használta, megmagyazázta, hogy a házgondviselőnétől értesült azon kellemetlen csalódásról, mely Montbarry ladyt érte a szobák dolgában. Jamesné asszonyság egyedül van, s mindaddig, mig szobája szellős és kényelmes, reá nézve egészen mindegy, akár az első emeleten lakik, akár a másodikon. Ennélfogva nagyon szivesen ajánlkozik szobát cserélni Lockwood kisasszonynyal. Pogyászát máris elvitette, igy tehát Lockwood kisasszony azonnal elfoglalhatja a 13 A. számu szobát, mely e perctől fogva teljesen rendelkezésére áll.

— Azonnal meg akartam látogatni Jamesné asszonyságot, folytatá lady Montbarry, hogy személyesen megköszönjem rendkivüli előzékenységét. De azt mondták, hogy elment a fogadóból és nem mondta meg, mikor fog hazatérni. Pár köszönő sort azonban mégis

irtam neki, kifejezvén azon reményünket, hogy lesz szerencsénk holnap személyesen is átadni legszivesebb köszönetünket Jamesné asszonyságnak. Addig is málhádat felhordattam Agnes. Menj kedvesem és győződjél meg személyesen, nem a legszebb szobát engedte-é át neked az egész házban az a derék asszonyság.

E szókkal Montbarry lady egyedül hagyta Lockwood kisasszonyt és elment öltözékét gyorsan rendbehozni, mielőtt az egész család bemenne az étterembe.

Az uj szoba azonnal nagyon kedvező benyomást tett Agnesre. Az erkélyre nyiló széles ablakból gyönyörü kilátást lehetett élvezni végig a Canal Grandén. A fali és mennyezeti diszitmények Rafael remek vatikáni festményeinek kitünő másolatai voltak. A massiv ruhaszekrény oly nagy volt, hogy kétszer annyi ruha is a legkényelmesebben elfért volna benne, mint mennyivel Agnes rendelkezett. A szoba belső szegletében az ágyhoz közel egy kis fülke volt, melyet öltöző kabinetté alakitottak át és melynek második ajtaja a cselédség által használt hátulsó lépcsőre nyilt. Miután Agnes mindezeket egy pillantással áttekintette, lehető gyorsan rendbeszedte öltözékét. Midőn a salonba visszament, a folyosón megszólitá őt egy szobaleány e szókkal:

— Rendezni szeretném szobáját éjjelre kisasszony. A kulcsot majd aztán visszaviszem a salonba.

Mialatt a szobaleány a szobában sürgölődött, egy nő a hátulsó lépcső második emeleti párkánya mellől nézte a szoba ajtaját. Rövid idő mulva a cseléd kijött az öltöző kabinetből, kezében a korsóval és lement a lépcsőkön. Erre a második emeleten leselkedő nő (szükségtelen emlitenünk, hogy a grófné volt) gyorsan leszaladt az első emeletre, a főajtón át benyitott a szobába és elrejtőzött a nagy ruhaszekrény üresen álló osztályába. A szobaleány visszatért, elvégezte munkáját, bezárta belülről az öltöző kabinet ajtaját; midőn a szobából kiment, a főajtót is bezárta és a kulcsot átadta Agnesnek.

Az utasok épen ebédhez ültek, midőn az egyik gyermek észrevette, hogy Ágnes nem hozta el magával óráját. Talán a gyors átöltözés alatt szobájában feledte? Azonnal felkelt, utána nézni a dolognak, és Montbarry lady figyelmeztette, hogy jól megnézze, be van-e zárva a szobája, mert tolvajok is lehetnek esetleg a házban. Ágnes megtalálta óráját az öltöző asztalkán. Mielőtt azonban kijött volna a szobából, követte Montbarry lady tanácsát, és megnézte az öltöző kabinet ajtaját. Az ajtó be volt zárva. Erre kiment

hálószobájából, s a főajtót bezárta maga után.

Alig hogy eltávozott, a grófné, ki a ruhaszekrényben nagyon roszul érezte magát, kilépett rejtekhelyéről az üres szobába.

Legelőször is az ajtónál hallgatózott, mig a künn uralkodó csöndesség meggyőzte őt arról, hogy a folyosó üres. Erre aztán kizárta a kis kabinet ajtaját és kiment a hátulsó lépcsőre. Belül az ajtó épugy maradt látszólag, mint midőn Ágnes sajá kezével megpróbálta, hogy reá van-e forditva a kulcs?

Montbarryékat még ebédnél találta Westwick Henrik, ki épen akkor érkezett meg Milanoból.

Ágnes előtt, midőn az ifju a terembe lépett, és midőn kezet szoritott vele, ugy rémlett, mintha valamely titkos érzés viszonozná azon leplezetlen és hangosan nyilvánuló örömöt, melyet Henrikben a viszontlátás okozott. Csak egyszer viszonozta pillantását, de e percben a saját érzelme azt sugta neki, hogy némán fölbátoritá az ifjut a reményre. Látta azt a boldogság azon hirtelen fellobbanásán, mely arcát lángba boritá, és nagy zavarral menekült azon szokásos udvarias kérdések mögé, melyek a Milanoban hátrahagyott rokonok egészségi állapotára vonatkoztak.

Henrik leült az asztalhoz, és nagyon mulattatóan irta le Ferenc bátyja helyzetét a pénzsóvár táncosné és a lelkiismeretlen francia szinigazgató közt. A dolgok annyira a végletekig mentek, hogy már a birróságok közbenjárásához is kellett folyamodni, melyek a kérdést Ferenc javára döntötték el. A győztes angol szinigazgató megnyervén perét, azonnal elhagyta Milanot és Londonba visszasietett, hol szinházi dolgai sürgősen követelték jelenlétét. Nővére most is elkisérte őt, Norburyné asszonyság azon borzasztó két éj után, melyet a velencei szállodában töltött, elhatározta, hogy annak küszöbét többé nem lépi át, és gyöngélkedő egészségével kivánta kimenteni elmaradását a családi ünnepélyről. Az ő korában már az utazás nagyon fárasztó volt reá nézve, és örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy fivére kiséretében térhessen vissza Londonba.

Az idő gyorsan haladt e beszélgetések közt és elérkezett azon perc, midőn a gyermekeknek aludni kellett menniök.

Midőn Ágnes fölkelt, hogy távozzék a legidősb leányka kiséretében, meglepetve vette észre, hogy Henrik modora egyszerre megváltozott. Nagyon komolynak és aggodalmasnak látszott, és midőn unokahuga jó éjt kivánt neki, hirtelen igy szólt hozzá :

— Lucy, szeretném tudni, hogy a szálloda melyik részében hálsz?

Lucy, kit e kérdés meglepett, azt felelte, hogy szokás szerint „Ágnes néninél“ hál.

Henrik nem elégedett meg e válaszszal, hanem azt kérdezte, hogy Ágnes hálószobája közel van-é a család lakosztályához? Ágnes felelt a gyermek helyett, nem tudta megfejteni magának, mily célja lehet Henriknek e kérdéssel, és fölemlité azon udvarias áldozatot, melyet Jamesné asszonyság hozott a család kényelmének.

— Ez asszonyság szivességének köszönhetjük, ugymond, hogy Lucyval együtt a salon szomszédságában lakhatunk.

Henrik nem felelt, de nagyon elégületlennek látszott, a mint az ét-terem ajtaját kinyitotta Ágnes és unokahuga előtt. Miután jó éjt kivánt nekik, a folyosón várt mindaddig, mig benyitottak a végzetes szobába, aztán hirtelen visszament bátyjához e szókkal:

— Jerünk ki a szabadba, szivarozni, István.

Mihelyt a két testvér egyedül volt és négyszemközt beszélgethetett, Henrik megmagyarázta, miért kérdezősködött a hálószobák felől. Ferenc elbeszélte neki a grófnéval való találkozását és annak következ-

ményeit. Henrik pedig most gondosan elősorolta bátyja előtt az összes részleteket.

— Nem tudok megbarátkozni azon gondolattal — mondá, hogy ama nő átadta Ágnesnek a szobáját. Nem figyelmeztethetnéd Ágnest, hogy jól bezárja az ajtókat, a nélkül azonban, hogy elrémitenéd azok által, a miket az imént mondtam?

Montbarry lord azt felelte, hogy neje már figyelmeztette Ágnest, a ki különben bizonyosan gondot fog viselni ugy önmagára, mint kis laktársára. Egyébkint a grófné történetét és babonáját szinpadi hatásra számitott tulzásnak tekinté, mely magában véve eléggé mulatságos ugyan, de egy percnyi komoly figyelmet sem érdemel.

Mialatt a férfiak künn sétáltak, azon szoba, melyben már annyi meglepő dolog történt, egy ujabb sajátszerü esemény szinhelyévé lett, melynek főszereplője Montbarry lord legidősb leánykája volt.

A kis Lucy szokás szerint levetkőzött s ezalatt alig nézett körül a szobában. Midőn letérdelt imádkozni, véletlenül felnézett a mennyezet azon részére, mely közvetlenül az ágy fölött volt. A legközelebbi pillanatban Ágnes nagy rémületére, borzasztó sikoltással fölugrott és a faragott mennyezet fehér desz-

kázatán látható kis barna foltra mutatva, fölkiáltott:

— Vérfolt! Vigy el engem innét! Nem akarok itt hálni!

Ágnes belátván, hogy sikertelen volna minden reábeszélés itt a szobában, gyorsan beburkolta Lucyt egy nagy kendőbe és átvitte anyjához a salonba. Itt a két hölgy minden lehetőt elkövetett a remegő kis leány lecsillapitására és megnyugtatására. Hasztalan volt minden; a reábeszélés nem oszlathatá el azon benyomást, melyet a rémület a fiatal és érzelmes lélekre gyakorolt. Lucy nem tudott számot adni borzasztó ijedtségéről. Nem tudta megmondani, miért hasonlitott vértfolthoz a mennyezeten látható folt. Csupán annyit tudott, hogy meghalna félelmében, ha azt még egyszer látnia kellene. Ily körülmények közt nem maradt más hátra, mint elhatározni, hogy a gyermek az éjszakát azon szobában töltse, melyben két kis huga hált a dajkával.

Fél óra mulva Lucy mélyen aludt, átkarolva tartván kis hugát. Montbarry lady visszament Ágnessel a szobába, megnézni a mennyezeten azon foltot, mely annyira megrémité a gyermeket. A folt oly kicsi volt, hogy alig lehetett észrevenni, és valószinüleg valamelyik munkás vigyázatlansága okozta, vagy pedig a felette levő szobában a pad-

lóra vizet öntöttek ki, mely átszivárgott a mennyezeten.

— Valóban nem értem, miért adott Lucy oly rémitő magyarázatot e csekélységnek, jegyzé meg Montbarry lady.

— Ugy hiszem, hogy a dajka az oka annak, a mi történt, viszonzá Ágnes. Valószinüleg valamely rémtörténetet beszélt el Lucynak, mely hátrahagyta benyomását a gyermek lelkében. Az eféle nők nem tudják, mily veszélyes dolog felizgatni a gyermekek képzelmét. Jó lesz, ha holnap erre figyelmezteted a dajkát.

Montbarry lady nagy csodálkozással tekintett körül a szobában.

— Milyen szép szoba ez! — mondá. Remélem Ágnes, nem félsz egyedül itt hálni?

Ágnes nevetett.

— Oly fáradt vagyok, mondá, hogy azon gondolkoztam, nem jobb volna-e neked jó éjt kivánnom, mint visszamenni a salonba.

Montbarry lady az ajtó felé fordult.

— Ékszeres dobozodat az asztalon látom, mondá; ne feledd el bezárni az öltöző szoba ajtaját.

— Már utána néztem és magam megpróbáltam a kulcsot, mondá Ágnes. Nem segithetek neked valamiben, lefekvés előtt?

— Nem, kedvesem, köszönöm. Magam

is oly álmos vagyok, hogy azonnal követem példádat. Jó éjt Agnes, és kellemes álmokat az első éjszakán, melyet Velencében töltesz.

HUSZONKETTEDIK FEJEZET.

Ágnes, Montbarry lady eltávozása után becsukta és bezárta ajtaját, felölté éjjeli pongyoláját s elkezdé kirakni ruháit és fehérneműit a ládákból. Annyira sietett, mikor az ebédhez kellett átöltöznie, hogy azon ruháját öltötte magára, mely legfelül feküdt a ládában, uti ruháját pedig ledobta az ágyra. Most nyitotta ki először a ruhaszekrény ajtaját és elkezdte öltözékeit felaggatni a szekrény egyik osztályában levő fogasokra.

De nehány perc mulva megunta e munkát és elhatározta, hogy e kirakodást másnap reggel fogja folytatni. A tikkasztó déli szél, mely egész nap fútt, még éjjel se csillapult le. A szobában rekedt volt a lég; Ágnes egy shawlt boritott fejére és vállaira, s az üveg ajtót kinyitván, kilépett a balkonra.

Homályos és borongós éj volt, semmit se lehetett tisztán látni.

A ház előtt a Canal Grande vize egy fekete mocsárhoz hasonlitott, a tulsó soron levő házak megannyi árnyékoknak látszottak, melyek alig váltak le a csillagtalan és

holdfény nélküli égről. Hosszu időközökben csak egy-egy elkésett gondolás kiáltása hallatszott, a mint valamelyik távolabbi csatorna szegletén befordulva, figyelmeztetve a sötétségben netalán feléje közeledő csolnakosokat. Koronkint egy egy közelebbről hallatszó evezőcsapás azt jelentette, hogy más gondolák a lassankint haza szállongó vendégeket szállitják vissza a palotába. E ritka hangok kivételével, Velence titokszerü éjjeli csöndessége csakugyan siri csönd volt.

Ágnes az erkély párkányára támaszkodva, lenézett a sötét ürbe. Gondolatai visszaszálltak azon nyomorult emberhez, aki megszegte hitét és a ki e házban halt meg. Ugy érzé, mintha valamely változás történt volna vele, mióta Velencébe érkezett; ugy rémlett előtte, mintha valamely uj benyomás működnék reá. Most történt először, hogy az elhunyt Montbarryra való visszaemlékezés nem csupán szánalmat és részvétet ébresztett fenne. A szenvedett sérelem öntudata, melyet e szelid és bocsánatkész teremtés eddig soha sem érzett, most egyszerre felébredt benne. Lealáztatásának elmult napjaira gondolt, még pedig csaknem oly élesen, mint Westwick Henrik — kit pedig ő utasitott rendre, midőn legutóbb megvetéssel beszélt előtte bátyja belől! A félelem és kétség, mely egyszerre

feltámadt benne önmaga iránt, physikailag ugy mint erkölcsileg megrázkódtatta őt. Félrefordult a sötét vizek zavaros mélységétől, mintha azoknak rejtélyes homálya okozta volna azon gondolatokat és érzelmeket, melyek ily váratlanul erőt vettek rajta. Hirtelen becsukta az üvegajtót, ledobta shawlját és meggyujtá a kandalló párkányán álló gyertyákat, mert a magános szobában egyszerre ellenállhatlanul érzé a világosság szükségét.

A külső sötétséggel ellentétes kellemes gyertyafény ismét földerité kedélyét. Ugy örült világosságnak, mint egy gyermek!

— Nem jó volna-e lefeküdni? gondolá magában. Nem! A kimerültség és fáradság azon érzete, mely egy óra előtt erőt vett rajta, most már egészen elenyészett. Ujra kezdé a kipakolás unalmas munkáját. De nehány perc mulva ismét felhagyott vele. Leült az asztal mellé és egy uti-könyvet vett elő. „Hátha előre megismerkedném a velencei látnivalókkal!“

Figyelme messze eltévelygett, mielőtt még a legelső lapot megforditotta volna.

Most Westwick Henrik képe volt az uralkodó alak visszaemlékezéseiben. Felidézvén lelkében az ut legcsekélyebb eseményeit és részleteit, nem volt képes egyébre gondolni azon körülményeknél, melyek az ifjut a lehető

legkedvezőbb szinben tüntették föl. Szeliden mosolyogni kezdett, arcszine lassankint kipirult, minél tovább gondolkozott az ifju vonzalmának szerény tartózkodása és őszintesége felett Vajjon azon kellemetlen, nyomasztó érzés, mely az egész utazás alatt folyvást uralkodott rajta, nem volt-e talán hosszas elválásuknak tulajdonitandó — s nem keseritette-e azt el méginkább hiu megbánása, ha visszaemlékezett azon nyers visszautasitásra, melylyel őt Párisban illette? A mint e merész kérdés felerőszakolta magát lelkében, gépiesen ismét a könyvre irányzá szemeit, mert nem bizott saját gondolatainak korlátlan szabadságában. A tiltott gyöngédség annyi csábos kisértése talál rejtekhelyet egy nő pongyolájában, midőn éjjel szobájában egyedül van! Gondolhatott-e Ágnes más férfiura, gondolhatott-e szerelemre, holott szive a meghalt Montbarry sirjában volt? Mily szégyenteljes gondolat és mennyire méltatlan hozzá! Másodszor is megkisérlé érdeklődni az utazási könyv iránt és megint hiába. Félretette a könyvet és az utolsó eszközhöz nyult, uti málhája kirakásához, erősen el levén határozva, könyörtelenül kifárasztani magát, mig elég kimerült és álmos lesz, hogy bizton számithasson nyugalomra ágyában.

Rövid ideig folytatta azon egyhangu

foglalkozást, mely a ruháknak és a fehérneműnek a ládából a ruhaszekrénybe való szállitásából állt. Az előcsarnokban levő nagy óra éjfélt ütött, és ez által figyelmeztette őt, hogy az idő késő̈re jár. Ágnes egy pillanatra leült az ágya mellett levő karos székre, pihenni.

A házban uralkodó csöndesség megragadta figyelmét és lebilincselte nagyon kellemetlenül. Mindenki nyugalomra tért volna és aludnék már kivűle? Itt az ideje, hogy ő is kövesse e példát. Bizonyos ideges gyorsasággal felkelt és vetkőzni kezdett.

— Két órával rövidebb ideig pihenhetek, gondolá magában, mialatt haját kibontá a tükör előtt. Holnap majd semmire se lehet hasznomat venni.

Meggyujtotta éjjeli lámpáját, kioltotta a gyertyákat — egynek kivételével, melyet egy kis asztalkára tett, az ágy ellenkező oldalára azzal, a hol a karszék állt. Miután még a gyufatartót és utazási könyvét elhelyezte a gyertyatartó mellé, hogy olvashasson azon esetre, ha nem tudna aludni, elfútta a gyertyát és lehajtá fejét a vánkosra.

Az ágyfüggönyök félre voltak hajtva, hogy a levegő szabad keringése ne akadályoztassék. Agnes baloldalán feküdt, háttal az asztalkának és a félhomályban láthatta a

karszéket, mely vászonszövettel volt bevonva. A szövet halványzöld alapon, rózsabokrétákat ábrázolt. Ágnes igyekezett elszenderedését siettetni az által, hogy ujra meg ujra megszámlálta a rózsabokrétákat, melyeket fekhelyéről láthatott. Figyelmét e számlálástól kétszer vonták el kivülről hallatszó hangok, először az óráé, mely fél egy órát ütött, aztán a második emeleten egy pár csizma lezuhanása, melyet megtisztitás végett dobtak ki az ajtón azon kiméletlenséggel mások kényelme iránt, mely a szállodában lakó emberiség jellemző sajátsága. E két megszakitás után Ágnes tovább számlálta a rózsabokrétákat, mind lassabban és lassabban. Nem sokára hibát ejtett a számlálásban — ujra kezdte — aztán azt gondolta, hogy várni fog egy kissé, érezte, hogy szempillái lecsukódnak, feje mindinkább lehanyatlott a párnán, ajkáról egy gyönge sóhaj lebbent el. Elaludt.

Nem tudta megmondani, meddig tartott ezen első álma? Csak arra emlékezett később, hogy hirtelen fölébredt.

Minden képessége és egész öntudata ugyszólván, átugorta benne az érzéketlenség és öntudatosság közti határvonalat. A nélkül, hogy tudta volna miért, egyszerre fölült ágyában és hallgatózott, maga se tudta mire. Feje zúgott, szive erősen dobogott, minden

megmagyarázható ok nélkül. Mialatt aludt, csupán egy esemény történt. Az éjjeli lámpa kialudt, és a szobában természetesen teljes sötétség uralkodott.

Ágnes a gyufatartó után nyult, s midőn azt megtalálta, várt. Lelkében még némi zavaros érzés uralkodott. Nem sietett meggyujtani a gyufát. A várakozás a sötétben kellemes volt rá nézve e pillanatban.

Gondolatainak nyugodtabb menetében azon természetes kérdést intézhette önmagához, hogy mi riasztá fel őt oly hirtelen, és mi rázkódtatta meg idegeit annyira? Talán valamely álom benyomása? De hiszen nem álmodott, vagyis helyesebben mondva, éber állapotában nem emlékezett rá, hogy álmodott volna. Nem volt képes megfejteni a titkot; a sötétség nyomasztóan kezdett rá hatni. Végighuzta a gyufát a tartó alsó lapján és meggyujtotta a gyertyát.

Mihelyt a jótékony világosság szétáradt a szobában, félre fordult az asztaltól és az ágy másik oldalára tekintett.

Azon pillanatban, a mint arra felé fordult, a rémület megragadta szivét, mint egy jéghideg kéz.

Nem volt egyedül a szobában!

Amott a karszéken az ágy mellett, a gyertya fénye egyszerre megvilágitott egy

női alakot.A feje hátra hanyatlott a szék párnájára. Arca a mennyezet felé volt fordulva, szemei le voltak csukva, mintha mélyen aludnék.

E felfedezés megrázkódtatása következtében Ágnes nem birt se szólni, se mozdulni. Első öntudatos ténye, mihelyt önuralmát kissé visszanyerte, az volt, hogy előre hajolt az ágyon és közelebbről megnézte azon nőt, a ki ily megfoghatlan módon lopózott szobájába. Egy pillantás is elég volt: rémes sikoltással borzadt vissza tőle. A széken heverő asszony nem más volt, mint az elhunyt Montbarry özvegye, ugyanazon nő, a ki figyelmeztette őt, hogy még egyszer találkozni fognak és — meglehet — Velencében.

Bátorsága visszatért azon természetes megbotránkozás hatása következtében, melyet a grófné jelenléte idézett elő.

— Ébredjen fel! mondá. Hogyan mert ön ide jönni? Hogyan tudott belopózni? Távozzék e szobából, különben segitségért kiáltok!

Az utolsó szókat már csaknem kiáltotta, de azok nem idéztek elő semmiféle hatást. Még előbbre hajolt az ágyban, merészen megragadta és megrázta a grófné vállát. Még ez se volt képes felébreszteni az alvó

nőt. Még mindig ott hevert, hátradőlve a széken, erőt vett rajta valamely halálos tompultság, mely érzéketlenné tette ugy a hang, mint az érintés iránt. Vajjon csakugyan aludt-e? Vagy talán elájult?

Agnes figyelmesebben nézett reá. Nem ájult el. Mély lélekzése hallható volt. Koronkint vadul csikorgatta fogait. Homlokán a hideg verejték gyöngyözött. Összekulcsolt kezei lassan fel-felemelkedtek és ismét lezuhantak ölére. Talán egy álom haláltusájában küzdött, vagy lelkileg érezte valamely rejtett dolog jelenlétét a szobában?

Ezen utóbbi kérdésben foglalt kétely elviselhetlen volt. Agnes elhatározta, előhivni azon cselédeket, kiknek éjjeli szolgálatuk volt a szállodában.

A csöngetyüzsinór az ágy mellett függött azon oldalon, melyen az éjjeli asztalka állott.

Ágnes fölemelkedett görnyedt helyzetéből, melyet akkor foglalt el, midőn közelebbről meg akarta nézni a grófnét, s az ágy tulsó oldalára fordulván, kinyujtá kezét a csöngetyühuzó után. Ugyanazon pillanatban föltekintett. Keze lehanyatlott sulyosan. Egész teste remegett és visszaroskadt a párnára.

Vajjon mit látott?

Még más valakit látott a szobában.

Félmagasságban arca és a mennyezet közt, ott lebegett egy emberi fej, nyakán elválasztva, mintha nyaktilóval vágták volna le testéről.

Semmi látható vagy hallható jel sem figyelmeztette Ágnest e tüneményre. A fej egyszerre és minden nesz nélkül megjelent fölötte. A szobában semmiféle természetfölötti változás sem volt észrevehető. A meggyötört, élettelen alak a karszéken; az ágygyal szemközt a széles üvegajtó és künn a fekete éj; a kis asztalon égő gyertya és minden egyéb tárgy a szobában változatlanul maradt. Csupán egy — leirhatlanul irtózatos tárgy — járult a többihez. Ennyi volt az egész változás, se több, se kevesebb.

A gyertya sárga fényénél tisztán kivehette a fölötte lebegő fejet. Ágnes mereven nézett reá, mintegy elbüvölve az irtózattól, mely erőt vett rajta.

A hús elpusztult az arcról. A ráncos bőr szine megfeketült, mint egy egyptomi mumiáé, kivévén a nyakán, hol világosabb szinü volt és oly foltokat mutatott, melyeknek szine hasonlitott a mennyezeten levő és a gyermek megrémült képzelme által vérnyomoknak tartott folthoz. Szintelen bajusz és szakál gyér maradványai, melyek a felső ajakról és azon üregről lóggtak alá, melynek

helyén egykor az arc volt, mint egy férfi fejét tették felismerhetővé a tüneményt. A halál és az idő elvégezte pusztító munkáját az összes vonásokon. A szempillák le voltak zárva. A hajon, mely époly szintelen volt a koponyán, mint a bajusz és szakál, itt-ott perzselési foltok látszottak. A kékes ajkak, melyeket merev mosoly választott szét, látni engedték a két fogsort. A lebegő fej, mely midőn legelőször megpillantá, mozdulatlan volt, lassankint lefelé kezdett bocsátkozni, és lassankint szét kezdett áradni a szobában azon kettős vegyülékü szag, melyet a bizottság tagjai a palota földalatti boltozataiban tapasztaltak, és mely Westwick Ferencet a szálloda hálószobájában oly beteggé tette. Az undok tünemény lassan-lassan alábbszállt, mig végre megállapodott épen Agnes fölött; megállapodott és megfordult ugy, hogy arca épen szemközt volt a karszéken fekvő nő fölfelé fordult arcával. Szünet következett be. Aztán egy természetfölötti mozdulat zavarta meg a halott arc merev nyugalmát.

A bezárt szempillák lassankint felnyiltak. A halálban megüvegesedett szemek láthatókká lettek és rémes pillantással meredtek a nőre.

Agnes látta e pillantást. Látta, a mint az élő nő szempillái épugy fölnyiltak, mint

a halott férfié; látta, a mint fölkelt mintegy parancsszóra — s azután nem látott többé semmit.

— — — — — — — — —

Legközelebbi öntudatos benyomása az volt, hogy a napsugarak nyájasan világitottak be egy ablakon, Montbarry lady ágya mellett ült, s a gyermekek csodálkozó arccal kandikáltak be az ajtónyiláson keresztül.

HUSZONHARMADIK FEJEZET.

— ... Neked van némi befolyásod Ágnesre. Igyekezzél rá hatni Henrik, hogy higgadtan tekintse a dolgot. Valóban nincs ok lármát ütni miatta. A feleségem komornája korán reggel kopogtatott ajtaján és be akarta vinni a theát. Nem nyervén választ, az öltöző kabinet ajtaja felől került, ezen oldalon az ajtót nyitva találta, belépett és remülve látta, hogy Agnes ájultan hever az ágyban. Nőm segitségével eszméletre téritették őt, s Agnes elbeszélte azon rendkivüli történetet, melyet az imént mondtam el neked. Magad is tapasztalhattad, hogy a szegény leány hosszas vasuti utazásunk következtében kimerült idegei tul vannak feszitve, s ő azon nők közé tartozik, kiket egy álom könnyen megijeszt. De mindamellett makacsul vonakodik

elfogadni a józan, higgadt véleményt. Ne gondold, hogy szigoruan léptem föl irányában! A mit ember tehet, mindent megtettem a mint kivánta. Irtam a grófnénak (jelenleg használt álneve alatt), és késznek nyilatkoztam szobáját visszabocsátani rendelkezése alá. A grófné válaszolt és határozottan megtagadta a visszaköltözést. Ezután intézkedtem, a szállodabeli cselédség tudtán kivül, hogy egy vagy két éjjel én fogok ama szobában aludni, igy legalább Agnes visszanyerheti kedélye nyugalmát, nőm gondozása alatt. Tehetek-e még egyebet is? Agnes minden kérdésére legjobb tudomásom szerint feleltem, ő most már mindent tud, a mit te a mult este Ferencről és a grófnéról elbeszéltél nekem. De lelkét semmikép se birom megnyugtatni. Föl is hagytam már minden kisérlettel ez irányban és magára hagytam őt a salonban. Menj, keresd föl őt és igyekezzél lecsillapitani.

E szókban mondá el Montbarry lord öcscsének az esetet, a józan ész szempontjából. Henry nem válaszolt, hanem egyenesen a salonba ment.

Agnes kipirult arccal és izgatottan járt föl s alá.

— Ha azért jött, hogy azt mondja, a mit bátyja mondott, akkor megkimélheti magát a fáradságtól — szólt hozzá, mielőtt

Henrik szóhoz juthatott volna. Nincs szükségem józan észre és higgadtságra, hanem jó barátra, a ki elhiszi szavaimat.

— Ez a jó barát én vagyok, Agnes, mondá Henrik nyugodtan; s ön ezt jól tudja.

— Csakugyan hiszi ön, hogy nem álom ejtett csalódásba?

— Tudom, hogy nem csalódott, legalább egy körülményre nézve nem.

— Mily körülményre nézve?

— Arra, melyet a grófnéról mondott. Teljesen igaz, hogy. . . .

Agnes itt közbeszólt:

— Miért kellett csak ma reggel hallanom, hogy a grófné és Mrs. James egy és ugyanazon személy? kérdé gyanakvó hangon. Miért nem mondták meg ezt már tegnap este?

— Ön feledi, hogy elfogadta a szobacserét, mielőtt megérkeztem volna Velencébe, viszonzá Henrik. Szándékom volt önt figyelmeztetni még akkor is, de már minden intézkedés megtörtént éjjelre, figyelmeztetésem tehát csak zavart és rémületet okozott volna. Elhatároztam várni ma reggelig, miután bátyámtól hallottam, hogy ön maga meggyőződött, hogy a szobába senki se lopózhatik be. Lehetetlen megmondani, hogyan juthatott be mégis a grófné. Én csupán azon meggyő-

ződésemet fejezhetem ki, hogy a grófné jelenléte az ön ágya mellett, a mult éjjel nem volt álom. Saját vallomása alapján mondhatom, hogy ez valóság volt.

— Saját vallomása alapján!

— Alig tiz perc előtt nála voltam.

— És mit csinált?

— Egészen el volt merülve az irásba. Rám se nézett, mig az ön nevét nem emlitettem.

— Kétségkivül emlékezett reám.

— Emlékezett, de csak nagy nehezen. Miután azt tapasztaltam, hogy máskép nem felelne kérdéseimre, ugy kérdeztem őt, mint ha az ön megbizásából mentem volna el hozzá. Ekkor aztán beszélt. Nem csupán azt ismerte el, hogy a szobacserére ugyanazon babonás okból adott alkalmat, melyet Ferenc előtt is emlitett, hanem azt is megvallotta, hogy az ön ágyánál ült és leste, „hogy meglássa azt, a mit ön lát“, mint magát kifejezte. Midőn ezt hallottam, igyekeztem kivenni belőle, hogyan jutott be a szobába. Szerencsétlenségre e percben kéziratára pillantott s ismét folytatta az irást. „A bárónak pénz kell“ — mondá — „kénytelen vagyok sietni szindarabommal.“ Mit látott vagy mit álmodott a mult éjjel az ön szobájában, azt most lehetetlen fölfedezni. De ha bátyám elbeszélése

és saját tapasztalataim után itélhetek, azt kell hinnem, hogy valamely legujabb benyomás föltünő változást idézett elő e nyomorult nőben, még pedig kedvezőtlen változást. Elméje (meglehet, hogy ma éjjel óta) részben meg van zavarodva. Ennek egyik tanujele az, hogy ugy beszélt a báróról, mintha még élne. Ferenc előtt azt mondta, hogy a báró meghalt, és csakugyan igazat is mondott. Az éjszak amerikai Egyesült Államok milanói konzula megmutatta nekünk a halotti hirdetést egy amerikai hirlapban. A mennyire én képes vagyok érteni a dolgot, ugy látom, hogy összes érzékeit, melyekkel még rendelkezik, egyetlen képtelen gondolat uralja, az, hogy egy szindarabot irjon Ferenc szinháza számára. Ferenc elismeri, hogy reményt nyujtott neki ezen uton pénzt szerezhetni. Azt hiszem, roszul cselekedett. Ugy-e bár, ön is egyetért velem?

Agnes, a nélkül, hogy e kérdésre válaszolt volna, hirtelen fölkelt székéről.

— Tegyen meg nekem még egy szivességet, Henrik, mondá Vigyen el a grófnéhoz azonnal.

Henrik habozott.

— Elég nyugodt ön ahhoz, hogy őt láthassa, a mult éjjeli megrázkódtatás után? kérdé.

Agnes remegett, arca elhalványult. De ragaszkodott elhatározásához.

— Elmondták önnek, mit láttam a mult éjjel? kérdé gyönge hangon.

— Ne beszéljen erről! szólt közbe Henrik. Ne izgassa föl magát ok nélkül.

— Beszélnem kell! Lelkem tele van mindenféle borzasztó kérdésekkel. Tudom, hogy nem egyénithetem azon iszonyu látványt, és mégis folyvást azt kérdezem magamtól, kinek az alakja jelent meg előttem? Ferrarié volt-é, avagy —

Itt hangja elakadt s egész teste megborzadt.

— A grófné tudja, látnom kell a grófnét! kiáltá hevesen. Akár cserben hagy bátorságom, akár nem, meg kell tennem a kisérletet. Vigyen el hozzá, mielőtt időm volna visszaborzadni a gondolattól!

Henrik aggódva tekintett reá.

— Ha ön csakugyan szilárdul elhatározta a grófnéval beszélni, mondá, akkor teljesen egyetértek önnel; minél hamarább, annál jobb. Ön emlékezni fog, mily sajátszerü módon beszélt azon befolyásról, melyet ön gyakorolt reá azon alkalommal, midőn betolakodott az ön lakására Londonban.

— Tisztán emlékezem. Miért kérdezi?

— Azért, mert kétlem, hogy mostani

lélekállapotában képes lesz sokáig megmaradni azon rémes eszméje mellett, hogy ön a boszuló angyal, a kinek rendeltetése meghozni gonosz tetteinek büntetését. Jó volna kisérletet tenni, mennyire terjed az ön befolyása, addig mig ő képes azt érezni.

Várta a feleletet, de Agnes megfogta karját és szótlanul elvezette őt az ajtóhoz.

Fölmentek a második emeletre, kopogtattak és beléptek a grófné szobájába.

Narona grófné még mindig szorgalmasan irt. Miután föltekintett és megpillantá Agnest, a kétely tétova kifejezése volt az egyedüli kifejezés, melyet fekete szemeiben olvasni lehetett. Nehány perc mulva ugy látszott, mintha a régi emlékek lassankint visszatérnének lelkébe. A toll kiesett kezéből. Sápadtan és remegve tekintett Agnesre, és végre ráismert.

— Elérkezett már az idő? kérdé rémülten és halk hangon. Engedjen még rövid halasztást, nem fejeztem be szindarabomat.

E szókkal térdre esett és esengve emelte föl összekulcsolt kezeit. Agnes még koránsem csillapult le teljesen a mult éjjeli nagy megrázkódtatás után; idegei még koránsem voltak képesek elviselni ezen ujabb megpróbáltatást. A grófné egész lényén tapasztalható változás annyira meglepte őt, hogy a legelső

percben nem tudta mit mondjon, vagy mit tegyen? Henrik kénytelen volt segitségére sietni.

— Intézze hozzá kérdéseit, mig idő van reá, mondá neki halkan. Lássa, szemei ismét a levegőben kezdenek tévedezni.

Ágnes iparkodott összeszedni minden bátorságát, s igy szólt:

— Ön mult éjjel a szobámban volt....

Mielőtt tovább beszélhetett, a grófné fölemelte kezeit, és az irtózat kétségbeesésével tördelte feje fölött. Ágnes megijedt és megfordult, mintha távozni akart volna a szobából. Henrik visszatartóztatta és azt sugta fülébe, hogy tegyen még egy kisérletet. Agnes erőt vett magán és engedelmeskedett.

— A mult éjjel azon szobában háltam, melyet ön engedett át. Láttam. . . .

A grófné hirtelen fölkelt.

— Ne többet erről! kiáltá. Oh! Jézus Mária! azt hiszi ön, hogy én nem tudom, mit látott? Itéljen kisasszony. Vessen számot saját lelkével. Elhiszi most már, hogy a boszú napja elérkezett? Kész ön követni engem a multak bünein keresztül a halottak titkaihoz?

Ezzel ismét iróasztalához fordult, be nem várva a választ. Szemei szikráztak; most megint hasonlitott ahhoz, a mi egykor

volt. De csak egy percre. Régi erélye és hevessége már csaknem teljesen kimerült. Feje lehanyatlott. Mély sóhajtással nyitott föl egy kis szekrényt, mely az asztalon állt. Az egyik fiókból egy pergament-lapot vett elő, mely szinehagyott irással volt boritva. A pergament lapon még nehány selyemszál függött, mintha erőszakosan tépték volna ki egy könyvből.

— Érti ön az olasz nyelvet? kérdé a grófné, a pergamentet átnyujtván Agnesnek.

Agnes szótlanul igent intett fejével.

— E lap, folytatá a grófné, e lap egy könyvben volt, a palota régi könyvtárában, midőn ezen épület még palota volt. Nem szükség tudnia, hogy ki tépte ki belőle. Milyen célból tépték ki, azt ön maga is ki fogja találni, ha akarja. Olvassa el előbb, az ötödik sortól a lap végeig.

Agnes szükségét érzé annak, hogy előbb idegeit lecsillapitsa.

— Adjon ide egy széket, mondá Henriknek; igyekezni fogok erőt venni magamon.

Henrik mögéje állt ugy, hogy vállán keresztül ő is olvashatta, a mi a pergamentre volt irva. A régi, szinehagyott irás tartalma a következő volt:

„Ezzel befejeztem a palota első emeletének átvizsgálását irodalmi és művészeti szempontból. Ne-

mes és kegyes uram, e dicső palota tulajdonosának kívánságára most fölmegyek a második emeletre és folytatom a festmények, diszitések és egyéb műkincsek lajstromozását és leirását. Kezdem e teendőimet a palota nyugati részének szögletszobájával, mely a Karyatidák szobájának neveztetik, a kandalló párkányzatát tartó szobrok után. E szobrok aránylag ujak, a tizennyolcadik században készültek, és minden részük elárulja azon kor megromlott műizlését. Mindazonáltal a kandalló felső párkányához bizonyos érdek füződik, a mennyiben egy ügyesen alkalmazott rejtekhelyet takar el, mely e szoba padlója és az alatta levő szoba mennyezete közt létezik. E rejtekhely a velencei inquisitio utolsó éveiben készült, és állitólag kegyelmes uram egyik őse ide menekült e borzasztó itélőszék üldözései elől. E sajátszerü rejtekhely gépezetét a jelenlegi tulajdonos, mint nevezetes ritkaságot, jó karban tartotta és kegyeskedett nekem azt megmutatni és megmagyarázni. Ha a kandalló előtt megállunk és ujjunkkal megnyomjuk a balfelől levő Karyatida homlokát, a két szemöldök közt, mintha a fejet be akarnánk tolni a falba, akkor a titkos gépezet működni kezd, a kandalló alsó kalapja megfordul sarkán, és az alatta levő üreg megnyilik. Ezen üregben elég hely van, hogy egy ember hosszában lefekhessék benne. Az üreg bezárásának módja époly egyszerü. Ha két kezünkkel megfogjuk a Karyatida halántékát és magunk felé huzzuk, a kandalló kőlapja ismét vissza fog fordulni előbbi helyére.“

— Nem szükség tovább olvasnia, mondá a grófné. De ne feledje el azt, a mit most olvasott.

A pergamentlapot visszatette a szek-

rénybe, melyet ismét bezárt, s ezzel elindult az ajtó felé.

— Jöjjön! — mondá; és legyen tanuja annak, a mit igy nevezhetünk: „A kezdet vége!“

Agnes alig birt fölkelni székéről. Egész testében remegett. Henrik karját nyujtá neki támaszul.

— Ne féljen semmitől, mondá; én önnel leszek.

A grófné végigment a ház nyugati részén levő folyosón és megállott a harmincnyolcadik számu szoba ajtaja előtt. Rivar báró lakott egykor e szobában, mely közvetlenül azon hálószoba fölött volt, hol Agnes a mult éjszakát töltötte. A harmincnyolcadik számu szoba két nap óta üresen állt. Midőn az ajtót kinyitották, látták, hogy nincs benne semmiféle uti podgyász, következőleg most se lakik benne senki.

— Ez az, mondá a grófné, a kandallón levő szoborra mutatva. Most már tudja, mit kell vele tennie. Megérdemeltem-e, hogy ön könyörülettel mérsékelje az igazságszolgáltatást? — folytatá halkabban. Kérem, engedjen még nekem nehány órát. A bárónak pénz kell, kénytelen vagyok folytatni szindarabomat.

Ezen utolsó szóknál mosolygott és jobb

kezével az irás taglejtését utánozta. Ugy látszott, erejét teljesen kimeritette az erőfeszités, egyéb dolgokkal is foglalkozni a báró örökös pénzzavarainál és a szinmüirás jövedelménél. Midőn azt mondták neki, hogy szabadon rendelkezhetik idejével, nem fejezte ki hálaját Agnes iránt, csupán ennyit mondott:

— Ne féljen kisasszony, nem fogok szökési kisérletet tenni. A hol ön van, ott kell lennem nekem is, mig a vége elérkezik.

Szemei egy utolsó kifáradt és bamba pillantással végigtekintetek a szobán. Aztán visszatért szobájába oly lassu és gyönge léptekkel, mint egy nagyon öreg asszony.

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET.

Henrik és Agnes egyedül maradtak a Karyatidák szobájában. Azon egyén, a ki a palotát ily körülményesen leirta — nyilván valamely regényiró vagy művész — helyesen jelölte ki a kandalló hiányait. E mű minden részét a legköltségesebben előállitott rosz izlés jellemezte. Mindamellett a kandallót nagyon bámulták a minden rangu, nem műértő utazók, részint impozans nagysága, részint azon számos különféle szinü márvány miatt, melyet a szobrász e művében alkalmazott. A kandalló fényképei láthatók vol-

tak a szálloda csaknem minden helyiségében, és kész vevőkre találtak az angol és amerikai vendégek közt.

Henrik odavezette Agnest, a bal oldali szobor elé.

— Én tegyem meg a kisérletet? kérdé tőle, vagy ön akarja megtenni?

Agnes hirtelen kihuzta karját az övéből és az ajtó felé fordult.

— Én még csak rá se birok nézni, viszonzá. Félek e könyörtelen, hideg márványarctól.

Henrik mutató ujját a márványalak homlokára illesztette.

— Mi ijesztő van e mindennapi szoborarcban? kérdé tréfásan.

Mielőtt még a fejet befelé nyomhatta volna, Agnes hirtelen kinyitotta az ajtót:

— Várjon, mig kimentem a szobából! kiáltá. Irtózom, ha csak arra gondolok is, a mit ön itt találhat!

Midőn a küszöböt átlépte, még egyszer visszatekintett.

— Nem akarom önt egészen egyedül hagyni, mondá. A folyosón fogok várni.

Becsukta az ajtót. Henrik egyedül maradván, még egyszer fölemelte kezét a márványalak homlokához.

Másodszor is félbeszakittatott azon pil-

lanatban, midőn a rejtekhely gépezetét mozgásba akarta hozni. Ezuttal a félbeszakitás kivülről eredt és ismert, kedves hangok idézték elő künn, a folyosón. Egy női hang igy kiáltott föl:

— Kedves Ágnes, mennyire örülök, hogy láthatlak!

Erre egy férfihang szóllalt meg, s valami jó barátot mutatott be Lockwood kisasszonynak. Egy harmadik hang, melyben Henrik a szállodaigazgató hangját ismerte föl, szintén megszóllalt a többi után, utasitván a házfelügyelőnét, hogy mutassa meg az uraságoknak az üres lakosztályokat a folyosó tulsó végén.

— Ha még több helyiség volna szükséges, folytatá az igazgató, rendelkezem egy nagyon szép szobával.

E szókkal kinyitá az ajtót, és szemközt állt Henrikkel.

— Ez igazán kellemes meglepetés, uram! mondá az igazgató vigan. A mint látom, ön hires kandallónkat bámulja. Szabad e kérdeznem Westwick ur, hogyan érzi ön most magát szállodánkban. Ismét elrontották étvágyát a természetfölötti befolyások?

— A természetfölötti befolyások ezuttal megkiméltek, viszonzá Henrik. De meglehet, hogy ön meg fog győződni róla, hogy csa-

ládunk valamely más tagjánál mutatkoztak. Henrik komolyan beszélt, bántotta őt azon ledér hang, melyen a szálloda-igazgató célzást tett utolsó látogatásáról.

— Most tért ön vissza? kérdé, más tárgyra terelve át a beszélgetést.

— E percben, uram. Volt szerencsém ugyanazon vonaton utazhatni rokonaival, kik a szállodába érkeztek, Barville Arthur urral, nejével és utitársaikkal. Lockwood kisasszony velök van és megrendelt szobáikat tekinti meg. Azonnal visszajönnek ide, ha még egy külön szobát is akarnak fenntartatni maguknak.

E kijelentésre Henrik elhatározta felkutatni a rejtekhelyet, mielőtt visszatérhetnének. Midőn Agnes elment, eszébe jutott, hogy jó volna, ha tanu is lenne jelen, azon nem épen valószinü esetben, ha valamely aggasztó föltedezés nyomára bukkanna. Az igazgató, ki semmit se sejtett, most épen kéznél volt. Henrik ujra a Karyatida felé fordult és elhatározta, hogy a nagyon is bizalmas szálloda-igazgatót fogja tanuul használni.

— Nagyon örülök rajta, hogy barátaink valahára megérkeztek, mondá. De mielőtt kezet szoritanék velök, engedje meg, hogy egy kérdést intézhessek önhöz e furcsa műtárgy iránt. Az étteremben a kandalló nehány

fényképmásolatát is láttam. Eladásra vannak azok szánva?

— Bizonyára, Westwick ur.

— Hiszi ön, hogy e kandalló olyan szilárd, a milyennek látszik? kérdé Henrik. Midőn ön belépett épen azon tünődtem, vajjon e szobor nem vált-e le a mögötte levő falról.

Ezzel kezét harmadszor is a Karyatida homlokára illeszté.

— Szerintem nem egészen áll függélyesen. Az imint, midőn e fejet megérintettem, csaknem azon gondolat támadt bennem, hogy akár hátra is hajthatnám.

S mialatt e szókat kiejté, a fejet befelé nyomta.

A fal mögött azonnal egy vaskerék forgásának recsegése hallatszott. A kandalló kőlapja lassan kifordult a két férfi lábai elé, és egy sötét üreget tárt föl. Ugyanazon pillanatban azon sajátszerü, undoritó szag, melylyel az ódon palota boltozatai alatt és az elsőemeleti hálószobában találkoztunk, a nyitva levő rejtekhelyről előtódulva, betölté a szobát.

A szálloda igazgatója visszahökkent.

— Jó Isten! kiáltá; mit jelent ez, Westwick ur?

Henriknek eszébe jutott, mit tapasztalt Ferenc bátyja a 13. A. számu szobában, és

mit látott Agnes a mult éjjel. Elhatározta, hogy lehetőleg óvatos lesz, s csak annyit felelt :

— Én is épugy meg vagyok lepetve, mint ön.

— Várjon egy pillanatig uram, mondá az igazgató. Meg kell akadályoznom, hogy az idegen uraságok ide beléphessenek.

Ezzel elsietett, s nem feledkezett meg róla, hogy becsukja maga után az ajtót. Henrik kinyitotta az ablakot, fejét kidugta a friss légre és várt. Lelkén most vettek először erőt a bekövetkezendő fölfedezés elősejtelmei. Most már annálinkább el volt határozva, egy lépést se tenni tovább tanu jelenléte nélkül.

Az igazgató visszatért, kezében viaszgyertyával, melyet azonnal meggyujtott, mihelyt a szobába lépett.

— Most már nem kell attól félnünk, hogy háborgassanak, mondá. Szíveskedjék a gyertyát tartani, Westwick ur. Az *én* kötelességem kideriteni, mit jelent e rendkivüli fölfedezés ?

Henrik átvette tőle a gyertyát. A mint a lobogó gyertyafény mellett az üregbe tekintettek, annak fenekén mindketten egy sötét tárgyat pillantottak meg.

— Ugy hiszem, elérhetem a kezemmel,

mondá az igazgató; ha leguggolok és belenyulok az üregbe.

Letérdelt a padlóra és — tétovázott.

— Szabad-e kérnem, uram, hogy adja ide a keztyüimet, mondá. Amott vannak a kalapomban, a széken, mely ön mögött áll.

Henrik odaadta neki a keztyüket.

— Nem tudhatom, mi akadhat a kezembe, mondá magyarázatképen fanyar mosolylyal, mialatt fölhuzta a keztyűt jobb kezére.

Ezzel kinyujtózkodott egész hosszában a padlón és bedugta kezét az üregbe.

— Nem tudom bizonyosan, hogy mit fogtam meg, mondá; de megfogtam.

E szókkal félig fölemelkedett és kinyujtá kezét.

A legközelebbi pillanatban a rémület fölkiáltásával fölugrott. Kezéből egy emberi fej hullott alá és Henrik lábai elé gurult. Ugyanazon irtózatos fej volt, melyet Ágnes látott maga fölött lebegni éjjeli viziójában.

A két férfi egymásra nézett, s mindkettőn egyformán uralkodott az iszony. Az igazgató legelőször vett magán erőt.

— Az Istenért, nézzen ki az ajtón! mondá. Valaki meghallhatta kiáltásomat.

Henrik gépiesen ment az ajtóhoz.

Még akkor is, midőn keze már a kul-

cson volt, hogy azt szükség esetén megforditsa a zárban, még akkor visszatekintett a földön heverő undok tárgyra. Lehetetlenség volt az eltorzult és elpusztult vonásokat azonositani bármely élő lény arcával, a kit valaha látott, és mégis bizonyos homályos kételyt érzett, mely a lelkeig hatott.

A kérdéseket, melyek Ágnes lelkét gyötörték, most ő intézte magához :

— Vajjon kinek arcát ismertem volna föl benne, mielőtt a pusztulás megkezdte eltorzitó munkáját? Ferrari arcát, vagy —

Itt megakadt gondolata, mint a hogy Agnes szavai megakadtak előtte. Ágnes! e legkedvesebb név valamennyi közül, most elrémité őt. Mit fog neki mondani? Mily következményei lehetnek, ha megtudja az iszonyu valót?

Az ajtóhoz nem közeledtek léptek, a folyosó csöndes volt. Az utasok még a palota keleti részén levő szobákban időztek.

E nehány pillanat alatt a szálloda igazgatója annyira magához tért, hogy képes volt életének legelső és legfőbb érdekére — a szálloda érdekére gondolni. Aggódva ment Henrikhez e szókkal :

— Ha e borzasztó fölfedezés köztudomásra jut, a szálloda bezárása és a részvénytársulat bukása elkerülhetlen. Bizonyos va-

gyok benne uram, hogy e részben bizhatom az ön titoktartásában.

— Kétségkivül bizhatik bennem, viszonzá Henrik. De a titoktartásnak is vannak határai ily fölfedezés után, mint ez.

Az igazgató megértette, hogy Henrik azon kötelességre célzott, melylyel mint becsületes és törvénytisztelő ember, a közügynek tartozik.

— Azonnal módot találok, e hamvakat titokban elszállittatni a házból, mondá, és magam fogom átadni a rendőrség őrizete alá. Távozni akar velem együtt a szobából, vagy itt marad őrizetül és aztán segiteni fog feladatom végrehajtásában?

Mialatt beszélt, az utasok hangja ismét hallatszott a folyosó tulsó végén. Henrik azonnal beleegyezett, hogy itt a szobában fogja bevárni az igazgató visszaérkezését. Megborzadt a találkozástól Ágnessel, mely elkerülhetlenné lett volna, ha e percben a folyosón mutatkozik.

Az igazgató sietett eltávozni azon reményben, hogy menekülését nem veszik észre. De vendégei megpillantották őt, mielőtt elérhette volna a lépcsőt. Henrik tisztán hallotta a hangokat, a mint a kulcsot megforditotta a zárban. Míg az ajtón belül a fölfedezés borzasztó drámája folyt, addig

künn kedélyesen csevegtek a velencei mulatságokról, a francia és angol konyha viszonlagos érdemeiről és több efféléről. A beszéd zaja lassankint elcsöndesült. A vendégek, miután e napra megállapitották a teendők tervét, eltávoztak a szállodából, egy-két perc mulva mély csönd uralkodott ismét.

Henrik az ablak felé fordult, s azt hitte, hogy lelke megkönnyebbülést fog érezni a Canal Grande élénkségének szórakoztató látványától. De csakhamar megunta e megszokott és rég ismert látványt. Azon megfejthetlen igézet, melyet minden irtózatos tárgy gyakorol, csakhamar ismé arra kényszerité, hogy a szoba undok látványához forduljon.

Akár álom volt, akár valóság, hogyan élhette túl Ágnes a tünemény látását? Midőn e gondolat megvillant agyában, észrevette, hogy a fej mellett valami fekszik a földön. Figyelmesebben megnézvén, látta, hogy egy vékony kis aranylemez volt, mely három hamis fognak képezé foglalatát és alkalmasint akkor esett ki, midőn a szálloda igazgatója rémületében kiejtette kezéből a fejet.

Henrik egyszerre átlátta e fölfedezés fontosságát és annak szükségét, hogy egyelőre ne siessen közölni másokkal. E lelet bizonyára lehetővé tette — ha ugyan volt

benne lehetőség — konstatálni egy borzasztó bűn néma tanujelének azonosságát. Ennélfogva magához vette a fogakat azon szándékkal, hogy azokat használja legutolsó nyomozási eszközűl, ha minden egyéb eszköz sikertelennek mutatkoznék.

Ismét visszatért az ablakhoz, a szoba magánya nyomasztóan kezdett sulyosodni kedélyére. Alig hogy kitekintett, halk kopogást hallott az ajtón. Sietett kinyitni, de féluton hirtelen megállt. Kétely támadt lelkében. Csakugyan az igazgató kopogtatott-e?

— Ki van itt? kérdé.

Agnes hangja felelt.

— Nincs valami mondandója, Henrik?

Henrik alig birt felelni.

— Most nincs, viszonzá zavarral. Bocsásson meg hogy nem nyitom ki az ajtót. Kissé később beszédem lesz önnel.

A kedves hang ismét megszóllalt, s ezuttal kérőleg.

— Ne hagyjon egyedül Henrik! Nem mehetek le az első emeletre azok közé a boldog emberek közé.

Hogyan állhatott volna ellen e kérésnek? Hallotta sóhajtását, hallotta ruhájának suhogását, a mint kétségbeesetten távozni készült. Épen azt tette, a minek megtevésétől nehány perc előtt visszariadt. Kiment

Agneshez a folyosóra. Az ifju nő megfordult a mint lépteit meghallotta, és remegve mutatott a zárt ajtóra.

— Csakugyan olyan borzasztó, a mit ott talált? kérdé gyönge hangon.

Henrik átkarolta őt, hogy össze ne roskadjon. Mialatt Agnes reá nézett, félelem és kétség közt várva válaszát, egy gondolat támadt az ifju lelkében.

— Ön meg fogja tudni, hogy mit találtam, mondá, hanem előbb vegye kalapját és shawlját, és jőjjön ki velem a szabadba.

Ágnes természetesen meg volt lepetve.

— Megmondhatja, mi célból akar eltávozni velem a szállodából?

Henrik tartózkodás nélkül megmondta célját.

— Mindenekelőtt azt akarom, hogy mindkettőnk ielke meg legyen nyugtatva, Montbarry halála felől. Ha nincs ellenére, elmegyünk az orvoshoz, a ki utolsó betegségében gyógyitotta őt, és a konzulhoz, a ki jelen volt temetésén.

Ágnes szemei hálás kifejezéssel tekintettek Henrikre.

— Oh! mily jól ért ön engem! mondá.

E pillanatban a szálloda igazgatója csatlakozott hozzájuk, ki a lépcsőkön jött fölfelé. Henrik átadta neki a szoba kulcsát s

aztán meghagyta a kapusnak, hogy egy gondolát szóllitson elő.

— Ön távozik? kérdé az igazgató.

— Bizonyitékokat keresek, suttogá Henrik, a kulcsra mutatva. Ha talán a hatóságnak szüksége lenne reám, egy óra mulva visszatérek.

HUSZONÖTÖDIK FEJEZET.

Beesteledett. Montbarry lord családjával és az ifju házaspárral az operába ment. Ágnes kimerültségét adván okul, egyedül maradt otthon. Westwick Henrik, miután az udvariasság kötelességének eleget teendő, elkisérte rokonait a szinházba, az első felvonás után ellopódzott és visszament Ágneshez a salonba.

— Gondolkozott ön a felől, a mit délután mondtam? igy szólt Agneshez és leült melléje egy székre. Egyetért velem abban, hogy az egyedüli borzasztó kétely, mely mindkettőnket gyötört, végre tökéletesen elenyészett?

Ágnes szomoruan csóválta fejét.

— Szeretném, ha egyetérthetnék önnel, Henrik. Szeretném, ha jóhiszemüleg mondhatnám, hogy lelkem teljesen megnyugodott.

E felelet csüggeteggé tette volna a legtöbb embert, de Henrik türelme Ágnessel szemben, határtalan volt.

— Ha ön végigtekint a mai nap eseményein, mondá Henrik, kénytelen lesz bevallani, hogy nem egészen eredménytelenül tékozoltuk el időnket. Emlékezzék vissza, hogyan oszlatta el kételyeinket dr. Bruno : — „Azt hiszik önök, hogy harminc évi orvosi gyakorlat után csalódhatom a bronchitis által okozott halál kórtünetei tekintetében ?“ Ha létezett valaha kérdés, melyre nem lehet felelni, ugy ez bizonyosan olyan. Lehet-é kételkedni a konzul nyilatkozatának egyetlen szavában ? Mihelyt Montbarry lord haláláról értesült, azonnal megjelent a palotában, fölajánlani szolgálatait ; a koporsó még nyitva volt. Saját szemeivel látta a holttestet. A pap állitásához se fér kétség. A halottas szobában maradt a koporsó mellett és imádkozott az elhunyt lelki üdvességeért, mig a gyászmenet elhagyta a palotát. Gondolja meg mindezt Ágnes és nem fogja tagadhatni, hogy Montbarry halálának és eltemettetésének kérdése végkép el van döntve. Most már csupán azon egyetlen kétely van hátra, hogy azon maradványok, melyeket találtam, az elveszett futár maradványai-e vagy sem? Én legalább igy fogom fel a dolgot. Nem tudom, helyesen tettem-e föl e kérdést ?

Ágnes nem tagadhatta, hogy e kérdés csakugyan igy áll.

— De ez esetben mi akadályozza önt, hogy épugy megkönnyebbülve érezze magát, mint én? kérdé Henrik.

— Az akadályoz, a mit a mult éjjel láttam, felelé Ágnes. Midőn e tárgyról beszéltünk, ön szememre lobbantotta, hogy babonás oldaláról fogom föl a dolgot. Ezt nem egészen ismerem el, de azt tudom, hogy e babonás fölfogást érthetőnek tartanám, ha más valaki fejezné ki előttem. Ha eszembe jut, mi volt nekem Montbarry és mi voltam én neki egykor, teljesen értem, hogy e tünemény megjelent előttem azért, hogy kereszténvi eltakaritást követeljen és boszut az elkövetett bűnért. Sőt némi halvány lehetőséget is találok azon magyarázatban, melyet ön Mesmer elméletének nevezett, tudniillik, hogy vizióm azon delejes befolyás eredménye, mely reám hatott, a mint a meggyilkolt férj hamvai és a bűnös nő közt feküdtem, kit lelkiismeretének furdalásai gyötörtek ágyam mellett. De a mit nem értek, az, hogy miért épen én előttem jelent meg e borzasztó tünemény, ha nem Montbarry volt a kisértet. Én Ferrarit soha sem ismertem és csupán neje miatt érdeklőttem iránta. Az ön okoskodása ellen nem vitázhatom, Henrik. De szivem mélyén érzem, hogy ön tévedésben van. Semmi sem ingathatja meg azon meggyőződésemet, hogy

a borzasztó valóságtól még ép oly messze vagyunk mint valaha.

Henrik nem kisérlé meg tovább is vitázni vele. Agnes véleménye önkénytelenül is tiszteletet parancsolt.

— Tud ön jobb módot a való nyomára jutni? kérdé. Ki segitsen bennünket? Kétségtelen, hogy a titok kulcsa a grófné kezében van. De mostani lelki állapotában lehet-e hinni szavainak még azon esetre is, ha beszélni akarna? Eddigi tapasztalataim után itélve, határozottan tagadólag kellene felelnem e kérdésre.

— Talán ismét látta őt? kérdé Agnes élénken.

— Láttam. Még egyszer megzavartam őt örökös irásában és követeltem, hogy szóljon őszintén.

— E szerint megmondta neki, mit talált a rejtekhelyen?

— Természetesen megmondtam, viszonzá Henrik. Kijelentettem előtte, hogy őt teszem felelőssé a fölfedezésért, noha a hatóság előtt az ő nevét még nem emlitettem föl. Tovább folytatta irását, mintha ismeretlen nyelven beszéltem volna hozzá. De én is makacs voltam. Minden tartózkodás nélkül elmondtam, hogy a fejet a rendőrség őrizete alá adtam, és hogy az igazgatóval együtt meg-

tettük a szükséges nyilatkozatokat és aláirtuk a jegyzőkönyvet. Legkevésbé se figyelt szavaimra Megkisértém őt vallomásokra birni az által, hogy kijelentettem, miszerint az egész vizsgálat titokban fog tartatni, és hogy számolhat az én hallgatásomra is. Egy pillanatig azt hittem, hogy kisérletem sikerült. A kiváncsiság mulékony föllobbanásával föltekintett irásáról és igy szólt: „Mit fognak vele tenni?“ — ugy hiszem, hogy e szókkal a fejet értette. Azt feleltem, hogy el fogják temetni titokban, miután lefényképezték volna. Sőt közöltem vele a törvényszéki orvos azon véleményét is, hogy a rothadást föltartóztató vegyészi eszközök használtattak, de csak félsikerrel, és egyenesen megkérdeztem, hiszi-e hogy az orvosnak igaza van? A fogás nem volt rosz, de teljesen megbukott. A grófné a lehető leghidegebb vérrel igy szólt: „Most, minthogy ön épen itt van, szerettem volna egy pár kérdést tenni szindarabom érdekében . . . nehány mellékesemény beleszövésére volna szükségem!“ Megjegyzem, hogy közbeszólása legkevésbé se volt gúnyos. Valóban óhajtotta volna fölolvasni előttem művét, nyilván azon hiszemben, hogy az effélék engem rendkivül érdekelnek, mert a bátyám szinigazgató! Én azonban már magam sem tudom, miféle ürügy alatt távoztam el. Én

részemről semmire se mehetek vele. De lehet, hogy az ön befolyása ismét célt érne, a mint már egyszer célt ért. Nem akarna még egy kisérletet tenni saját megnyugtatására? A grófné még szobájában van, és én szivesen leszek kisérője.

Ágnes elborzadt azon gondolattól, hogy még egyszer találkozzék a grófnéval.

— Nem lehet! Nincs bátorságom! kiálta. Azok után, a mik ama borzasztó szobában történtek, még inkább irtózom tőle, mint valaha. Ne követelje ezt tőlem, Henrik!... Fogja meg kezemet, a vérem szinte megfagyott még a gondolattól is!

Nem tulozta rémületét. Henrik sietett elejteni e tárgyat.

— Beszéljünk érdekesebb dologról, — mondá. Egy kérdést kell önhöz inteznem önmaga felől. Nem csalódom, ha azt hiszem, hogy ön annál boldogabbnak érezné magát, minél előbb elhagyhatná Velencét?

— Oh! Nem csalódik! kiáltá Ágnes izgatottan. Nem lehet szóval kifejezni, menynyire vágyom távol lenni e borzasztó helytől. De ön ismeri helyzetemet és hallotta, mit mondott Montbarry lord ebéd felett.

— Hát ha azóta megváltoztatta tervét, mondá Henrik.

Agnes meglepetve nézett reá és igy szólt:

— Azt hittem, hogy Angolországból leveleket kapott, melyeknek következtében holnap el kell utaznia Velencéből.

— Ugy van, mondá Henrik. Bátyám holnap elutazik, s ugy intézkedett, hogy Montbarry lady önnel és a gyermekekkel itt maradjon az én kiséretemben. De oly körülmények jöttek közbe, melyek kényszeritették megváltoztatni terveit. Holnap magával kell vinnie önöket is, mert én nem vállalhattam el a nekem szánt föladatot. Én is kénytelen vagyok félbeszakitani olaszországi utamat és visszatérni Angolországba.

Ágnes némi zavarral nézett reá, nem tudta, jól értette-e őt vagy sem?

— Csakugyan kénytelen ön hazautazni? kérdé.

Henrik mosolyogva felelt:

— Őrizze meg titkomat, különben Montbarry soha se fog megbocsátani.

Ágnes a többit Henrik arcáról olvasta le.

— Oh! kiáltá elpirulva; remélem, hogy ön nem az én kedvemért szakitotta félbe olaszországi kellemes utazását?

— Én önökkel fogok visszatérni Angolországba Ágnes, és ez lesz reám nézve a legkellemesebb utazás.

Ágnes megfogta Henrik kezét ellenállhatlan hálaérzettel.

— Mily jó ön hozzám! suttogá gyöngéden. Mit tettem volna gyötrelmeim közepette, az ön rokonszenve nélkül? Nem vagyok képes kifejezni, Henrik, mily mélyen érzem az ön jóságát.

S ezzel kezét ajkaihoz akarta emelni. Henrik nem engedte.

— Ágnes, mondá, kezdi ön érteni, mily igazán szeretem önt?

Ezen egyszerü kérdés megtalálta az utat a leány szivéhez. Bevallotta az egész valót a nélkül, hogy egyetlen szót szólt volna. Reá tekintett — s aztán megint másfelé nézett.

Henrik magához vonta őt.

— Egyetlen kedvesem! suttogá és megcsókolta homlokát.

Ágnes remegő édes ajkai egy pillanatig tétováztak, aztán megérinték Henrik ajkait. Feje lehanyatlott. Karjait az ifju nyaka körül fonta és arcát elrejté keblén. Többet nem beszéltek.

E mámoritó némaság nagyon rövid ideig tartott, mert az ajtón hallható kopogtatás könyörtelenül félbeszakitá.

Ágnes összerezzent. A zongorához ment, mely az ajtóval szemközt állt, ugy hogy a zongora előtt ülőnek arcát nem láthatta, a ki belépett a szobába. Henrik ingerülten kiáltott:

— Szabad.

Az ajtó nem nyilt ki, hanem egy hang e különös kérdést intézte :

— Egyedül van Westwick Henrik ur?

Ágnes azonnal megismerte a grófné hangját. Egy másik ajtóhoz sietett, mely a hálószobákba nyilt.

— Ne bocsássa őt közelembe, suttogá idegesen. Jó éjt, Henrik, jó éjt!

Ha Henrik akaratának erőfeszitése által a grófnét a világ másik végére varázsolhatta volna, e pillanatban kétségkivül megteszi a legcsekélyebb lelkiismeretfurdalás nélkül. Igy azonban még egyszer és még ingerültebb hangon ismétlé :

— Szabad!

A grófné lassu léptekkel jött be a szobába, kezében elválhatlan kéziratával. Léptei ingatagok voltak, arcán a szokásos halálsápadtságot sötét pirosság váltotta föl ; nagy szemei vérben forogtak. Midőn Henrikhez közeledett, ugy látszott, hogy nem tudott magának számot adni a távolságokról, mert beleütközött azon asztalba, melynél Henrik ült. Midőn beszélt, hangja rekedt volt, és a hosszabb szókat alig érthető zavarossággal ejtette ki. Sokan azt képzelhették volna, hogy valamely mámoritó ital hatása alatt áll. Henrik

helyesebben fogta föl a dolgot, és egy széket nyujtván neki, igy szólt:

— Grófné, ön tulságosan megerőlteti magát a munkával; ugy néz ki, mintha nyugalomra volna szüksége.

A grófné kezével végig simitá homlokát.

— Képzelőtehetségem kiapadt, mondá. Nem tudom megirni negyedik felvonásomat. Minden üres. . . üres.

Henrik azt tanácsolta, hogy várjon holnapig.

— Feküdjék le, mondá neki, és iparkodjék nyugodni.

A grófné hevesen intett kezével.

— Be kell fejeznem a szindarabot, mondá. Csak némi utbaigazitást kérek öntől. Önnek értenie kell a szinmüiráshoz, hiszen a testvérbátyja szinigazgató. Ön bizonyosan sokszor hallott tőle negyedik és ötödik felvonásokról, sokszor jelenvolt a próbákon s több efféle.

Ezzel hirtelen Henrik kezébe nyomta a kéziratot.

— Én nem olvashatom fel ön előtt, mondá. Szédül a fejem, ha a saját irásomra nézek. Kérem fussa végig — legyen olyan szives, és adjon némi utbaigazitást.

Henrik a kéziratra tekintett. Pillantása

véletlenül a dráma személyzetére esett. A mint a személyzet névsorát végig olvasta, hirtelen a grófnéhoz fordult, hogy magyarázatot kérjen. A szó elakadt ajkain. Világosan látható volt, hogy hiába beszélne hozzá. Feje hátrahanyatlott a szék támlányán. Félig máris aludni látszott. Arcának pirja még sötétebb lett, általában az ember azt hihette volna, hogy gutaütés környezi.

Henrik csöngetett s a belépő pincérnek meghagyta, hogy küldjön fel egy szobaleányt. Henrik félig-meddig eszméletre látszott téríteni a grófnét, mert lassan és mintegy álmosan felnyitá szemeit

— Elolvasta már? kérdé.

A legegyszerübb emberiség azt követelte, hogy ne gyötörjék ellenmondással.

— Szivesen elolvasom, mondá Henrik, ha ön felmegy a szobájába és lefekszik. Holnap reggel megmondom, mit tartok felőle. Reggel a fejünk is tisztább lesz, és képesebbek leszünk elkésziteni a negyedik felvonást.

E közben a szobaleány belépett.

— Attól félek, hogy Jamesné asszonyság roszul van; sugá neki Henrik. Kísérje fel a szobájába.

A szobaleány a grófnéra nézett és halk hangon e kérdést intézte Henrikhez :

— Ne küldjünk orvosért, uram?

Henrik azt válaszolta, hogy mindenek-előtt kisérje fel szobájába, aztán kérdezze meg a szálloda-igazgató véleményét. Csak nagy nehezen lehetett őt reábirni, hogy felkeljen és elfogadja a szobaleány karját. Henrik csak azon ismételt igéret mellett volt képes reábeszélni a távozásra, hogy elolvassa a szindarabot és másnap reggel elkésziti a negyedik felvonást.

Egyedül maradva, bizonyos sóvár kiváncsiságot érzett a kézirat tartalma tekintetében. Beletekintett a kéziratba, imitt-amott elolvasva egy-egy sort. Egyszerre arcszine megváltozott s szemei zavartan bámultak maguk elé.

— Nagy Isten! Mit jelentsen ez? mondá magában.

Szemei idegesen tekintettek azon ajtó felé, melyen át Agnes eltávozott. Hátha visszatér a salonba, hátha látni akarja, mit irt a grófné? Ujra visszatekintett azon sorokra, melyek annyira meglepték őt, egy pillanatig gondolkozott, aztán felkapta a befejezetlen szindarabot és csöndesen kiment a szobából.

HUSZONHATODIK FEJEZET.

Henrik, belépvén másodemeleti szobájába, maga elé tette a kéziratot, mely első lapján volt felnyitva. Idegeit megrendültek-

nek érzé, keze reszketett a mint a lapokat forgatta, és felriadt minden neszre, mely a szálloda lépcsőin hallatszott.

A grófné szindarabjának scenariuma vagy tervrajza, nem kezdődött formaszerü bevezető sorokkal. Egy régi jó barát bizalmasságával mutatta be magát és szereplő személyeit.

„Engedje meg kedves Westwick ur, hogy bemutathassam önnek szindarabom személyzetét. Legyen szives, őket emlékezetében megtartani.

„Milord. A báró. A futár. Az orvos. A grófné.

„A mint láthatja, nem fárasztom magamat képzelt családnevek kigondolásával. Személyeimet eléggé megkülönböztetik társadalmi cimeik és azon meglepő ellentét, mely köztük uralkodik.

„Az első felvonás kezdetén — —

„Nem! Mielőtt az első felvonás vázolásához kezdenék, tartozom önmagamnak azon kijelentéssel, hogy e szinmü egészen saját képzelmem szüleménye. Nem tartanám magamhoz méltónak, megtörtént eseményeket feldolgozni, és a mi még különösebb, egyetlen eszmémet se loptam a modern francia drámairodalomtól. Ön, mint egy angol szinház igazgatója, ezt természetesen nem fogja elhinni.

De mindegy. A fődolog, hogy a szindarab érdekes legyen.

„Az első felvonás elején Homburgban vagyunk, a hirneves „arany teremben.“ Mindenféle nemzetbeli idegenek állnak a játékosok mögött és maguk is játszanak, vagy csak mint egyszerü nézők szerepelnek. Ezen idegenek közt van milord is. Nagyon meglepte őt a grófné külseje, melyben a szépségek és hiányok a legvonzóbb módon vegyülnek összsze. Figyelmesen nézi a grófné játékát, és oda teszi pénzét, a hova a grófné rakja csekély tételeit. A grófné feltekint reá s igy szól:

— Ne bizzék az én szinemben, szerencsétlen voltam egész este. Rakja tételeit más szinre és bizonyosan nyerni fog.

„Milord (egy valódi angol) elpirul, meghajtja magát és engedelmeskedik. A grófné jóslata teljesül. Ő folyvást veszt, milord ellenben kétszeresen nyeri tételét.

„A grófné felkel a játékasztaltól. Pénze elfogyott. Megkinálja helyével a lordot.

„Milord azonban a helyett, hogy ezen ajánlatot elfogadná, nyereményeit átadja a grófnénak és megkéri, hogy kegyeskedjék azt elfogadni kölcsönképen. A grófné ujra játszik és ujra veszt. Milord büszkén mosolyog és egy második kölcsönt erőszakol reá. E pillanattól fogva a szerencse megváltozik.

A grófné nyer és bőven nyer. Bátyja a báró, ki egy szomszéd teremben próbálja szerencséjét, meghallja mi történt és átjön a grófnéhoz és milordhoz.

„Kérem legyen szives különös figyelmet forditani a báróra, ki nevezetes és érdekes jellemnek van rajzolva.

„E főrangu ur már kora ifjuságában nagy előszeretettel viseltetett a kisérleti vegytan tudománya iránt, a mi nagyon meglepő ily fiatal és csinos emberben, ki előtt fényes jövő áll. A titkos tudományok alapos tanulmányozása azon meggyőződést érlelte meg a báróban, hogy meg lehet oldani ama hires problemát, melynek neve „a bölcsek köve.“ Saját vagyonát már rég felemésztették költséges kisérletei. Huga szintén rendelkezésére bocsátotta csekély vagyonát, csupán a családi ékszereket tartván meg, melyek frankfurti bankárja és barátja őrizete alatt vannak. A grófné vagyona is elfogyván, a báró egy végzetes percben a kártyaasztal mellett keresett uj segélyforrásokat. E veszélyes pálya kezdetén a szerencse mosolygott reá, bőven nyert, és fájdalom, a tudomány iránti nemes lelkesedését lealacsonyitotta az által, hogy lelkét megmételyeztette a játékos mindent lealjasitó szenvedélyével.

„Azon időben, midőn a dráma kezdődik,

a bárót már elhagyta szerencséje. Azon meggyőződésben él, hogy sikerülnie fog egy utolsó kisérlettel a nemtelen érceket elváltoztatni aranynyá. De miből fizesse az előleges költségeket? A végzet mint egy gúnyolódó viszhang e kérdést dobja oda feleletül: „Miből?“

„Vajjon azon összeg, melyet huga nyer (milord pénzével) elég lesz-é e cél elérésére? E gondolattól gyötörtetve tanácsokat ad a grófnénak, hogyan játszék. E szerencsétlen perctől fogva saját balszerencséjének mételye átszáll hugára is, ki veszteni kezd, folyvást veszt — elveszt mindent az utolsó fillérig.

„A szeretetreméltó és derék lord egy harmadik kölcsönt is ajánl, de a lelkiismeretes grófné határozottan vonakodik azt elfogadni. Midőn az asztaltól felkel, bemutatja bátyját milordnak. A két gentleman érdekes beszélgetésbe bocsátkozik. Milord engedelmet kér, hogy másnap reggel tiszteletét tehesse a grófnénál. A báró vendégszeretőleg meghivja őt reggelire. Milord elfogadja, a grófnéra egy utolsó bámulatteljes pillantást vet, (mely nem kerüli el a báró figyelmét) s ezzel jó éjt kivánva távozik.

„A báró mihelyt egyedül marad hugával, őszintén kezd nyilatkozni.

„— A mi helyzetünk — ugymond — kétségbeesett állapotban van, kétségbeesett

eszközhöz kell tehát nyulnunk. Várj itt reám, mig a lord felől kérdezősködöm. Kétségtelen, hogy nagy benyomást tettél reá. Ha e benyomást felválthatjuk kész pénzre, meg kell tennünk, bármibe kerüljön is.

„A grófné most egyedül marad a szinpadon és egy monologban kifejti jellemét.

„Veszélyes s egyuttal vonzó jellem ez. Végtelen jó tulajdonságok laknak lelkében, ép oly hatalmas rosz tulajdonságok mellett. A körülményektől függ, hogy ezeket vagy amazokat fogják-é megérlelni. E hölgy nagy feltünést okoz mindenütt, a hol megjelenik, természetes tehát, hogy mindenféle botrányos pletykára szolgáltat alkalmat. Most méltó felháborodással tesz célzást azon szállongó álhirek egyikére, mely ugy tünteti fel a bárót, mintha nem fivére, hanem kedvese volna. Épen azon óhajtását fejezi ki, hogy elhagyhassa Homburgot, hol e rágalom legelőször kapott lábra, midőn a báró belép, meghallja a monolog utolsó szavait és igy szól:

„— Ugy van, hagyd el Homburgot, ha ugy tetszik mielőbb, de mindenesetre csak mint milord jegyese.

„A grófné meg van lepetve, sőt meg is botránkozik e szókon. Kijelenti, hogy ő koránsem viszonozza milord bámulatát. Sőt

odáig megy, hogy vonakodik viszontlátni a lordot. A báró igy felel:

„— Mulhatlanul szükségem van pénzre. Válaszsz e kettő közül: a lord nejévé leszesz, jövedelmei kedvéért és nagyszerü találmányom érdekében, vagy pedig elmegyek és eladom magamat és cimemet a legelső alacsony származásu gazdag nőnek, a ki késznek nyilatkozik engem megvásárolni.

„A grófné meglepetve és szomoruan hallgatja e szókat. Lehetséges-é, a báró komolyan beszél? Borzasztó komolyan beszél.

„ — A nő, a ki engem meg akar vásárolni — ugymond — a szomszéd szobában van. Egy gazdag zsidó uzsorás neje. Van annyi pénze, a mennyi a nagy feladat megoldásához kell. Mihelyt nőül veszem ez asszonyt, urává leszek számos milliónak. Fontold meg öt perc alatt a miket mondtam és mikor visszajövök, tudasd velem, kettőnk közül melyikünknek kell magát lekötnie házasság által azon pénzért, melyre okvetlenül szükségem van.

„A mint elfordul, a grófné megállitja őt

„Természetének összes nemes érzelmei a legmagasabb fokig felhevültek.

„— Hol az a hű nő — igy kiált fel — a ki megfontolási időt kér, mielőtt feláldozná magát, ha azon férfi követeli, kinek

egész életét szentelte? Nem kell ehhez öt perc — nem kell öt másodperc — hanem felé nyujtja kezét és igy szól: Áldozz fel engem dicsőséged oltárán! Használd diadalod lépcsőjeül szerelmemet, szabagságomat és életemet!

„E hatásos jelenetre a függöny legördül. Az első felvonás után itélve, mondja meg Westwick ur őszintén és ne féljen attól, hogy dicsérete elszédit: — nem vagyok képes jó szindarabot irni?

Henrik szünetet tartott az első és második felvonás közt és elgondolkozott — nem a szindarab előnyei, hanem azon sajátszerü hasonlatosság felett, mely az eddig leirt események és az elhunyt Montbarry lord házasságának körülményei közt létezett.

Lehetséges volt-é, hogy a grófné, jelenlegi lélekállapotában azt hihesse, hogy képzelmi erejét gyakorolja, holott csak emlékező tehetségét gyakorolta?

E kérdés sokkal komolyabb következtetéseket foglalt magában, hogysem egyszerre el lehetett volna dönteni. Henrik felfüggeszté véleményét és elkezdte olvasni a második felvonást. A kézirat igy hangzott:

„A második felvonás szinhelye Velence. Négy hónap mult el a játékteremben lefolyt

jelenet óta. Most Velence egyik palotájának elfogadó termében vagyunk.

„A báró egyedül van a szinpadon. Röviden elbeszéli az eseményeket, melyek az első felvonás óta történtek. A grófné feláldozta magát, az alkuszerü házasság megtörtént, de nem minden akadály nélkül, melyet a házassági szerződés körül felmerült nézetkülönbségek okoztak.

„Angolországban tett bizalmas kérdezősködések után a báró arról értesült, hogy milord jövedelme leginkább földbirtokából származik, melynek ő csupán haszonélvezője. Valamely szerencsétlenség esetén mindenesetre köteles valamit tenni arájáért. Biztositsa hát életét a báró által inditványozott összeg erejéig és pedig olyformán, hogy ha a lord előbb halna meg, neje kapja a pénzt.

„Milord vonakodik. A báró nem fecsérli el az időt haszontalan szóváltásokkal és igy szól:

„— Tekintsük a házassági tervet elejtettnek.

„Milord nem akar tágitani, hanem az inditványozottnál csekélyebb összegre alkudozik.

„A báró szárazon felel neki:

„— Sohasem alkuszom.

„Milord szerelmes — a természetes eredmény bekövetkezik — milord tágit.

„Eddig a bárónak nincs oka panaszkodni. De elérkezik milord órája is, midőn az egybekelés megtörtént és a mézeshetek elmultak. A báró a házaspárhoz csatlakozott Velencében, hol egy palotát béreltek ki. Még mindig a „bölcsek kövét“ igyekszik feltalálni. Műhelye a palota alatti boltozatokban van, — hogy a vegyészi kisérletek szaga ne okozzon kellemetlenségeket a grófnénak a felső emeleten. Nagy fölfedezésének egyedüli akadálya szokás szerint a pénzhiány. Helyzete ez időtájban csakugyan válságossá lett. Becsületbeli tartozásai vannak saját rangjabeli uraknál, melyeket okvetlenül ki kell fizetnie, a végből szokott nyájas modorában pénzt kér kölcsön milordtól. Milord a legdurvább modorban megtagadja a kérés teljesitését. A báró hugához fordul és azt szóllitja föl, hogy érvényesitse házastársi befolyását. A grófné csak azt felelheti, hogy nemes férje (ki már nem oly őrülten szerelmes bele) mindinkább valódi alakjában, azaz mint a legfukarabb emberek egyike kezd mutatkozni. A házasság általi önfeláldozás megtörtént és sikertelennek bizonyult.

„Ez a dolgok állása a második felvonás elején.

„A grófné belépése véget vet a báró elmélkedéseinek. A grófné az őrjöngéssel határos lelki állapotban van. Ajkairól a düh összefüggésnélküli kifakadásai törnek elő, hosszamosabb időre van szüksége, mig visszanyeri önuralmát. Kétszeresen megsértették, először egyik cselédje, másodszor saját férje. Komornája, egy angol nő, kijelentette, hogy nem akarja tovább szolgálni a grófnét. Veszni hagyja hátralevő bérét és azonnal visszatér Angolországba. Midőn e sajátszerü elhatározásának oka felől kérdezték, arcátlanul azt felelte, hogy a grófné szolgálatába nem való becsületes nő, mióta a báró a házban van. A grófné azt teszi, a mit az ő helyén minden nő tenne. Azonnal elkergeti a háztól a nyomorultat.

„Milord meghallá, hogy neje hevesen beszél valakivel, kijön dolgozószobájából; hova mindig be szokott zárkózni könyvei közé, és megkérdezi mit jelent e lárma. A grófné elmondja neki a komorna sértő föllépését és nyilatkozatait. Milord nem csupán teljes helyeslését jelenti ki ama személy magaviseletére vonatkozólag, hanem saját ocsmány gyanuját is kifejezi neje hűsége felől, még pedig oly borzasztóan durva modorban, hogy egy lady nem szennyezheti be ajkát azoknak ismétlésével.

„— Ha férfi volnék, ugymond a grófné, és fegyver lett volna kezemben, ott a helyszinén megöltem volna őt.

„A báró, ki eddig hallgatott, most megszóllal.

„— Engedd meg, hogy befejezhessem helyetted a mondatot. Megölted volna férjedet és ezen elhamarkodott tetted által megfosztottad volna magadat azon pénztől, melyet a biztositó intézetek a lord özvegyének tartoznak kifizetni — azon pénztől, mely képes megszabaditani fivéredet mostani türhetetlen pénzügyi helyzetéből.

„A grófné komolyan figyelmezteti a bárót, hogy ez nem alkalmas dolog a tréfára. Azok után, a miket milord mondott neki, nem kétkedik, hogy gyalázatos gyanuját közölni fogja angolországi ügyvédeivel. Ha semmi sem történik ennek megakadályozására, könnyen meglehet, hogy férje válópert kezd ellene, s ez esetben a grófné meggyalázva kitaszittatik a világba, minden segélyforrás nélkül ékszerein kivül, melyeket kénytelen lesz eladni, hogy éhen ne haljon.

„E percben a futár, kit milord az utazásra szerződtetett, végig megy a szinpadon, kezében egy levéllel, melyet a postára kell vinnie. A grófné megállitja őt és megnézi a levél cimzetét. Egy pillanatra kiveszi a futár

kezéből és megmutatja fivérének. A kézirás milordé és a levél londoni ügyvédeinek szól.

„A futár a postára megy. A báró és a grófné szótlanul néznek egymásra. Nincs is szükség a beszédre. Teljesen átérzik a helyzetet, melybe jutottak és tisztán látják a borzasztó eszközt, melynek segélyével kiszabadulhatnak belőle. Csak e kettő közt van választásuk: meggyaláztatásuk és a végromlás — vagy milord halála és az életbiztositási összeg.

„A báró izgatottan jár fel s alá és magában beszél. A grófné meghallja e monolog egyes töredékeit. Milord egészségi állapotáról beszél, mely nyilván meggyöngült Indiában — milord meghüléséről, melynek következtében két vagy három nap óta rosszul érzi magát — s azon nevezetes tüneményről, hogy ily apró meghülések gyakran komoly betegséggel sőt halállal végződnek.

„A báró észreveszi, hogy a grófné szavaira figyel és megkérdezé, nincs-é valamely terve. A grófné azon nők közé tartozik, kik számos hibáik mellett azon jó tulajdonsággal birnak, hogy nyiltan szoktak beszélni. E kérdést intézi a báróhoz:

„— Nincs lenn a pincében palackjaid közt olyan, mely komoly betegséget tartalmazna?

„A báró komolyan csóválja a fejét. Mitől fél? — talán attól, hogy a holttestet majd felboncolják? Nem; minden olyas veszélylyel, mely a boncolásból keletkeznék, bizvást dacolhat. A méreg beadásának módját tartja veszélyesnek. Oly magas társadalmi állásu férfi, mint milord, nem betegedhetik komolyan a nélkül, hogy orvosi segélyt ne vegyenek igénybe. A hol pedig orvos van, ott mindig lehet félni a felfedeztetéstől. Aztán itt van a futár is, ki hű lesz milordhoz addig, mig az őt rendesen fizeti. Ha az orvos nem is látna semmi gyanusat, a futár könnyen nyomára akadhatna valaminek. Ha azt akarja az ember, hogy a méreg a mint szükséges, titokban működjék, akkor fokozott adagokban és több izben kell beadni. Egyetlen csekély tévedés vagy számitási hiba gyanut kelthet. A biztositó intézet neszét veheti és megtagadhatja a pénz kifizetését. Igy állván a körülmények, a báró nem akarja a dolgot kockáztatni, sőt nővérének sem akarja megengedni a kockáztatást.

„A legközelebbi jelenetben a báró lép föl. Ismételten csengetett a futárnak, hasztalan.

„— Mit jelent e szemtelenség?

„A grófné (nyugodt méltósággal beszél — mert miért élvezze nyomorult férje azon

elégtételt, hogy lássa, mily mélyen sértette meg őt) emlékezteti milordot, hogy a futár a a postára ment, milord gyanakodva kérdi, látta-é neje a levelet? A grófné hidegen feleli, hogy nem kiváncsi férje leveleire. Aztán más tárgyra térvén át, megkérdi tőle, nem szándékozik-é orvost hivatni gyöngélkedése miatt? Milord nyersen azt válaszolja, hogy elég koros már arra, hogy önmagát gyógyithassa.

„E percben belép a futár, ki a postáról tért vissza. Milord megparancsolja neki, hogy vásároljon nehány citromot. Meleg citromvizet akar inni és le akar feküdni, hogy izzadást idézzen elő. Igy szokta volt gyógyitani a meghülést azelőtt s igy akarja gyógyitani most is.

„A futár szótlanul engedelmeskedik. De ha modoráról itélni lehet, nem szivesen teljesiti ezen ujabb megbizást

„Milord a báróhoz fordul (ki eddig nem vett részt a beszélgetésben) és azt kérdezi tőle gunyos hangon, meddig szándékozik még kiterjeszteni látogatását Velencében. A báró nyugodtan felel:

„— Beszéljünk egymással nyiltan milord. Ha ön azt akarja, hogy elhagyjam házát, mondja meg és én azonnal távozom.

„Milord erre nejéhez fordul és azt kér-

dezi, képes volna-é elviselni azon szomorúságot, hogy fivérétől elváljon? — s a „fivér“ szót sértő módon hangsulyozza. A grófné megőrzi hozzáférhetlen önuralmát, egyetlen vonása sem árulja el azon halálos gyülöletet, melyet azon cimeres gazember iránt érez, ki őt bántalmazta, és csak ennyit válaszol:

„— Ön az ur e házban, milord. Tegyen tetszése szerint.

„Milord nejére — majd a báróra néz és egyszerre megváltoztatja hangját. Talán észrevette a grófné és a báró önuralmáról, hogy e nyugodt fölszin alatt valamely veszély fenyegeti őt? Annyi bizonyos, hogy száraz hangon bocsánatot kér előbbi kifejezéseiért. (Nyomorult gazember!)

„Milord mentegetőzését félbeszakitja a futár visszaérkezése, ki citromot és forró vizet hoz.

„A grófné most veszi észre legelőször, hogy ez ember nagyon rosz szinben van. Keze remeg a mint a tálcát leteszi az asztalra. Milord megparancsolja a futárnak, hogy menjen vele és készitse el a citromvizet hálószobájában. A grófné megjegyzi, hogy a futár aligha képes teljesiteni a parancsot. A futár ezt hallván, bevallja, hogy csakugyan rosszul érzi magát. Ő is meghült. A boltban, hol a citromokat vásárolta, nagy léghuzam

volt, most majd didereg, majd melege van, ennélfogva engedelmet kér, hogy néhány órára lefekhessék.

„A grófné emberiességi érzetből ajánlkozik a citromviz elkészitésére. Milord megfogja a futár karját, félrevezeti őt és e szókat sugja fülébe:

„— Tartsa őt szemmel és ne engedje, hogy valamit tegyen a citromvizbe, az italt hozza be hálószobámba személyesen, aztán, ha akarja, lefekhetik.

„Ezzel milord eltávozik a szobából, a nélkül, hogy egy szót szólna akár a báróhoz, akár nejéhez.

„A grófné elkészité a citromvizet és a futár beviszi urának.

„Midőn visszatér oly gyöngének, oly kábultnak érzi magát, hogy kénytelen a székek támlányába kapaszkodni. A báró, a ki mindig nyájas az alacsonyabb sorsu emberek iránt, karját nyujtja neki.

„— Attól tartok szegény fiu, ugymond, hogy ön komolyan beteg.

„A futár e meglepő szókkal felel:

„— Nekem végem van uram; meg kell halnom.

„A grófné természetesen meg van lepetve.

„— Hisz ön fiatal ember, ugymond,

igyekezvén bátoritani a futárt. Az ön korában a meghülés még nem szokott halálos betegség lenni.

„A futár kétségbeesetten tekint a grófnéra.

„— Tüdőm nagyon gyönge milady, ugymond. Már kétszer szenvedtem bronchitisben. A legutolsó alkalommal egy hires orvos is meglátogatott és csaknem csodával határosnak tartá felgyógyulásomat. Igy szólt hozzám: „Vigyázzon magára. Ha harmadszor is utóléri a bronchitis oly biztosan belehal, a mily igaz, hogy kétszer kettő négy. Ugyanazon didergést érzem belsőmben, milady, melyet az előbbi két alkalommal éreztem — és ismételve mondom, Velencében fogok meghalni.

„A báró nehány vigasztaló szóval szobájába kiséri őt. A grófné egyedül marad a szinpadon.

„Leül és azon ajtó felé néz, melyen a futár távozott.

„— Ah! szegény fiu! igy szól magában, mily szerencse volna reám és a báróra nézve, ha egészséget cserélhetnél milorddal. Bárcsak téged lehetne meggyógyitani egy pohár citromvizzel és ő halhatna meg helyetted.

„Itt hirtelen elhallgat — pár pillanatig gondolkozik — aztán a diadalmas meglepetés felkiáltásával felugrik, egy csodálatos párat-

lan gondolat villant meg agyában. Cseréljen nevet és helyet e két ember — és rendben van minden! Mi lehetne az akadály? Milordot bármely módon el kell távolitani a szobájából és titokban fogva kell tartani a palotában — élete vagy halála fölött a további körülmények fognak dönteni. A futár feküdjék milord ágyába — az orvos lássa őt betegen milord helyén és ha meghal, haljon meg milord neve alatt.“

———

A kézirat kihullott Henrik kezéből. Iszonyu rémület érzése vett erőt rajta. A kérdés, mely a szindarab első felvonásának végén fölmerült lelkében, most uj és borzasztóbb alakban állt előtte. A grófné magánbeszédeig a második felvonás eseményei ép ugy visszatükrözték elhunyt bátyja életének eseményeit, mint az egész első felvonás. Vajjon azon szörnyeteg összeesküvés, melyet az imént olvasott sorok felderitettek, vajjon az volt-é kutforrása a grófné beteges képzelmének? vagy ez esetben csalódásokban ringatta önmagát azon gondolattal, hogy képzelme működik, holott pedig csak a mult bűnös visszaemlékezéseinek befolyása alatt irt? Ha az utóbbi magyarázat volt a valódi, akkor az imént bátyjának meggyilkoltatási tervét olvasta, melyet hideg vérrel gondolt ki azon

nő, ki e percben vele ugyanegy födél alatt lakik. És hogy a balvégzet teljes legyen, Agnes maga küldte ártatlanul az összeesküvőknek azon egyetlen embert, ki alkalmas volt arra, hogy a bűn passiv eszközeül szolgáljon.

Elviselhetlen volt reá nézve már azon gondolat is, hogy ez lehetséges. Elhagyta szobáját azon szilárd elhatározással, hogy kicsikarja a grófnétól a valót. Vagy feljelenti a hatóságnak, mint gyilkost.

Midőn a grófné ajtaja elé ért, a szálloda igazgatójával találkozott, ki épen akkor lépett ki a szobából. Henrik alig ismert reá, a szegény ember egészen kétségbe volt esve.

— Oh csak menjen be ha ugy tetszik! mondá Henriknek. Jegyezze meg magának uram, hogy én nem vagyok babonás ember, de hinni kezdem, hogy a bünök magukkal hordják átkukat. E szállodára átok nehezül. Mi történik ma reggel? Fölfedezünk egy bűnt, mely akkor követtetett el, midőn e ház még palota volt. Beáll az éj és másik borzasztó eseményt hoz — egy halálesetet, egy váratlan és rémitő halálesetet! Menjen be és győződjék meg róla személyesen. En lemondok állásomról Westwick ur, én nem vagyok képes küzdeni a végzettel, mely engem itt üldöz.

Henrik belépett a szobába.

A grófné ágyán feküdt kinyujtózva. Egyik oldalán az orvos állt, a másikon a a szobaleány. Koronkint nehéz, kinzó lélegzés hallatszott, mint mikor valakit gonosz álmok gyötörnek.

— Meg fog halni? kérdé Henrik.

— Meghalt, felelé az orvos. Agyában egy ér pattant meg. E hangok, melyeket ön hall, már csak gépiesek és még órákig tarthatnak.

Henrik a szobaleányra nézett, kinek azonban csak kevés mondandója volt. A grófné nem akart lefeküdni, hanem iróasztalához ment és irni akart. A szobaleány látván, hogy a vitázás nem vezethet célhoz, kiment a szobából felkeresni az igazgatót. Lehető legrövidebb idő alatt előhivták az orvost, ki már a padlón halva találta a grófnét. Ennyit tudott a szobaleány — egyebet nem.

Henrik az iróasztalra tekintett és ott megpillantá azon iv papirt, melyre a grófné az utolsó sorokat irta. A betük csaknem olvashatlanok voltak. Henrik csupán e szókat tudta megkülönböztetni: „Első felvonás“ é „A dráma személyei.“ A nyomorult nő éle utolsó pillanatáig szindarabjára gondolt és ujra kezdte leirni!

HUSZONHETEDIK FEJEZET.

Henrik visszatért szobájába.

Első gondolata az volt, hogy félre dobja a kéziratot és többé soha se tekintsen bele. A grófné halála megsemmisitette az egyetlen lehetőséget, lelkét megszabaditani a reá nehezülő borzasztó kételytől. Mi célja lehetett, mily vigaszt várhatott, ha tovább olvassa a mit a bűnös nő irt?

Fel s alá járt szobájában. Gondolatai rövid idő mulva más irányra tértek. A kézirat kérdése más szempontból tünt fel előtte. Eddig olvasása csak azt bizonyitá be, hogy az összeesküvés terveztetett. De ki tudja végrehajtatott-é tényleg?

A kézirat ott feküdt előtte a földön. Henrik habozott — aztán felvette és visszatérvén az asztalhoz, tovább folytatta az olvasást ott, a hol felhagyott vele.

„Mialatt a grófné még el van merülve az általa felfedezett körülmények merész, de egyszerü kombinációjába, a báró visszatér. Ő komolynak tartja a futár betegségét és szükségesnek véli, hogy orvost hivassanak. Most miután az angol komorna kilépett a szolgálatból, egyetlen cseléd sincs a palotá-

ban. Ha csakugyan szükség lesz orvosra, a báró maga fogja elhivni.

„— Hivassunk orvost mindenesetre, ugy mond a grófné, de várj és hallgasd meg előbb a mit én akarok veled közölni.

„Ezután felvillanyozza a bárót, gondolatának közlésével. Mily veszélytől lehetne félni? Milord teljesen visszavonultan élt Velencében: bankárján kivül senki se látta őt. Hitellevelét mint teljesen idegen adta át és bankárjával soha se látták egymást e találkozás óta. Látogatásokat nem tett és nem fogadott. Azon ritka esetekben, midőn gondolát bérelt, vagy sétálni ment, mindig egyedül volt. Azon gyalázatos gyanunál fogva, mely miatt szégyenlett nyilvános helyeken megjelenni nejével, olyan életet folytatott, mely a terv kivitelét könnyüvé tette.

„Az óvatos báró figyelemmel hallgatja szavait — de véleményt nem nyilvánit egyelőre.

„— Lássuk előbb mit lehet tenni a futárnak, ugymond, határozni majd akkor fogok, ha megtudom az eredményt. De egy dologra figyelmeztetlek, mielőtt vele beszélnél. Emberedet sok mindenfélére meg lehet nyerni pénzért, ha nagy összeget igérsz neki. Multkor tréfából azt kérdeztem tőle, mit tenne meg ezer fontért. Azt felelte, hogy „mindent.“

Tartsd ezt eszedben és igérj neki minél több pénzt alkudozás nélkül.

„Ezután változás következik. A futár szobájában vagyunk. A szegény fickó neje fényképét tartja kezében és sir. A grófné belép.

„Bölcs óvatossággal azon kezdi, hogy rokonszenvét nyilvánitja kiszemelt áldozata iránt. A futár nagy hálával fogadja a részvétet és elpanaszolja bajait kegyes urnőjének. Most midőn azt hiszi, hogy halálos ágyán fekszik, lelkiismereti furdalást érez a miatt, hogy nejét annyira elhanyagolta. Elszánhatta magát a halálra, de a kétségbeesés vesz erőt rajta, ha eszébe jut, hogy nem takaritott meg semmi pénzt, és hogy özvegyét minden támasz nélkül hagyja a világ könyörületességére.

„E célzásra a grófné igy szól:

„— Hátha valaki egy nagyon könnyü dolgot követelne öntől és ennek fejében ezer fontot fizetne, melyet ön aztán nejének hagyományozhat örökségül.

„A futár felemelkedik vánkosán és a hitetlen meglepetés kifejezésével tekint a grófnéra. Nem tarthatja őt oly kegyetlennek, hogy tréfát üzzon vele e nyomorult állapotában. Nem volna kegyes megmondani, mi ez a nagyon könnyü dolog, melyért oly nagyszerü jutalmat igér?

„A grófné minden tartózkodás nélkül közli tervét a futárral.

„Erre pár percnyi csöndesség következik. A futár még nem elég gyönge arra, hogy beszéljen, mielőtt gondolkoznék. Szemeit a grófné arcára függesztve egy szemtelen megjegyzést tesz a hallott dolgok felett.

„—Eddig nem voltam nagyon vallásos ember, ugymond, de ugy érzem, hogy az lesz belőlem. Mióta méltóságodat hallom, kezdek hinni az ördögben.

„A grófné érdekében áll a hitvallást tréfás oldaláról venni. Nem érzi magát sértve és csak ennyit mond:

„— Félórai időt engedek, hogy megfontolja ajánlatomat. Ön halálos beteg. Határozza el neje érdekében, hogy halála után semmit se érjen, vagy ezer fontot érjen.

„A futár egyedül maradva komolyan megfontolja helyzetét és határoz. Nagy nehezen felkel, nehány sort ir egy jegyzőkönyvből kiszakitott lapra és lassu, ingatag léptekkel távozik szobájából.

„Midőn a grófné a félórai határidő letelte után visszatér, üresen találja a szobát. Mialatt ezen tünődik, a futár belép. A grófné megkérdezi tőle, hogy hol volt. A futár igy felel:

„— Megvédelmeztem saját életemet,

milady, azon valószinütlen esetre, ha harmadszor is felgyógyulnék a bronchitisból. Ha méltóságod vagy a báró megkisérlené engem elküldeni a másvilágra, vagy megfosztani a kikötött jutalomtól, meg fogom mondani az orvosnak, hol találhat pár sor irást, melyek felderitendik méltóságtok összeesküvését. Lehet, hogy nem volna erőm, ezen esetben szóval elmondani az egész dolgot, de erőm végmaradványát azon pár szó elmondására fordithatom, melyek tudatni fogják az orvossal a rejtekhelyet. Szükségtelen megjegyeznem, hogy e szókat méltóságodhoz fogom intézni azon esetre, ha igéretét hiven megtartja.

„E vakmerő bevezetés után elmondja feltételeit, melyek alatt hajlandó szerepelni az összeesküvésben és ugy halni meg (ha ugyan meghal) hogy ezer fontot érjen halála után.

„A grófné vagy a báró tartozik előtte megkóstolni minden ételt vagy italt, melyet számára hoznak, sőt még az orvos által rendelendő gyógyszereket is. A megigért pénzösszeg egyetlen ezer fontos bankjegyben fizettessék ki, a pénz becsomagoltatik egy levélpapirba, melyre feliratnak a futár által tollba mondandó szók. A papir aztán a bankjegygyel együtt lepecsételtetik, nejére cimeztetik, elláttatik postabélyeggel és elhelyeztetik a beteg párnája alá, szabadságában állván a

bárónak és a grófnénak, napról-napra bármely órában meggyőződniök, hogy a levél feltöretlenül helyén marad mindaddig, mig az orvosnak reménye van a beteg felgyógyulásához. Az utolsó feltétel pedig a következő. A futárnak van lelkiismerete, ennek tisztántartása végett követeli, hogy titokban tartassék előtte az összeesküvés azon része, mely milord eltünésére vonatkozik. Nem mintha nagyon törődnék vele, akármi történjék is fukar gazdájával, — hanem mert nem szereti a saját vállaira venni mások felelősségét.

„E feltételek elfogadtatván, a grófné behivja a bárót, a ki a szomszéd szobában várt az események fejlődésére.

„A báró megtudja, hogy a futár enge dett a kisértésnek, de még mindig sokkal óvatosabb, hogysem bárminő kompromittáló megjegyzést tenne. Háttal az ágy felé fordulva, a grófnénak egy üvegcsét mutat, melyre e szó van irva: „chloroform.“ A grófné megérti, hogy milordot érzéketlen állapotban akarja eltávolitani szobájából. A palota mely részében fogják elrejteni? A grófné e kérdést intézi a báróhoz, midőn kinyitják az ajtót, hogy eltávozzanak.

„A báró suttogva felel:

„— A boltozatok alatt.

„A függöny legördül.

HUSZONNYOLCADIK FEJEZET

Igy végződött a második felvonás.

Henrik a harmadik felvonáshoz érve, fáradtan tekintett a kézirat lapjaira, melyeket ujjai közt végigcsusztatott. Testileg és lelkileg érezni kezdte a pihenés szükségét.

A kézirat hátralevő része egy lényeges tekintetben különbözött azon lapoktól, melyeket eddig olvasott át. Az elme kimerültségének jelei mutatkoztak itt-ott, a mint a szindarab végéhez közeledett. Az irás mind roszszabb lett. Némely hosszabb mondatok bevégzetlenül maradtak. A párbeszédekben a kérdések és feleletek nem voltak mindig az illető szereplő ajkaira adva. Néhol az iró hanyatló elméje rövid időre ismét vissza látszott nyerni tisztaságát, de csak azért, hogy ismét gyöngüljön és elveszitse az elbeszélés fonalát reménytelenebbül, mint valaha.

Miután Henrik elolvasott egyet-kettőt az összefüggőbb részek közül, szinte visszaborzadt e történet mind fokozottabb iszonyaitól. Kimerülten és lehangoltan félredobta a kéziratot és leheveredett ágyára pihenni. Az ajtó kinyilt csaknem ugyanezen percben. Montbarry lord lépett a szobába.

— Épen most jöttünk vissza az operából, mondá a lord, és hallottuk a hirt ama

nyomorult nő haláláról. Azt mondták, hogy te beszéltél vele végperceiben. Szeretném tudni, mi történt köztetek.

— Meg fogod tudni, mi történt köztünk, viszonzá Henrik s még ennél többet is. Most te vagy a család feje István, s én jelenlegi helyzetemben kötelességemnek tartom a te elhatározásodra bizni, hogy mi történjék.

E bevezető szók után elmondta a lordnak, hogyan került kezeibe a grófné szindarabjának kézirata.

— Olvasd el az első lapokat, mondá. Óhajtom tudni, vajjon ugyanazon benyomást teszi-e mindkettőnkre.

Mielőtt Montbarry lord az első felvonás feléig eljutott volna, megállt és öcscsére tekintett.

— Mit ért azon dicsekvés alatt, hogy e történetet ő maga gondolta ki? mondá a lord. Annyira meg volt zavarodva, hogy nem is emlékezett már reá, hogy e dolgok valóban megtörténtek?

Ez elég volt Henriknek; a kézirat mindkettőjükre egyenlő hatást gyakorolt.

— Azt fogod tenni, a mi neked tetszik, mondá. De ha tanácsomat követed, kiméld meg magadat a következő lapok olvasásától, melyek bátyánk hirtelen és esztelen házas-

ságából való borzasztó bünhödésének leirását tartalmazzák.

— Te az egészet végig olvastad, Henrik?

— Nem az egészet. Visszaborzadtam az utolsó résztől. Iskoláink bevégzése óta mindketten nagyon ritkán láttuk bátyánkat, és én részemről ugy éreztem, sőt akárhányszor nyiltan ki is jelentettem, hogy gyalázatosan viselte magát Agnes irányában, de midőn elolvastam ezen önkénytelen vallomást a gyilkos összeesküvésről, melynek áldozatul esett, némi lelkiismereti furdalással jutott eszembe, hogy egy és ugyanazon anya szült bennünket. Ma éjjel oly részvéttel gondoltam reá, a milyent eddig — szégyenlem bevallani, soha sem éreztem iránta.

Montbarry lord megfogta öcscse kezét.

— Te jó fiu vagy Henrik, mondá, de bizonyos vagy-e benne, hogy nem szomorkodtál ok nélkül? Azért, mert e megzavarodott elméjü nő kézirata véletlenül olyasmit tartalmaz, a miről tudjuk, hogy valóban megtörtént, szabad-e azt következtetnünk, hogy végig elhihetjük minden szavát?

— Én egy cseppet sem kételkedem benne, viszonzá Henrik.

— Egy cseppet sem kétkedel? Ismétlé Montbarry lord. Jól van, Henrik, én tehát

tovább olvasok. — Hadd lássam találok-e valamit, a mi e meggyőződésedet igazolja.

Ezzel felvette a kéziratot és elolvasta a második felvonás végeig. Aztán öcscsére nézett és igy szólt.

— Csakugyan a t hiszed, hogy azon megcsonkitott maradványok, melyeket ma reggel találtak, néhai bátyánk holttestének maradványai? És ily bizonyitékra alapitod meggyőződésedet, mint e kézirat?

Henrik szótlanul igent intett fejével.

Montbarry lord elhallgatott — pedig nyilván határozott ellentmondás lebegett ajkán.

— Elismered, hogy a szindarab utolsó jeleneteit nem olvastad, mondá aztán. Ne légy gyermek, Henrik. Ha meggyőződésedet ily ostoba irka-firkára akarod alapitani, a legkevesebb a mit tenned kell az, hogy végig olvasd. El akarod olvasni a harmadik felvonást? Nem? Akkor hát én fogom neked felolvasni.

Ezzel felnyitotta a harmadik felvonás első lapját és elkezdte olvasni azon részeket, melyek eléggé tisztán és világosan voltak irva, hogy egy idegen is megérthesse.

— A legközelebbi jelenet a palota pinceboltozatai alatt történik. Az összeesküvés áldozata hitvány ágyán alszik, a báró és a grófné pedig jelen helyzetükről beszélget-

nek. A grófné (a mennyire a szövegből kivehetem) a szükséges pénzt előkeritette, Frankfurtban levő ékszerei letéti jegyének elzálogositása által, s az orvos kijelentette, hogy még van reménye a futár felgyógyulásához. Mit tegyenek az összeesküdtek, ha ez az ember csakugyan meggyógyul? Az óvatos báró azt inditványozza, hogy a fogoly bocsáttassék szabadon. Ha a törvény erélyét találná igénybe venni, azt lehetne mondani, hogy elméje megzavarodott és saját neje szerepelhet, mint tanu. Másfelől pedig, ha a futár meghal, hogyan tegyék el láb alól a fogva tartott lordot? Ehen hagyják őt halni? Nem; a báró finom izlésü ember és nem szereti a szükségtelen kegyetlenséget. Egy másik mód volna a lordot megöletni egy felbérelt gyilkos által. A báró nem akar senkit belevonni a titokba és határozottan ellenzi a pénztékozlást. Hátha a csatornába dobnák foglyukat? A báró nem bizik a vizben, mely feldobja a halottakat a felszinre. Hátha meggyujtanák az ágyát! Ez nagyon jó gondolat, de megláthatnák a füstöt. Nem; a körülmények teljesen megváltozván, a kibontakozás legkönnyebb módja a méreg. A lord egyszerüen feleslegessé lett. A legolcsóbb méreg is segithet a bajon. — Csakugyan lehetségesnek tartod Henrik, hogy e párbeszéd megtörtént?

Henrik nem felelt. Az imént felolvasott kérdések szorosan követték azon álmok sorrendét, melyek Norburyné asszonyságot anynyira elrémitették a szállodában töltött két éjszakán át. Felesleges dolog lett volna bátyját a körülmények találkozására figyelmeztetni. Henrik csak e szót mondá:

— Folytasd.

Montbarry lord elforditott néhány lapot, mig ismét érthető sorokra akadt.

— Itt, ugymond, ha jól értem a kéziratot — kettős jelenet van a szinpadon. Az első emeleten az elhunyt futár ágya mellett az orvos egész ártatlanul irja a lord halotti bizonyitványát. Lenn a pinceboltozatok alatt a báró a megmérgezett lord holtteste mellett áll és azon erős vegyszereket készíti el, melyeknek rendeltetésük a hullát elhamvasztani. — Bizonyára nem érdemes ily melodrámai borzalmak kibetüzésével vesződnünk. Jerünk továbbb, jerünk tovább!

Ismét néhány lapot forditott s hasztalan igyekezett felfedezni a következő zavaros jelenetek értelmét. Az utolsó előtti lapon találta a legutolsó érthető sorokat.

— A harmadik felvonás ugy látszik két részre vagy képre van felosztva, mondá. Ugy hiszem el tudom olvasni a második rész bevezetését. A báró és a grófné egyedül van

a szinpadon. A báró keztyüt visel. Saját elhamvasztási rendszere szerint hamuvá égette a holttestet a fej kivételével.

Henrik itt félbeszakitá bátyját.

— Ne olvasd tovább! kiáltá.

— Szolgáltassunk igazságot a grófnénak, mondá Montbarry lord. Alig van már hátra néhány sor, melyeket el lehet olvasni. Az erős savat tartalmazó lombik véletlen eltörése veszélyesen megégeté a báró kezét. Még mindig képtelen hozzáfogni a fej megsemmisitéséhez és a grófné, sok bűne dacára még mindig annyira félénk, hogy nem meri e munkát saját kezeivel elvégezni a báró utasitásai szerint. Ekkor érkezik meg a hir, hogy a biztositó intézetek vizsgáló bizottságot küldtek ki, mely már utban van Velence felé. A báró nem ijed meg. A bizottság vizsgálhat, a mint neki tetszik, mindig csak a futár természetes uton bekövetkezett halála iránt fog vizsgálatot tartani tudtán kivül, Miután a fej még nincs megsemmisitve, azt el kell rejteni és a báró ez esetben is a helyzet magaslatán áll. A könyvtárban tett kutatásai fonalán megtudta, hogy van a palotában egy biztos rejtekhely. A grófné visszariadhatott a savak kezelésétől és az elhamvadási műtétnél való segédkezéstől, de egy kevés fertőzetlenitő por hintésére talán csak vállalkozhatik....

— Ne többet! ismétlé Henrik, ne többet!

— Többet nem is olvashatok, kedves öcsém. A legutolsó lap merő olvashatlan karcolás. Alkalmasint azt akarta megmondani, hogy képzelő tehetsége elhagyta.

— Nézzünk bátran szemébe a valónak, István és mondjuk, hogy emlékező tehetsége hagyta el.

Montbarry felkelt az asztal mellől és szánakozó szemekkel tekintett öcscsére.

— Idegeid tul vannak feszitve, Henrik, mondá neki. És azt nem is lehet csodálni azon borzasztó felfedezés után, melynek ma reggel jöttél nyomára. Ne vitázzunk e felett, várjunk pár napig, mig ismét visszanyerted önuralmadat. De addig is értsünk egyet legalább egy dologra nézve. Reám bizod, mint a családfőre annak eldöntését, hogy mi történjék e kézirattal?

— Reád bizom.

Montbarry lord hirtelen felkapta és a tüzbe dobta a kéziratot.

— Használjon legalább valamit ez az irkafirka, mondá, a csipővassal leszoritva a papirlapokat. A szoba kihült — a grófné szindarabja lángra fog gyujtani egy pár megszenesedett fahasábot.

Még ott maradt pár pillanatig a kandalló előtt, aztán visszatért öcscséhez.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

.....
71.757
OSZK

COLLINS

A kisértetes palota

OSZK

OSZK